Agatha Christie Şeytan Dönemeci

Merhabalar
Buraya Yüklediğim e-kitaplar Aşağıda Adı Geçen Kanuna İstinaden
Görme Özürlüler İçin Hazırlanmıştır
Ekran Okuyucu, Braille 'n Speak Sayesinde Bu Kitapları Dinliyoruz
Amacım Yayın Evlerine Zarar Vermek Değildir
Bu e-kitaplar Normal Kitapların Yerini Tutmayacağından
Kitapları Beyenipte Engelli Olmayan Arkadaşlar Sadece Kitap Hakkında Fikir Sahibi Olduğunda
Aşağıda Adı Geçen Yayın Evi, Sahaflar, Kütüphane, ve Kitapçılardan Temin Edebilirler
Bu Kitaplarda Hiç Bir Maddi Çıkarım Yoktur Böyle Bir Şeyide Düşünmem
Bu e-kitaplar Kanunen Hiç Bir Şekilde Ticari Amaçlı Kullanılamaz
Bilgi Paylaştıkça Çoğalır
Yaşar Mutlu
Not: 5846 Sayılı Kanunun "altıncı Bölüm-Çeşitli Hükümler " bölümünde yeralan "EK MADDE 11. - Ders kitapları dahil, alenileşmiş veya yayımlanmış yazılı ilim ve edebiyat eserlerinin engelliler için üretilmiş bir nüshası yoksa hiçbir ticarî amaç güdülmeksizin bir engellinin kullanımı için kendisi veya üçüncü bir kişi tek nüsha olarak ya da engellilere yönelik hizmet veren eğitim kurumu, vakıf veya dernek gibi kuruluşlar tarafından ihtiyaç kadar kaset, CD, braill alfabesi ve benzeri 87matlarda çoğaltılması veya ödünç verilmesi bu Kanunda öngörülen izinler alınmadan gerçekleştirilebilir."Bu nüshalar hiçbir şekilde satılamaz, ticarete konu edilemez ve amacı dışında kullanılamaz ve kullandırılamaz. Ayrıca bu nüshalar üzerinde hak sahipleri ile ilgili bilgilerin bulundurulması
ve çoğaltım amacının belirtilmesi zorunludur." maddesine istinaden web sitesinde deneme yayınına geçilmiştir.
T.C.Kültür ve Turizm Bakanlığı Bilgi İşlem ve Otomasyon Dairesi Başkanlığı
Ankara
Bu kitaplar hazırlanırken verilen emeye harcanan zamana saydı duyarak
Lütfen Yukarıdaki ve Aşağıdaki Açıklamaları Silmeyin
www.kitapsevenler.com
Tarayan
Süleyman Yüksel
suleymanyuksel6@hotmail.com
Skype
suleymanyuksel6
Agatha Christie Şeytan Dönemeci
Şeytan Dönemeci
AGATHA CH
RİSTİE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
ISBN 975 - 405 - 232 - 8 91-34-y-0131-33
Kitabın Orijinal Adı Yayın Hakları ©
Baskı
TAKEN AT THE FLOOD AGATHA CHRISTIE AKÇALI AJANS ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ AKDENİZ YAYINCILIK A.Ş. Matbaacılar Sitesi No: 83 Bağcılar ¦ İSTANBUL www. altinkitaplar. com 2. BASIM/EKİM 1998
Bu kitabın her türlü yayın hakları
Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince
Altın Kitaplar Yayınevi'ne aittir.
Celâl Ferdi Gökçay Sk. Nebioğlu İşhanı
Cağaloğlu - İstanbul Tel: 522 40 45-526 80 12 511 51 00-511 32 26 Faks: 526 80 11
AGATHA CHRISTIE
ŞEYTAN DÖNEMECİ
TÜRKÇESİ GÖNÜL SUVEREN
KÖYDEKİ OLAYLARLA İLGİSİ OLANLAR :
Porter: Gordon Cloade:

Rosaleen Cloade:
David Hunter: Robert Underhay: Lionel Cloade: Kathie Cloade: Jeremy Cloade:
Frances Cloade: Adela Marchmont:
Lynn Marchmont: Rowley Cloade: Enoch Arden: Beatrice Lippincot:
Emekli memur. Gevezenin biriydi.
Yaşlı milyoner. Birdenbire evlenmeye kalkışmıştı.
Gordon'un genç karısı. Gerçekten aptal mıydı?
Rosaleen'in ağabeyisi. Kardeşini koruması gerektiğine inanıyordu.
Rosaleen'in ilk kocası. Afrika'da öldüğü söyleniyordu.
Gordon'un kardeşi. Doktorluktan çok, araştırma yapmaya meraklıydı.
Lionel'in karısı. Ruhlar âleminden yardımına geldiklerine inanıyordu.
Gordon'un diğer kardeşi. İyi bir avukat olduğu söyleniyordu.
Jeremy'nin karısı. Soylu bir ailedendi.
Gordon'un kız kardeşi. Para sıkıntısı çekiyordu.
Adela'nın güzel kızı. Evine döndüğüne pişmandı.
Gordon'un yeğeni. Fazla durgun ve sessiz bir gençti.
Bir yabancı. Bazı garip iddialarda bulunuyordu.
Geyik Hanında çalışıyordu. Kapı dinlemeye meraklıydı.
ve HERCULE POIROT
POİROT'NUN ELİNDE ŞU İPUÇLARI VARDI:
- Bir maşa
- Altın bir çakmak
- Camı kırılmış bir saat
- Bir mektup
- Yarım kalmış bir yazı
- Turuncu bir eşarp
- Bir telefon konuşması
- Fazla makyajlı bir kadın
- "Enoch Arden" adı
- Bir kulüpte anlatılan bir hikâye

POİROT'NUN ŞU SORULARI YANITLAMASI GEREKİYORDU
- Arden'le konuşan pantolonlu kadın kimdi?
- Rosaleen neden korkuyordu?
- David kendisine şantaj yapılmasına göz yumacak bir insan mıydı?
- Olay, Poirot'ya neden ters gözüküyordu?
- David niçin kız kardeşiyle yabancıyı yüzleştirmiyordu?
- Rosaleen'in ilk kocası gerçekten ölmüş müydü?
- Yabancının gerçek adı neydi?
- Arden niçin Rowley'e tanıdık gözükmüştü?
- Lynn neden tereddüde kapılmıştı?
- Porter'in iddiası doğru muydu?

1

Her kulüpte insanın içini sıkan, geveze bir üye bulunur. Bu bakımdan Taç Kulübünün de diğerlerinden bir farkı yoktu. Uzun yıllar Hindistan'da çalıştıktan sonra emekliye ayrılarak Londra'ya dönmüş olan Bay Porter, gazetesini hışırdatarak hafifçe öksürdü. Diğer üyeler telaşla gözlerini ondan kaçırdılar. Ama bunun bir yararı olmadı.

Bay Porter, "Gazeteye Gordon Cloade'un öldüğünü yazmışlar," dedi. "Ama olaydan kısaca söz etmişler... 'Beş Ekimde deprem nedeniyle...' Adres de vermemişler. Oysa adamın evi benimkine çok yakındı. Olayın beni ne kadar sarstığını anlatamam. Clo-ade daha yeni Amerika'dan dönmüştü. Oraya hükümetin bir işi için gitmişti. Amerika'dayken evlenmişti de. Genç bir dulla, kızı yaşında, Bayan Underhay adında biriyle. Ben aslında kadının ilk kocasıyla Nijerya'da tanışmıştım."

Bay Porter durdu. Kimse onunla ilgilenmiyordu. Diğer üyeler gazetelerini yüzlerine doğru tutmuşlardı. Ancak böyle davranışlar adamın cesaretini hiçbir zaman kırmazdı.

Bay Porter, "Çok ilginç," diye mırıldandı. Gözlerini ilerdeki gereğinden fazla sivri burunlu, rugan ayakkabılara dikmişti. Bu tip papuçlardan nefret ederdi. "Deprem sırasında evde altı kişi vardı. Üç hizmetçi, Gordon Cloade, karısı ve

kayınbiraderi. Binanın birdenbire yıkılmasına herkes şaştı. Üç hizmetçi de öldü. Gordon
__7__
Cloade yıkılan duvarın altında kaldı. Onu zorlukla çıkarabildiler ama daha hastaneye götürülürken yolda öldü. Karısı ise iyice ser-semlemişti. Çırılçıplaktı. Ama yaşıyordu. Sanırım iyileşecek. Artık zengin bir dul sayılır. Gordon Cloade milyonerdi."
Bay Porter yine sustu. Gözleri rugan ayakkabılardan yukarıya doğru kaydı. Çizgili bir pantolon... Siyah ceket... Yumurta biçiminde bir kafa... Pos bıyıklar... Tümüyle yabancı bir tip... Adamın İngiliz olmadığı rugan ayakkabılarından anlaşılıyordu zaten. Porter al-lah, allah, diye düşündü. Kulüp ne duruma düştü? İnsan burada bile yabancılardan kurtulamıyor... Bu yabancının kendisini dikkatle dinlemesi bile Porter'in önyargısını yumuşatmadı.
"Kadın en fazla yirmi beşinde," diye devam etti. "İkinci kez dul kalıyor. Daha doğrusu... öyle sanıyor..." Durdu. Diğerlerinin ilgisini çekeceğini ummuştu. Ama beklediği ilgiyi görmedi. Yine de, inatla hikâyesine devam etti. "Açıkçası bu konuda benim bazı düşüncelerim var. Garip bir olaydı o. Dediğim gibi, kadının ilk kocası Un-derhay'i tanırdım. Onunla Nijerya'da karşılaştım. Olağanüstü dürüst, işine düşkün bir adamdı. Bu kızla da Cape Town'da evlendi. Kız oraya bir tiyatro grubuyla gelmişti. Güzel, aciz tavırlı, ne yapacağını şaşırmış gibi davranan tiplerdendi. Şansı da dönmüştü. Sonunda Underhay'le evlendi. Zavallı adamcağız karısına deli gibi âşıktı. Gelgelelim evlilikleri daha başından yürümedi. Kadın, Afrika'nın iç bölgelerinden nefret ediyor, yerlilerden korkuyordu. İç sıkıntısından da patlamak üzereydi. Aktörlerle aktrislere, onların sürdüğü yaşama alışmıştı. Ormanın ortasında kocasıyla baş başa oturmak ona göre değildi. Doğrusunu isterseniz, ben onunla hiç karşılaşmadım. Bütün bunları zavallı Underhay'den öğrendim. Evliliğinde umduğu mutluluğu bulamaması onu çok sarsmıştı. Sonunda en uygun şeyi yaptı. Kadını İngiltere'ye yolladı. Ondan boşanmaya da razı oldu. İşte ben tam o sırada Underhay'le tanıştım. Aslında acayip, eski kafalı bir adamdı. Bu boşanma fikri hiç hoşuna gitmiyordu. Hatta bana, 'Bir kadını özgürlüğüne kavuşturmanın
__8__
başka yolları da vardır,' dedi. 'Buraya bakın dostum,' diye karşılık verdim. 'Hiçbir kadın beynimize bir kurşun sıkmaya değmez.' O zaman bana intihar etmeyi düşünmediğini söyledi. 'Ben yalnız bir insanım,' dedi. 'Benimle ilgilenecek bir tek akrabam yok. Eğer Londra'ya öldüğüm bildirilirse, Rosaleen de dul kaldığını düşünür. Zaten onun da bütün istediği bu.' Onu uyarmaya çalıştım. 'Ama bu yüzden günün birinde karın istemediği bir duruma düşebilir.' O zaman, 'Hayır, hayır,' diye başını salladı. 'Kalleşliğe kalkışmam. Herkes Robert Underhay'in öldüğüne inanır...' Ondan sonra bu olayın üzerinde fazla durmadım. Altı ay sonra, Underhay'in Afrika'da sıtmadan öldüğünü duydum.. İşte böyle... Belki gerçekten Underhay, Afrika'da bir yere gömüldü. Belki de hâlâ sağ. Eğer öyleyse Bayan Gordon Cloade günün birinde korkunç bir sürprizle karşılaşacak demektir. Böylesi de iyi olur. Onunla hiç karşılaşmadım ama kadının paraya tapan bir yaratık olduğunu biliyorum. Zavallı Under-hay'i mahvetti o." Bay Porter etrafına bakındı. Üyelerden genç Bay Mellon gözlerini ondan kaçırdı. Buna karşılık Mösyö Hercule Poirot terbiyeli bir tavırla Porter'i dinliyordu.
Bir gazete hışırtısı duyuldu. Sonra kır saçlı, anlamsız yüzlü bir adam şöminenin önündeki koltuğundan kalkarak sessizce dışarı çıktı.
Bay Porter'in ağzı bir karış açılmıştı. Genç Bay Mellon hafifçe ıslık çaldı. "İşte şimdi olanlar oldu... Çıkan adamın kim olduğunu biliyor musunuz?"
Bay Porter telaşla, "Hay Allah," diye bağırdı. "Hay Allah... Adamın kim olduğunu biliyorum tabii. Onunla samimi değilim ama tanışıyoruz... Jeremy Cloade'du değil mi? Gordon Cloade'un kardeşi? Çok kötü oldu. Onun burada olduğundan haberim yoktu."
Bay Mellon, "Adam avukat," dedi. "Belki size karşı iftira davası açar." Genç adam etrafındakiler!' telaşa düşürmekten çok hoşlanırdı.
¦ 9_
"Çok kötü oldu... Çok kötü oldu..."
"Bu haber akşama kadar Warmsley köyüne yayılır... Clo-ade'lar orada oturuyorlar. Herhalde bütün aile toplanıp bu konuyu görüşecekler..." Genç Bay Mellon ayağa

kalktı. Arkadaşı Hercule Poirot'yla birlikte kulüpten çıktı. "Bu kulüpler korkunç oluyor... Dünyanın en sıkıcı insanları biraraya toplanıyorlar. Ama şimdiye kadar Porter gibisine hiç rastlamadım..."
Bu olay ekim ayında oluyordu...
İki yıl sonra, baharın sonlarına doğru Hercule Poirot'ya bir ziyaretçi geldi... Güzel bir mayıs sabahıydı. Hercule Poirot yazı masasının başında oturuyordu. Uşağı George ona yaklaştı. "Bir hanım sizi görmek istiyor, efendim."
"Nasıl biri?"
"Kırk elli yaşları arasında sanırım, efendim. Üstü başı biraz karışık. Aktris gibi bir havası var. Ayaklarına yürüyüş ayakkabıları giymiş. İyi cins şeyler. Sırtında tüvitten spor bir tayyör var ama bluzu dantel. Mavi şifon bir eşarp ve Mısır işi boncuklar takmış." "
Poirot hafifçe titredi. "Onu görmek istediğimi pek sanmıyorum."
"Kendisine rahatsız olduğunuzu söyleyeyim mi, efendim?"
Belçikalı dedektif düşünceli bir tavırla uşağına baktı. "Ona önemli bir işle uğraştığımı ve rahatsız edilemeyeceğimi söyledin
herhalde?"
George hafifçe öksürdü. "Evet, efendim. Ama sırf sizi görmek için köyden geldiğini ve beklemeye razı olduğunu açıkladı."
_10 —
Poirot içini çekti. "Kaderle savaşılmaz. Beni mutlaka görmek niyetinde olduğu anlaşılıyor. İstediğine erişinceye kadar da bekleyeceği kesin. Onu içeri al, George."
Uşak çıktı. Tekrar döndüğü zaman kapıda durarak, "Bayan Cloade," dedi.
Eski tüvit bir tayyör giymiş kadın gülümseyerek yaklaştı. Şifon eşarbının uçları havada dalgalanıyordu. Elini Poirot'ya doğru uzatırken boynundaki boncuklar şıkırdadı. "Mösyö Poirot, beni buraya ruhlar yolladı."
Belçikalı dedektif gözlerini kırpıştırdı. "Öyle mi, madam? Lütfen oturun ve bana..."
Sözlerine devam edemedi. Kadın, "Otomatik yazıyla da aynı şey oldu," dedi. "Ruh çağırdığımız zaman da... Medyum Madam Elvary'le hep aynı baş harfleri aldık. H. P... H. P... H. P... Tabii ben bunun anlamını hemen kavrayamadım. Bildiğiniz gibi, böyle şeyler biraz zaman alır. İnsan toprağa bağlı yerde her şeyi kesin olarak göremiyor. Sonradan durumu kavradım. Gazeteyi açtım ve resminizi gördüm. Her şeyde gizli bir anlam olması ne kadar eşsiz bir şey, değil mi, Mösyö Poirot? Açıkçası ruhlar bu sorunu çözümlemek için sizi seçmişlerdi."
Poirot düşünceli bir tavırla onu süzdü. Dikkatini kadının gözleri çekmişti. Zekâ doluydu bu mavi gözler. "Bayan Cloade..." diye başladı. Sonra duraklayarak kaşlarını çattı. "Ben bu adı bir süre önce duymuştum...
Kadın heyecanla başını salladı. "Zavallı kayınbiraderim Gor-don'u kastediyorsunuz herhalde... Kendisi çok zengindi ve gazeteler ondan sık sık söz ederlerdi.. Bir yıl kadar önce depremde öldü. Bu hepimiz için de ağır bir darbe oldu. Kocam, Gordon'un kardeşidir. Doktordur... Dr. Lionel Gordon. Tabii..."
Sesini alçaltarak ekledi. "LionePin size geldiğimden haberi yok. Nedense doktorlar mad-
deci oluyorlar. Ruh alemiyle ilgilenmiyorlar. Kesinlikle bilime inanıyorlar. Ama bilim nedir ki? Öyle değil mi?"
Hercule Poirot bu soruyu yanıtlamadı. Onun yerine, "Size nasıl yardım edebilirim?" dedi.
Bayan Cloade öne doğru eğildi. "Kayıp birini bulabilir misiniz, Mösyö Poirot?"
Belçikalı dedektif kaşlarını kaldırarak inatla, "Belki..."diye cevap verdi. "Fakat polis bu konuda benden daha başarılı olabilir. Ne de olsa onların olanakları daha fazla."
Bayan Cloade polisi önemsemediğini belirtmek ister gibi elini salladı. "Hayır, Mösyö Poirot. Ruhlar beni size yolladılar. Şimdi beni dinleyin. Kayınbiraderim Gordon ölümünden birkaç hafta önce genç bir dulla evlenmişti. Bayan Underhay adında biriyle. İlk kocasının Afrika'da öldüğü söyleniliyordu. Esrarlı bir ülke Afrika..."
Belçikalı dedektif düzeltti. "Esrarlı bir kıta... Bay Underhay ne-
redeymiş?"

"Afrika'nın ortalarında bir yerde. Vudu büyülerinin, zombilerin yeri..."
"Zombiler Batı Hint Adalarında bulunur..."

Bayan Cloade ona aldırmayarak sözlerine devam etti. "Orası bir insanın kolaylıkla kaybolabileceği bir yer."
Poirot, "Belki," dedi. "Ne var ki, aynı şey Piccadilly Alanı için de söylenilebilinir."
Bayan Cloade, Piccadilly Alanına da önem vermediğini belirtmek için elini şöyle bir salladı. "Mösyö Poirot, son zamanlarda sık sık ruh çağırıyoruz... Son iki seansta adının Robert olduğunu bildiren bir ruhla ilişkiye geçtik. Ruh her seferinde de aynı haberi verdi. 'Ölmedim...' Bu haber bizi şaşırttı. Çünkü Robert adında birini tanımıyorduk. Bize daha fazla bilgi vermesini isteyince, şunu tekrarladı. 'R. U... R. U...' Sonra da, 'R'ye söyleyin... R'ye söyleyin...' dedi. 'Robert'ten... R.U.' O zaman, 'R. U. ne anlama geliyor?' diye sorduk. İşte o zaman çok anlamlı bir karşılık aldık, Mösyö Poirot.

'Küçük Mavi Çocuk. Küçük Mavi Çocuk. Ha, ha, ha!' anlıyorsunuz ya?"
Poirot, "Hayır," dedi. "Anlamıyorum."
Kadın ona acıyarak baktı. "Küçük Mavi Çocuk bir şarkıdır. Bir çocuk şarkısı. İçersinde 'Underhay' sözü geçer..."
Poirot başını salladı. Ama, "Robert adını veren ruh, neden Underhay'i de açıkça söylemedi? Niçin gizli servisten üçüncü sınıf bir ajan gibi şifreli konuştu?" diye sormaktan kaçındı.
Bayan Cloade zafer dolu bir tavırla sözlerini bitirdi. "Gor-don'un karısının adı da Rosaleen'dir. Aslında bütün o R harfleri insanın aklını karıştırıyordu ancak ruhun ne demek istediği ortadaydı: 'Rosaleen'e Robert Underhay'in ölmediğini söyleyin...'"
"Peki siz de söylediniz mi?"
Bayan Cloade biraz şaşaladı. "Şey... Hayır... Çünkü, insanlar çok şüpheci oluyorlar. Rosaleen'in de bu sözleri şüpheyle karşılayacağından eminim. Sonra... zavallı yavrucak üzülebilir. Underhay'in nerede olduğunu, ne yaptığını düşünmeye başlar."
"Evet, Underhay'in ruhların ağzından konuşmaktan başka birtakım işler de yapması gerekli. Ama hayatta olduğunu açıklamak için biraz tuhaf bir yol seçmemiş mi?"
"Ah, Mösyö Poirot... Sizin ruhlarla ilişkiniz yok. Şartları biliyor muyuz ki? Belki de zavallı Underhay karanlık Afrika'da bir yerde hapis... Ama bulunsaydı ve sevgili Rosaleen'ine kavuşsaydı. Düşünün Rosaleen'cik ne kadar sevinirdi o zaman! Ah, Mösyö Poirot, beni size ruhlar yolladı. Herhalde onları reddetmezsiniz."
Poirot düşünceli bir tavırla ona baktı. "Benim ücretim bir hayli yüksektir. Hatta gereğinden fazla yüksektir de diyebilirim. İstediğiniz kolay bir iş değil."
"Ah, yazık... Kocamla mali durumumuz hiç de iyi değil. Aslında benim durumum sevgili kocamın sandığından daha da kötü. Ruhların önerisi üzerine bazı hisse senetleri aldım ve bu konuda düşkırıklığına uğradım. Senetlerin değeri çok düştü. Artık kimse

bunları satın almak istemiyor." Mavi gözlerinde derin bir üzüntüyle Belçikalı dedektife baktı. "Bunu kocama söylemeye cesaret edemedim. Sadece size durumu anlamanız için açıklıyorum... Ama herhalde genç bir karı kocayı birbirine kavuşturmak soylu bir iş olur."
"Soyluluk vapur, tren ve uçak biletlerinin ücretlerini ödemeye yaramaz, madam. Arka arkaya çekilen telgrafların parasını da öyle."
"Ama... şey... Underhay bulunursa... o zaman ücretinizi ödemekte hiç güçlük çekmeyiz..."
"Ah, demek Bay Underhay zengin?"
"Hayır... şey... hayır. Ama size yemin ederim ki, para bakımından hiçbir güçlük çıkmayacak."
Poirot ağır ağır başını salladı. "Çok üzgünüm, madam. Ne yazık ki, bu işi üzerime alamayacağım."

Belçikalı dedektif kadını zorlukla başından atabildi. O gittikten sonra da derin derin düşünmeye başladı. Cloade adının kendisine neden tanıdık geldiğini hatırlamıştı... Bay Porter'in içsıkıcı öyküsü... Sonra da Gordon Cloade'un kardeşinin söylediklerini işittiğini anladığı an takındığı tavır... Ama Poirot'yıı asıl kaygılandıran, biraz önce yanından ayrılan dalgın tavırlı, zeki bakışlı kadındı. Kendi kendine, neden bana geldi, dedi. Sonra Bayan Cloade'un bıraktığı karta baktı. Warmsley köyünde neler oluyor acaba?
Poirot, beş gün sonra akşam gazetesinde kısa bir yazı gördü. Enoch Arden adında bir adamın Warmsley köyünde öldüğünden
söz ediliyordu...
Belçikalı dedektif yine kendi kendine, bu Warmsley köyünde
neler oluyor, dedi.
Warmsley ilçesinde bir golf sahası, iki otel ve çok lüks villalar vardı. Buna karşılık ormanlarla kaplı iki tepenin arasındaki Warmsley köyüne eski günlere özgü bir hava hakimdi. Küçük bahçeli, şirin evler gelip geçenlerin gözlerini okşuyordu.
Lynn Marchmont da baharın başında birkaç yıl Avrupa'da çalıştıktan sonra köye, doğduğu eve dönmüştü.
Genç kız köye gelişinin üçüncü günü, yatak odasının penceresinden kırlara doğru bakarak derin derin içini çekti. "En sonunda evimdeyim..." Dışarda çalıştığı yıllar boyunca hep burayı, bu küçük yatak odasını düşünmüştü. Burasını ve sevgili annesini...
Lynn annesini hem sever, hem de ona sinirlenirdi. "Sevgili anneciğim... Bazen insanı çıldırtır..."
Evet, genç kız evine döneli üç gün olmuştu ve nedense yavaş yavaş garip bir huzursuzluğa kapılmaya başlıyordu. Her şey aynıydı... Hiçbir değişiklik yoktu... Ev, annesi, Rowley, çiftlik, aile... Belki de kendisi değişmişti ve bu yüzden böyle düşünüyordu.
"Şekerim..." Bayan Marchmont'un tiz sesi aşağıdan yankılandı. "Sevgili kızım yatakta kahvaltı eder mi? Ona tepsisini getireyim mi?"
Lynn sert bir sesle bağırdı. "Ne münasebet! Ben aşağıya inerim..."
İçinden, annem neden hep, sevgili kızım, diyor, bilmem ki, diye düşündü. Gülünç bir şey bu...
Merdivenlerden aşağıya hızla inerek yemek odasına girdi. Durum hiç de hoş değildi. Haftada dört gün beceriksiz bir gündelikçi kadın geliyor, geri kalan zamanlarda işleri Bayan Marchmont
görmeye çalışıyordu. Kadın kırkına yaklaşırken Lynn'i dünyaya getirmişti. Yaşlanıyordu artık. Sağlığı da pek iyi değildi. Üstelik fiyatlar arttığı için küçük geliri geçimine yetmiyordu.
Lynn, kuzenim Rowley Cloade'la evlendiğim zaman durum herhalde değişecek, diye düşündü. Yıllar önce, Rowley askere gitmeden önce nişanlanmışlardı onlar. Rowley'in çiftçilik yapma isteğini de iyi karşılamıştı genç kız. Belki sürecekleri heyecanlı bir yaşam olmayacaktı ama her ikisi de açık havadan, toprakla ve hayvanlarla uğraşmaktan hoşlanıyorlardı. Tabii para sorunu vardı... Ama... Gordon Dayı onlara söz vermişti. s
Bayan Marchmont'un şikâyet dolu sesi duyuldu. "Sana da yazdığım gibi bu hepimiz için de ağır bir darbe oldu, şekerim. Gordon İngiltere'ye döneli iki gün olmuştu... Orada kalmasaydı, doğrudan doğruya buraya dönseydi..." "Evet, dönseydi..."
Lynn, Avrupa'da dayısının ölüm haberini alınca çok sarsılmış ve üzülmüştü. Ama şimdi durumu daha iyi anlıyordu. Kendini bildi bileli hayatını, bütün aileyi Gordon Cloade yönetmişti. Zengin, ço-luğu çocuğu olmayan adam bütün akrabalarını kanatları altına almıştı. Rowley'i de öyle... Rowley'le arkadaşı Johnnie Vavasour çiftliği ortaklaşa almışlardı. Paraları azdı ama ümitleri ve enerjileri vardı. Gordon Cloade da planlarını beğenmişti.
Lynn'e daha başka şeyler de söylemişti adam. "Sermaye olmayınca çiftçilikte fazla ileri gidilemez. Önce bu delikanlıların işe canla başla sarılıp sarılmayacaklarını anlamak istiyorum. Onlara şimdiden para verirsem, bunu belki yıllarca anlayamam... Ama çalışırlarsa, o zaman her şey de yoluna girer. O zaman onlara bol bol para veririm. Sen hiç kaygılanma, Lynn. Rowley'in senin gibi bir eşe ihtiyacı olduğunu da unutma. Bu sözlerimi ona söyleme sakın."

Lynn de dayısının sözlerini nişanlısına aktarmamıştı ama delikanlı Gordon Cloade'un çiftlikle ilgilendiğini sezmişti. Artık iyi bir çiftçi olduğunu kanıtlamak ona düşüyordu.
Evet, hepsi de her zaman Gordon Cloade'a güvenmişlerdi. Ama ailedekilerin hiçbiri de şunun bunun sırtından geçinen asalaklardan değillerdi. Jeremy Cloade bir hukuk firmasının ortakların-dandı. Lionel Cloade doktorluk yapıyordu. Ancak başları sıkıştığı zaman Gordon'un kendilerine yardıma koşacağını bilmek hepsine de güven veriyordu. Sürekli hesaplı davranmalarına, istediklerinden vazgeçmelerine gerek yoktu. Gelecekleri güvencedeydi. Çoluğu çocuğu olmayan Gordon Cloade'un onların geleceğini düşüneceğini biliyorlardı. Zaten o da sık sık bu konuyu açar, onlara neler yapacağını anlatırdı.
İşte bu yüzden dul kalan kız kardeşi Adela Marchmont, daha küçük bir eve taşınacağına, yine Beyaz Villa'da yaşamaya devam etmişti. Lynn'i en pahalı okullara yollamışlardı.
Evet her şey rahat, gelecek de parlaktı...
Sonra Gordon Cloade birdenbire, en beklenmedik bir zamanda evlenivermişti...
Adela Marchmont, Lynn'e bakarak sözlerine devam etti. "Tabii hepimiz çok şaşırdık, şekerim. Hepimiz de genç yaşta karısını kaybeden Gordon'un bir daha evlenmeyeceğini sanıyorduk. Sonuçta onun kalabalık bir ailesi vardı..."
Lynn, belki de dayım bu kalabalık aileden sıkılmıştı, diye düşündü.
Bayan Marchmont sözlerini sürdürdü. "Ağabeyim çok iyi kalpliydi. Tabii biraz despot bir adamdı, o da başka. İstediklerimin yerine getirilmesi hoşuna giderdi."
Lynn alayla mırıldandı. "Onu memnun etmek de daima işimize gelirdi." Sonra biraz da merak ederek sordu. "Dayım... ikinci karısıyla nasıl tanışmış? Bunu bana yazmadın."

"Uçakta mı, vapurda mı ne? Güney Amerika'dan New York'a giderken olmuş. Bu kadar yıl sonra ağabeyimin bu duruma düşmesi... Özellikle de o daktilolar, sekreterler ve kâhya kadınlardan sonra..."
Lynn gülümsedi. Kendini bildi bileli, aile dayısının sekreterlerini, kâhyalarını ve yanında çalışan kadınları büyük bir kuşkuyla incelerdi. Merakla, "Herhalde yengemiz güzel," dedi.
Adela, "Bence yüzü biraz gülünç," diye cevap verdi.
"Sen erkek değilsin, anneciğim."
Bayan Marchmont sözlerine devam etti. "Tabii zavallı o deprem yüzünden korkunç bir şok geçirdi. Günlerce hasta yattı. Bana hâlâ da iyileşmemiş gibi geliyor. Sinirleri çok bozuk. Bazen yüzünde aptalca bir anlam beliriyor. Onun zavallı Gordon'u anlayabildiğini de pek sanmıyorum."
Lynn güldü. Gordon Cloade'un kendisinden çok genç bir kadınla onun kültürü için evlendiğini hiç sanmıyordu.
"Sonra şekerim..." Bayan Marchmont sesini alçalttı. "Bunu söylemek istemem ama aslında o gerçek bir 'hanımefendi' değil."
"Artık böyle şeylerin önemi yok, anneciğim."
Adela sakin sakin, "Bizim köy gibi yerlerde böyle şeylerin yine de önemi var," dedi. "Yani kadın bizlerden değil..."
"Zavallı!"
"Doğrusu ne demek istediğini anlayamadım, Lynn. Gordon'un hatırı için ona hep nezaket ve anlayışla davrandık."
Lynn merakla annesine baktı. "Şimdi Furrowbank köşkünde mi?" "Tabii. Hastaneden çıktıktan sonra başka nereye gidebilirdi? Doktorlar onun Londra'da kalmamasını tavsiye etmişlerdi. Rosaleen şimdi erkek kardeşiyle köşkte kalıyor."
Lynn, "Kardeşi nasıl biri?" diye sordu.
"Korkunç bir genç!" Bayan Marchmont bir an durdu. Sonra da hiddetle ekledi. "Pek kaba biri."

Lynn bir an tanımadığı genç adama karşı hafif bir acıma duydu. Onun yerinde ben olsaydım, ben de kabalık ederdim, diye düşündü. "Adı ne?"
"Hunter... David Hunter... irlandalı sanırım. Tabii onlar öyle tanınmış bir aileden değiller. Rosaleen dulmuş... Haksızlık etmek istemiyorum ama insan bazen

kendi kendine, genç bir dulun Güney Amerika'da ne işi varmış, diye soruyor. Bence zengin bir koca arıyordu."
Lynn mırıldandı. "Aradığını da bulmuş..."
Bayan Marchmont içini çekti. "Şaşılacak bir şey bu. Gordon aklı başında, zeki bir adamdı. Yıllar boyunca kaç kadın onu elde etmeye çalıştı. Özellikle son sekreteri. Çalışkan bir kadındı ama Gordon sonunda onun işine son vermek zorunda kaldı."
Lynn, "Herkesin bir Waterloo'su vardır..." dedi.
Annesi bağırdı. "Dayın altmış iki yaşındaydı. Erkekler için tehlikeli bir yaştır bu. Gordon'un New York'tan yazdığı mektubu alınca hepimiz fena halde şaşaladık."
"Dayım ne yazmıştı?"
"Mektubu Frances'e yollamıştı. Neden bilmiyorum? Belki de Frances'in yetiştirilme tarzı dolayısıyla kendisine daha anlayış göstereceğini sanıyordu. Gordon mektubunda, evlendiğini duyduğumuz zaman çok şaşıracağımızı bildiğini yazıyordu. Birdenbire olmuştu bu iş. Ama Rosaleen'i hepimizin seveceğinden emindi... Rosaleen... Tam tiyatroya uygun bir ad... Bana uydurmaymış gibi geliyor... Dayın mektubunda, 'Rosaleen acılarla dolu bir yaşam sürmüş,' diyordu. 'Çok genç olmasına karşın bir sürü felaketle karşılaşmış. Bütün bunlara cesaretle göğüs germiş olması olağanüstü bir şey...'"
Lynn mırıldandı. "Beylik avlama usulü..."
"Tabii ya... Böyle kaç defa dinledik... Ama tecrübeli bir erkek olan Gordon'un bu masala inanacağı hiç aklıma gelmezdi. Fakat
inandı işte... Kadının koskocaman mavi gözleri var... Simsiyah kirpikleri..."
"Rosaleen hoş mu?"
"Evet, gerçekten çok hoş. Ama onunki beğendiğim bir güzellik değil."
'
Lynn alayla güldü. "Hep öyledir."
"Bana inan, şekerim. Ama erkeklerin işine akıl ermiyor. En dengelileri bile bazen inanılmayacak kadar aptalca işlere kalkışıyorlar. Gordon mektubunda, 'Bu evliliğin eski bağları gevşeteceğini sanmayın,' diyordu. 'Ben aileme her zaman bakacağım...'" Lynn, "Dayım yeni bir vasiyetname yapmadı, değil mi?" dedi. Bayan Marchmont başını salladı. "Evet... Yıllar önce bir vasiyetname hazırlatmıştı. Tabii bize okumadı ama hepimizin geleceğinin güvence altına alındığını söyledi. Evlenince, vasiyetnamenin de hükmü kalmadı tabii. Herhalde buraya döndüğü zaman yeni bir vasiyetname yapacaktı ama... bildiğin gibi, bir iki gün içinde öldü gitti."
"Demek... artık her şey Rosaleen'in." "Evet, yasalara göre öyle."
Lynn bir şey söylemedi. Aslında paragöz bir kız değildi. Ama sonuçta o da insandı. Bu nedenle de yeni durum hoşuna gitmemişti. Mutlaka dayım işlerin böyle olmasını istemezdi, diye düşündü. Belki servetinin önemli bir bölümünü genç karısına bırakırdı. Ama o arada bizleri de düşünürdü... Dayım hepimize para biriktirmeye kalkmamamızı söylerdi. Onun sık sık Jeremy Dayıma, ben öldüğüm zaman çok zengin olacaksın, dediğini kendi kulaklarımla duydum. Anneme ise, üzülme, Adela, diyerek gülümserdi. Ben Lynn'e bakacağım. Bunu sen de biliyorsun... Sonra senin bu villadan çıkmanı istemem. Burası senin evin. Onarım parasını ben öderim. Rowley'e çiftlik kurması için de yine o cesaret verdi. Je-
_20__
remy Dayımın oğlu Anthony'nin muhafız alayına girmesini istedi. Ona hep bol cep harçlığı yolladı. Lionel Dayımdan ise fazla para getirmeyen araştırma işlerine girmesini istedi. Lionel de bu yüzden hastalarını epeyce savsakladı...
Lynn annesinin feryadıyla daldığı düşüncelerden uyandı. Kadının elinde bir deste fatura vardı. "Şunlara bak, Lynn. Ne yapacağım ben? Bankadan daha bu sabah mektup aldım. Hesabımda para kalmamış. Nasıl olmuş anlayamadım. O kadar da dikkatli davranıyordum ki..."
Lynn faturaları alarak baktı. Annesinin savurganlık etmediği, parayı gerekli yerlere harcadığı anlaşılıyordu. Damdaki kiremitlerin yenilenmesi... Çitlerin tamiri... Mutfağa yeni kazan... Yeni su borusu... Bir hayli tutuyordu bunlar. Bayan Marchmont üzüntüyle, "Herhalde bu evden çıkmam gerek," diyerek içini çekti. "Ama nereye gideceğim? Artık öyle küçük ev yok... Seni eve döner dönmez bunlarla üzmek istemezdim, Lynn. Ama ne yapacağımı bilemiyorum..."

Lynn annesine baktı. Altmışına gelmişti. Güçlü kuvvetli bir kadın da değildi. Bitkin haldeydi artık. Ve gelecekten de çok korkuyordu. Lynn annesinin müthiş bir sarsıntı geçirdiğini sezdi. Ani bir öfkeyle, "Bu Rosaleen denilen kadın," diye homurdandı. "Yardım edemez mi?"
Adela kıpkırmızı kesildi. "Hiçbir şey istemeye hakkımız yok." Lynn o fikirde değildi. "Aksine var... Gordon Dayım bize daima yardım ederdi."
Bayan Marchmont başını salladı. "İnsanın pek sevmediği birinden yardım istemesi hoş bir şey değil. Zaten kadının erkek kardeşi de onun bize bir kuruş vermesine bile razı olmaz." Birdenbire dedikoduculuğu tutuverdi. "Tabii o genç adam gerçekten Rosaleen'in ağabeyiyse...."
Frances Cloade yemek masasında karşısında oturan kocasına düşünceli bir tavırla baktı.
Kırk sekiz yaşındaydı Frances. Tüvit tayyörlerin yakıştığı ince, zarif kadınlardandı. Küstah ifadeli yüzünden, bir zamanlar çok güzel olduğunu anlamak olasıydı. Sadece alelacele dudaklarını boyamıştı. Jeremy Cloade ise kır saçlı, ince, ifadesiz yüzlü bir adamdı.
Bu akşam yüzü her zamankinden daha da ifadesizdi.
Karısı bunu daha ilk bakışta farketti.
Frances Cloade, Lord Edward Trenton'un tek kızıydı. Lord Ed-ward'in en büyük merakı at yetiştirmekti. Ama yarışlarda türlü hilelere giriştiği de söyleniyordu. Hatta sonunda iflas ilanının onun yine de işine geldiğini düşünenler oldu. Başına gelebilecek bütün felaketlerden avukatının becerikliliğiyle kurtuldu. Gidip Fransa'nın güneyine yerleşti. Avukatının adı Jeremy Cloade'du. Jeremy Cloade bir avukata düşenden daha fazlasını yapmış, hatta kendi cebinden garanti bile ödemişti. Bu arada Frances'e karşı büyük bir hayranlık duyduğunu açıklamaktan geri kalmamıştı tabii. Babasının işleri yoluna girdikten sonra Frances de Jeremy Cloade'la evlenmişti.
Kadın bu evlilik konusunda ne düşünüyordu, neler hissediyordu, bunu kimse öğrenememişti. Sadece onun bu pazarlığa sadık kaldığı söylenilebilirdi. Jeremy için sadık ve becerikli bir eş, iyi bir anaydı. Hiçbir zaman bu evliliğin bir tür alışveriş olduğunu ima edecek bir tek söz söylememiş, sanki yaşamını Jeremy'yle birleştirmeyi kendisi istemiş gibi davranmıştı.
.22.
Buna karşılık Cloade ailesi de Frances'e karşı büyük bir saygı ve hayranlık duyuyorlardı. Hepsi de onunla övünüyor, önemli konularda fikrini alıyorlardı. Ama hiçbir zaman onunla samimi olamamışlardı.
Jeremy Cloade'un evliliği hakkında ne düşündüğünü de bilen yoktu. Çok kimse onun için, "Kupkuru bir adam..."derdi. Ama dürüst bir insan ve iyi bir avukat olarak isim yapmıştı. Kirli ve karışık işlere kesinlikle girişmezdi. Ortağı olduğu hukuki firması çok sağlamdı. Jeremy Cloade'la karısı şimdi pazar yerinin hemen gerisinde eski tip, güzel bir konakta oturuyorlardı. Evin geniş bahçesinde meyva ağaçları vardı...
Karı koca yemekten sonra arka taraftaki bahçeye bakan odaya geçtiler. Kahvelerini orada içerlerdi hep. Yemek sırasında ikisi de fazla konuşmamışlardı. Karşılaştıkları dostlar... Lynn'in dönüşü... Şimdi ise sessiz sedasız oturuyorlardı.
Frances koltuğunda arkasına yaslanmış, dikkatle kocasını süzüyordu. Bunun farkında değildi adam. Sağ eliyle dudağını ovuşturup duruyordu. Jeremy Cloade bunun kendisine özgü bir davranış olduğunu ve daima iç huzursuzluğunu açıkladığını da bilmiyordu. Frances farkındaydı bunun. Ama o da kocasının bu davranışı sık sık yaptığını görmemişti. Oğulları Anthony ciddi şekilde hastalandığı zaman böyle yapmıştı... Sonra... jüri müvekkili hakkında karar vereceği vakit... Savaş ilan edildiği gün...
Frances konuşmaya başlamadan önce bir süre düşündü. Evlilik yaşamları mutluydu. Ancak birbirleriyle hiçbir zaman senli benli konuşmazlardı. Kadın Jeremy'nin duygularına ve düşüncelerine her zaman saygı duymuştu. Kocası da onunkilere... Anthony öldüğü zaman da soğukkanlılıklarını kaybetmemişlerdi...
Kazayı bildiren telgrafı önce Jeremy okumuş, sonra sessizce karısına uzatmıştı. Bir süre hiç ses çıkarmadan öylece durmuşlardı.

Sonra Jeremy, "Sana yardım edebilmeyi isterdim, yavrum," demişti.

Kadın kalbindeki derin yaraya karşın ağlamamış, sadece, "Durum senin için de aynı," diye cevap vermişti.
O zaman kocası Frances'in omzunu okşamıştı. "Evet... Evet..." Sonra kapıya doğru yürümüştü. Birdenbire yirmi yıl yaşlanmış gibiydi. "Artık söylenilecek hiçbir şey yok... Hiçbir şey yok..."
Frances, kocasına ıstırabını anladığı için derin bir minnet duymuş, onun gözlerinin önünde birdenbire yaşlanıvermesi karşısında acıma duygusuyla sarsılmıştı.
Oğlunun ölümü, kadının içinde bir yerin katılaşmasına, kurumasına neden olmuştu. Belki de acıma denilen şeyin kaynağıydı bu. Artık Frances eskisinden daha becerikli, daha hareketliydi. Bazen yakınları onun zalim ve soğuk mantığından ürküyorlardı...
Jeremy Cloade'un sağ eli tekrar dudağına doğru uzandı.
Frances, "Bir şey mi var?" diye sordu.
Adam irkildi. Kahve fincanı neredeyse elinden düşüyordu. Sonra kendini toplayarak, fincanı kararlı bir tavırla tepsiye bıraktı. Ondan sonra da başını kaldırıp karısına baktı. "Ne demek istiyorsun, Frances?"
"Sana bir şey olup olmadığını sordum."
"Ne olabilir ki?"
"Tahminde bulunmak budalalık olur. Sorunu bana senin açıklamanı tercih ederim." Sakin ve mantıklı bir tavırla konuşuyordu.
"Önemli bir şey yok..." Ama sesinden bu sözlerinin doğru olmadığı belliydi.
Bir an adamın uçuk renkli bir maskeye benzeyen yüzünün anlamı değişti. Frances kocasının yüzünde korkunç bir acının izlerini gördü. Az kalsın haykıracaktı. Sonra usulca, "Durumu bana anlatman doğru olur sanırım..."
_ 24 —
Jeremy acıyla içini çekti. "Nasıl olsa er geç öğreneceksin..." Ve kadını şaşırtan bir şey söyledi. "Korkarım bu alışverişte sen zararlı çıktın, Frances."
Kadın kocasının bu imasını anlamazlıktan geldi. "Sorun nedir? Para mı?" Neden aklına önce para gelmişti? Bunu kendisi de bilmiyordu. Son zamanlarda hesaplı davranmak zorunda kalmamışlardı. Ama kocasının kendisinden saklamaya çalıştığı ciddi bir hastalık da olabilirdi. Son zamanlarda Jeremy'nin rengi hiç de iyi değildi. Fazla çalışıyor ve çok yoruluyordu. Gelgelelim Frances'e önsezisi sorununun parayla ilgili olduğunu haber vermişti. Çok geçmeden haklı olduğunu da anladı.
Jeremy yavaşça başını salladı.
"Anlıyorum..." Kadın bir an düşündü. Aslında kendisi paraya önem vermezdi. Ama Jeremy'nin bunu anlamasına imkân olmadığını da biliyordu. Para kocası için güvenlik, hayatta belirli bir yer ve mevki demekti.
Kadın içinse para insanın kucağına atılan bir oyuncaktı. Doğduğu ve büyüdüğü evde para konusunda hiç kimse kesinlikle konuşamazdı. Atları kendilerinden bekleneni yaptıkları zamanlar eşsiz güzellikte günler geçirirlerdi. Sonra bunları kötü zamanlar izledi. Bakkal kasap veresiye vermez, Lord Edward haciz memurlarının elinden kurtulmak için köşe bucak kaçardı. Bir keresinde tam bir hafta kuru ekmek yemiş ve hizmetkârları da savmak zorunda kalmışlardı.
İnsan parası olmadı mı, kemerini sıkardı. Ya da ülke dışında bir yere giderdi, bir süre dostlarından ve akrabalarından yardım görürdü. Veya biri sana borç verirdi...
Ne var ki, kocasına bakan Frances, Cloade'ların dünyasında böyle şeylerin yapılmadığını düşündü. Borç almaz, başka kimselerin sırtından geçinmezdin bu dünyada. Aynı şekilde başkaları da senden borç almaya, senin sırtından geçinmeye kalkışmazdı.
.25.
Frances, Jeremy'ye acıyor, öte yandan da fazla üzülmediği için kendini biraz suçlu hissediyordu. Her zamanki gibi o soğuk mantığının arkasına sığındı. "Her şeyi satmamız mı gerekecek? Hukuk firması iflas etmek üzere mi?"
Jeremy Cloade'un yüzünde ıstırap dolu bir anlam belirip kayboldu. Kadın o zaman fazla kayıtsız konuşmuş olduğunu anladı. Şefkatle, "Durumu bana anlat, Jeremy," dedi. "Durmadan tahminde bulunamam."

Kocası soğuk bir sesle, "İki yıl önce kriz atlattık," diye cevap verdi. "Bildiğin gibi, Williams paraları zimmetine geçirerek ortadan kayboldu. Sonra..."
Frances, onun sözünü kesti. "Nedenleri bir tarafa bırak şimdi. Onlar hiç önemli değil. Başınız dertteydi. Ve bundan da kurtulama-dınız öyle mi?"
Jeremy, "Gordon'a güveniyordum," diye mırıldandı. "O durumu düzeltirdi."
Kadın çabucak, sabırsız bir tavırla içini çekti. "Tabii... O zavallıyı suçlu bulduğum yok. Sonuçta bir erkeğin, güzel bir kadına kapılması gayet insanca bir şey. Gordon neden ikinci defa evlenme-yecekti?.. Ama onun işlerini düzene sokmadan, yeni bir vasiyetname yapmadan o acayip depremde ölmesi üzülecek bir şey. Açıkçası insan hep ölümün eşiğinde olduğuna, bir anda can verebileceğine bir türlü inanamıyor. Daima kendisinden başkalarının öleceğini düşünüyor."
Jeremy, "Gordon'u çok severdim," diye mırıldandı. "Onunla iftihar ederdim... Ölümü benim için büyük bir felaket ve ağır bir darbe oldu. Üstelik Gordon çok kritik bir anda öldü..." Durakladı.
Frances zekice bir ilgiyle, "İflas mı ettik?" diye sordu.
Jeremy karısına adeta ümitsizlikle baktı. Aslında karısı telaşa kapılsa ve ağlamaya başlasaydı; daha rahat edecek, o zaman nasıl davranacağını bilecekti. Frances'in bundan haberi yoktu işte.
Karısının o sakin, tarafsız ilgisi onu çok sarsıyordu. Boğuk bir sesle, "Durum ondan da kötü..." dedi. Karısı bu sözlerini düşünürken o da Frances'i süzdü. Kendi kendine, biraz sonra ona durumu açıklamak zorunda kalacağım, diyordu. Benim ne olduğumu anlayacak... Ama bunu bilmesi gerek. Belki de önce sözlerime inanmayacak.
Frances Cloade içini çekerek koltuğunda dikleşti. "Anlıyorum... Zimmete para geçirmek... Belki seçtiğim sözcük uygun değil ama durum böyle... Williams'inki gibi..."
"Evet... Ama bu kez... durumu anlamıyorsun... bu kez sorumlu benim. Bana teslim edilen paraları harcadım. Şu ana kadar durumu örtbas edebildim ama..."
"Artık olay açığa çıkacak. Öyle mi?"
"Gerekli parayı çabucak temin edemezsem... evet." Jeremy ömründe bu kadar utandığını hatırlamıyordu. Karısı bu sözlerini nasıl karşılayacaktı? Şu anda çok sakindi Frances. Ama, diye düşündü. Frances hiçbir zaman bağırıp çağırmaz zaten. İnsana ne çatar, ne sitem eder...
Kadın elini yanağına götürmüş, kaşlarını da çatmıştı. "Ne yazık ki, kendi param yok... Çok yazık..."
Kocası, kendini zorlayarak güçlükle, "Çok üzgünüm, Frances," dedi. Sesi anlamsızdı. "Anlatamayacağım kadar üzgünüm. Kötü bir alışveriş yaptın."
Kadın çabucak başını kaldırdı. "Ne demek istiyorsun? Bunu demin de söyledin."
Jeremy, "Benimle evlenmeye razı olduğun zaman," diye mırıldandı. "Herhalde benden iyi şeyler bekliyordun... Dürüstlük... Çirkin endişelerden uzak bir yaşam..."
Frances kocasına müthiş bir hayretle baktı. "Sahi mi, Jeremy? Seninle neden evlendiğimi sanıyorsun?"

Adam hafifçe gülümsedi. "Sen sadık ve yuvasına bağlı bir eşsin. Ama... başka şartlar altında da benimle evlenmeye razı olduğunu düşünerek hüsnü kuruntuya kapılacak değilim."
Kadın hâlâ hayretle ona bakıyordu. Sonra kahkahalarla gülmeye başladı. "Ne garipsin! Bir avukata yakışacak ciddi yüzünün gerisinde romancılara uygun bir düşgücü olduğu anlaşılıyor. Seninle, babamı dertten kurtamana karşılık olarak mı evlendiğimi sanıyorsun?"
"Sen babanı çok severdin, Frances."
"Evet, babama çok bağlıydım. Dünyanın en sevimli, en eğlenceli adamıydı. Ama onun ahlaksızın biri olduğunu da bilirdim. Sen benim babasını aslında layık olduğu cezadan kurtaran aile avukatına kendini satacak bir insan olduğumu mu sanıyordun? Eğer böyle düşündüysen, beni hiçbir zaman anlamamışsın demektir."
Hâlâ şaşkınlıkla kocasına bakıyordu. Ne garip, diye düşünüyordu. Onunla yirmi yıldır evliyiz. Yine de birbirimizin içinden geçenleri hiçbir zaman anlayamamışız. Ama insan, kendinden tümüyle farklı olan bir kafanın içindeki

düşünceleri nasıl sezebilir? Onunki romantik bir kafa... İyice kamufle edilmiş, fakat yine de romantik bir kafa. Odasındaki romanları görünce durumu anlamalıydım... Zavallı sevgili budala...
Yüksek sesle, "Seninle, sana âşık olduğum için evlendim tabii," dedi.
"Bana âşık olduğun için mi? Benim neremi beğendin ki, Frances?"
"Doğrusu bu sorunun karşılığını bilmiyorum, Jeremy. Babamdan ve onun dostlarından o kadar farklıydın ki. Bir kere durmadan atlardan söz etmiyordun. Bilemezsin atlardan ne kadar bıkmıştım. Atlardan, yarışta hangilerinin favori olduğundan! Hatırlıyor musun,
bir gece yemeğe geldin. Sofrada senin yanında oturuyordum. Sana 'Çifte maden usulü'nün ne olduğunu sordum. Sen de bana anlattın. Hem de ayrıntılarıyla. Yemek boyu sürdü. O sırada paramız vardı. Babam bir Fransız aşçı tutmuştu."
Jeremy, "Herhalde seni fena halde sıktım," diye mırıldandı.
"Aksine çok hoşuma gitti. O ana kadar hiç kimse beni ciddiye almamıştı. O kadar da naziktin ki. Ama bana pek bakmıyordun. Benden hoşlanıp hoşlanmadığın, beni güzel bulup bulmadığın belli değildi. O zaman fena halde öfkelendim. Dikkatini çekmek için kendi kendime yemin ettim."
Jeremy Cloade, "Oysa," dedi. "Aklım fikrim sendeydi. O gece eve döndüm ve sabaha kadar da uyuyamadım. Mavi çiçekli bir elbise giymiştin..."
Kısa bir sessizlik oldu.
Sonra Jeremy hafifçe öksürdü. "Şey.... bütün bunlar uzun yıllar önce oldu..."
Kocasının utandığını sezen kadın, hemen onun imdadına yetişti. "Şimdi evli, orta yaşlı bir çiftiz. Başımız dertte ve bir çözüm yolu arıyoruz."
"Bana söylediklerinden sonra bu... bu rezaletin korkunçluğunu daha iyi anlıyorum, Frances. Ben..."
Kadın, kocasının sözünü kesti. "İşi açık açık konuşalım. Özür dilermiş gibi bir halin var. Çünkü kanuna aykırı bir şeyler yapmışsın. Dava edilmen ve hapse girmen olasılığı var..." Jeremy'nin yüzünde acı dolu bir anlam uçuştu. Kadın devam etti. "Böyle bir şeyin olmasını istemiyorum. Buna engel olmak için bütün gücümle savaşacağım. Benden ahlakla ilgili öfkeli nutuklar bekleme. Benim ahlak kurallarına uyan bir aileden olmadığımı unutuyorsun. Babam bütün sevimliliğine karşın hilekârın biriydi. Sonra kuzenim Char-

les... İşi örtbas ettiler, o da mahkemeye düşmedi. Onu alelacele sömürgelerden birine yolladılar. Kuzenim Gerald'a gelince... Ox-ford'dayken sahte çek sürdü. Ama sonra savaşa katıldı ve kahramanca savaştı. Cephede öldükten sonra ona kahramanlığı, adamlarına bağlılığı ve insanüstü dayanıklılığı dolayısıyla nişan verdiler. Sana şunu anlatmak istiyorum. İnsanlar böyle işte. Ne çok iyiler, ne de çok kötü. Ben kendimin de pek dürüst bir insan olduğumu sanmıyorum açıkçası. Şimdiye kadar dürüstçe davrandım, çünkü namussuzluğa sapmama neden olacak bir şeyle karşılaşmadım. Ama ben çok cesur ve..." Kocasına gülümsedi."... Sadık bir kadınım."
"Sevgilim..." Jeremy yerinden kalktı. Karısına yaklaşarak ona doğru eğildi ve dudaklarını Frances'in saçlarına dokundurdu.
Lord Edward Trenton'un tek kızı başını kaldırarak kocasına gülümsedi. "Şimdi... ne yapacağız? Parayı nasıl bulacağız?"
Jeremy'nin yüz çizgileri geriliverdi. "Bilmiyorum."
"Bu evi ipotek etsek..." Kocasının yüzündeki anlamı hemen farketti. "Ah, anlıyorum... Demek bu da yapıldı? Ne budalayım. Hiç kuşkusuz, sen belirli çarelere başvurdun. Şimdi iş, birinden borç almaya kalıyor sanırım. Kimden isteyebiliriz? Galiba bir tek kişi var: Gordon'un dul karısı esmer güzeli Rosaleen."
Jeremy ümitsizce başını salladı. "Bir hayli para gerekiyor... Bunu ana paradan veremez. Çünkü Rosaleen, Gordon'un servetinden yaşadığı sürece yararlanabilecek."
"Bunu bilmiyordum. Servetin bütünüyle ona kaldığını sanıyordum. Peki Rosaleen ölürse ne olacak?"
"Para, Gordon'un akrabalarına kalacak. Yani ben, Lionel, Ade-la ve Maurice'in oğlu Rowley'in arasında bölüşülecek."
Frances ağır ağır, "Demek para bize kalacak?" diye mırıldandı.

_30 —
Aynı anda odada bir şey dolaştı sanki. Soğuk bir rüzgâr... Ya da kara bir düşüncenin gölgesi...
Frances, "Bana bunu söylememiştin," dedi. "Gordon'un milyonlarının tümüyle Rosaleen'in olduğunu sanıyordum... Bu serveti istediğine bırakabileceğini düşünüyordum..."
"Hayır... Yasalara göre..."
Frances kocasının uzun süren açıklamalarını pek dinlemedi. Onun sözleri sona erince, "Aslında bu durum bizi pek ilgilendirmez," diyerek başını salladı. "Rosaleen daha orta yaşa gelmeden biz ölüp gideceğiz. Kaç yaşında o? Yirmi beş mi? Yirmi altı mı? Herhalde yetmişine kadar yaşar."
Jeremy Cloade duraksayarak, "Ondan borç isteyebiliriz," diye önerdi. "Bunun bir aile sorunu olduğunu söyleriz... Belki Rosaleen aslında cömert bir kızdır... Onu pek tanımıyoruz."
Frances, "Hiç olmazsa Adela gibi onun damarına basmaya kalkışmadık," dedi. "Belki bize yardıma razı olur."
Jeremy karısını uyardı. "Rosaleen işin ciddi olduğunu sezme-meli."
Frances sabırsız bir tavırla, "Tabii," diye karşılık verdi. "Ama beni düşündüren bir nokta var. İkna etmemiz gereken Rosaleen değil aslında. Kadın ağabeysinin yönetiminde. Onun sözünden çıkmıyor."
Jeremy Cloade, "Hiç de hoş bir insan değil o," dedi.
Frances birdenbire güldü. "Aksine. Çok hoş... Çok yakışıklı. Ayrıca onun ahlak kurallarına pek aldırmadığını sanıyorum. Ne var ki, ona bakarsan, bu bakımdan ben de onun gibiyim..." Gülümsemesi hainleşti. Başını kaldırarak kocasına baktı. "Yenilgiyi kabul etmeyeceğiz, Jeremy. Bir çare bulmamız gerek. Olmazsa banka bile soyarım..."
— 31
Lynn, "Para!" dedi.
Rowley Cloade başını salladı. Kırmızı yüzlü, ciddi bakışlı, mavi gözlü, uçuk sarı saçlı, iriyarı bir gençti. Amacına doğru emin ama ağır adımlarla yürümeyi yeğleyen insanlardandı.
"Evet," diye mırıldandı. "Son zamanlarda her şey paraya bağlı."
"Ama ben çiftçilerin iyi kazandıklarını sanıyordum..."
"Bu işe bol para yatıranlar kazanıyor tabii. Gordon Amca da bunu biliyordu. Bu konuda bize yardım etmeye hazırlanıyordu."
Lynn sordu. "Şimdi?"
Rowley güldü. "Şimdi Bayan Gordon Londra'ya giderek binlerce lira veriyor ve kendisine vizon kürkler alıyor."
"A! Ahlaksızlık bu!"
"Yok canım..." Genç adam bir an durakladı. "Ben de sana bir vizon armağan etmek isterdim, Lynn..."
"Kadın nasıl biri, Rowley?" Genç kız bu konuda yaşıtlarının da fikrini almayı istiyordu.
"Onu bu gece göreceksin. Lionel Amcayla Kathie Yengenin toplantısında..."
"Evet, biliyorum. Ama ben senin bana onun hakkında bilgi vermeni istiyorum. Annem onun gerizekâlı olduğunu söylüyor."
"Onun çok akıllı olduğu iddia edilemez. Ancak yüzündeki o aptalca anlamın asıl nedeni tedbir olmalı bence. Rosaleen son derece dikkatli davranmaya çalışıyor."
"Dikkatli davranmaya mı çalışıyor? Hangi bakımdan."
"Hemen her bakımdan. Bir kere lehçesi onu düşündürüyor sa- i nırım. İrlanda aksanıyla konuşuyor. Sonra sofrada hangi çatalın; kullanılacağı, edebiyatla ilgili sözler... Bütün bunlara dikkat etmeye] çalışıyor."
"Demek ki kadın... eğitimsiz..."
Rowley gülümsedi. "Aslında o bir 'hanımefendi' değil. Bilmem bunu mu kastetmeye çalışıyorsun? Harikulade güzel gözleri, olağanüstü bir cildi var. Sonra tavırları da gayet safça. Bizim Gordon Amca da bunlara kapıldı sanırım. Kadının masum rolü oynadığını pek sanmıyorum. Ama tabii böyle şeyler pek belli de olmaz. Rosaleen, saf saf duruyor ve David'in emirlerini yerine getiriyor."
"David'in mi?"
"Evet, ağabeyinin. David'in hileli işler konusunda çok bilgili olduğundan da eminim." Rowley ekledi. "O hiçbirimizden hoşlanmıyor."

Lynn sert bir sesle, "Neden hoşlansın?" diye karşılık verdi. Rowley'in ona hayretle baktığını görünce de, "Sen ondan hoşlanıyor musun?" dedi.
"Hiç hoşlanmıyorum... Sen de aynı şekilde düşüneceksin. O bizden değil."
"Sen artık benim kimlerden hoşlanacağımı, kimlerden hoşlanmayacağımı bilemezsin, Rowley. Şu son üç yılda çok insan gördüm. Görüş açımın genişlediğini sanıyorum."
"Evet, benden fazla yer gördüğün kesin." Genç adam bunu sakin bir sesle söylemişti. Ama Lynn çabucak başını kaldırdı.
Rowley'in sesinde bir gariplik vardı... Rowley de Lynn'e bakıyordu. Yüzü anlamsızdı. Lynn onun düşüncelerini hiçbir zaman kolay kolay anlayamadığını anımsadı...
Genç kız sinirli bir tavırla güldü. "Bazen ters şeyler oluyor değil mi?"
"Bilmem..." Rowley boş gözlerle etrafına bakmıyordu. "Bu bazı durumlara bağlı."
Lynn, "Rowley," diye başladı. Sonra tereddütle durakladı. "Rowley... Johnnie Vavasour'un fikrini değiştirmesi, çiftlikten vazgeçerek buradan ayrılması seni üzdü mü?"

"Johnnie'yi bırak şimdi..." Genç adam dikkatle Lynn'e baktı. "Artık şu evlenme işimizi düşünelim. Tabii fikrini değiştirdiysen o başka."
"Fikrimi değiştirmedim elbette. Neden değiştireyim?"
Rowley dalgın dalgın mırıldandı. "Belli olmaz..."
"Yani benim..." Lynn bir an durakladı. "Değişmiş olduğumu mu düşünüyorsun?"
"Hayır, hayır..."
"Belki de sen fikrini değiştirdin?"
"Hayır, ben hiç değişmedim. Çiftlikle uğraşanlar fazla değişemezler."
Lynn'in neşesi kaçmıştı nedense. "İyi ya... Evlenelim öyleyse... Ne zaman istersen ben hazırım..."
"Haziranda olur mu?"
"Tabii."
Sustular. Evlenme zamanını kararlaştırmışlardı. Lynn istememesine rağmen iyice keyifsizleşmişti. Ama Rowley yine o eski Rowley'di. Duygularını belli etmekten pek hoşlanmayan, sevecen, abartmalardan kaçınan bir genç.
Haziranda evlenecek ve Uzun Söğüt çiftliğinde yaşayacaklardı. Lynn de artık başka yere gitmeyecekti.
Avrupa'da çalıştığı o renkli günler sona ermişti. Lynn March-mont evine, doğduğu yere dönmüştü. Kuşkusuz ben o eski Lynn değilim, diye düşündü.
Başını kaldırdı. Rowley dikkatle onu süzüyordu...
Kathie Yengenin toplantıları hep aynı olurdu. Telaşlı, karışık... Dr. Lionel Cloade ise öfkesini güçlükle zaptediyormuş gibi bir tavır |

takınırdı. Konuklarına nazik davranır, ama herkes bu nezaketin zoraki olduğunu sezerdi.
Lionel Cloade ağabeyi Jeremy'ye benzerdi. İnce ve kır saçlıydı. Gelgelelim onun gibi sakin ve soğukkanlı değildi. Tavırları sert ve sabırsızcaydı. Sinirli davranışları çoğu zaman hastalarını kızdırır, bu yüzden onun gerçekten yetenekli ve sevecen bir insan olduğunu anlamalarını engellerdi. Lionel gerçekte araştırma yapmaya meraklıydı. Tarih boyunca tıpta kullanılan bitkilerle'ilgilenmek de hoşuna giderdi. Çok zeki ve ölçülü bir insandı..Bu yüzden karısının delilikleri onu çok sıkıyordu.
Lynn'le Rowley, Bayan Jeremy Cloade'u "Frances" diye çağırırlardı. Bayan Lionel Cloade ise daima "Kathie Yenge"ydi. İki genç de onu çok severler, ama oldukça gülünç bulurlardı.
Aile arasında yapılan bu toplantı görünüşte Lynn'in dönüşü şerefine düzenlenmişti.
Kathie Yenge genç kızı sevgiyle karşıladı. "Ne güzel de yanmışsın, şekerim. Akdeniz kıyısında tabii?.. Sana yolladığım falcılık hakkındaki kitabı okudun mu? Çok ilginçtir. Her şeyi açıklıyor. Öyle değil mi, yavrum?"
Lynn ne cevap vereceğini şaşırmıştı. Neyse ki tam o sırada Bayan Gordon Cloade'la ağabeyi David içeri girdiler.

"Rosaleen, işte yeğenim Lynn Marchmont..."
Lynn gizli bir merakla Gordon Dayının dul karısına baktı...
Evet, ihtiyar Gordon Cloade'la parası için evlenen bu genç kadın gerçekten güzeldi. Rowley'in dediği gibi, Rosaleen'in gerçekten saf bir hali vardı. İri dalgalı siyah saçlar, upuzun kirpikler, İrlanda mavisi gözler, yarı aralık dudaklar...
Genç kadının geri kalan kısmı pahalı şeylerle gizlenmiş ya da süslenmişti. Lüks bir terziden alındığı belli olan bir elbise, pırlantalar, kürk manto, Roseleen'in vücudu güzeldi ama ne yazık ki, o pahalı giysileri taşımasını pek bilmiyordu. Lynn, bu giysiler benim
__35__
üzerimde daha iyi dururdu, diye düşündü. Elime fırsat geçseydi tabii... İçinden bir ses ona karşılık verdi. Ama eline böyle bir fırsat geçeceği yok, kızım...
Rosaleen, "Tanıştığımıza memnun oldum," diye mırıldandı. Sonra tereddütle arkasında duran genç adama doğru döndü. "Bu... bu da ağabeyim."
David Hunter, "Nasılsınız?" dedi. Siyah saçlı, kara gözlü, ince vücutlu, genç bir adamdı. Yüzünde üzgün ve küstah bir ifade vardı. Herkese meydan okuyormuş gibiydi.
Lynn bütün Cloade'ların bu genç adamdan neden o kadar nefret ettiklerini hemen anladı. Avrupa'da da David Hunter gibi insanlarla karşılaşmıştı. Gözünü budaktan sakınmayan, biraz da tehlikeli adamlar. Pek de güvenilmeyecek tipler. Kendi koydukları yasalara göre hareket eden ve bütün dünyaya meydan okuyan gençler.
Lynn, Rosaleen'e döndü. Bir şeyler bulup söylemesi gerekti. "Furrowbank köşkü hoşunuza gidiyor mu?"
Rosaleen, "Harika bir ev orası," dedi.
David Hunter alaylı bir tavırla güldü. "Zavallı Gordon rahatına düşkünmüş. Bu bakımdan paradan da kaçınmamış."
Bu doğruydu. Gordon, Warmsley köyüne yerleşmeye karar verince hiçbir masraftan kaçınmamış ve kendine şahane bir köşk yaptırmıştı.
Rosaleen de evden söz ederken sesinde derin bir hayranlık vardı. Ama David'in güldüğünü duyunca kıpkırmızı kesildi.
David, Lynn'e döndü. "Avrupa'da çalışan sizdiniz, değil mi?"
"Evet."
Genç adam onu tepeden tırnağa kadar süzdü. Nedense Lynn birdenbire kızardı.
O anda Kathie Yenge yanlarında beliriverdi. Hep böyle yapardı. Belki de bunu sık sık çağırdığı ruhlardan öğrenmişti. Soluk soluğa, "Yemek hazır," dedi. "Fakat öyle lüks şeyler beklemeyin. Son zamanlarda doğru dürüst balık da gelmiyor."
— 36 —

Frances Cloade'la konuşan Dr. Lionel, birden sinirli sinirli güldü. "Haydi, haydi... Gerçekten böyle düşündüğüne beni inandıramazsın, Frances... Yemeğe gidelim mi?"
Biçimsiz ve eskice eşyalarla döşeli yemek salonuna geçtiler. Jeremy'yle Frances, Lionel'la Kathie ve Lynn'la Rowley. Cloade'la-rın aile toplantısı gibiydi. Aralarında iki de yabancı vardı. Çünkü Rosaleen, Cloade soyadını almakla birlikte Kathie ya da Fran-ces'in yaptığı gibi aileye katılamamıştı.
Bir yabancıydı o. Huzursuz, endişeli, sinirli bir yabancı. David ise... daha çok bir kanun kaçkınına benziyordu.
Yemek odasına gergin bir hava hakimdi. Lynn, nefrete benziyor bu, diye düşündü. Onlardan bu kadar çok mu nefret ediyoruz? Bizim olduğunu düşündüğümüz serveti elimizden alan bu yabancılara bu kadar düşman mıyız?.. Hayır, hayır henüz değil... Bu da olabilir ama ortada daha böyle bir şey yok... Asıl onlar bizden nefret ediyorlar.
Bu onu o kadar sarsmıştı ki, derin derin düşünmeye başladı. Bu yüzden de yanında oturan David Hunter'la konuşmayı unuttu.
Genç adam, "Bir sorunu çözümlemeye mi çalışıyorsunuz?" diye sordu. Sesi hoş ve hafifçe de alaycıydı. Lynn birden utandı. Belki de David onun bilerek kabalık ettiğini sanacaktı.
"Özür dilerim. Dünyanın durumunu düşünüyordum."
"Dünyanın durumu bu kadar düşündürmez sanırım."
"Orası öyle... Ama benim üzerinde durduğum, daha çok kötü niyet."

David mırıldandı. "Kötü niyet... Bakın, bu konuda ortaçağlar-dakiler daha akıllıca davranırlarmış."
"Ne demek istiyorsunuz?"
"Sihirden, büyüden söz ediyorum. Balmumundan yapılan bebekler. Ayışığmda büyüler. Komşuların sürülerini öldürmek. Bazen komşuların kendilerini ortadan kaldırmak."
Lynn hayretle sordu. "O zamanlar gerçekten büyü diye bir şey olduğuna inanıyor musunuz?"'

"Belki yoktu. Ama herkes elinden geleni yapıyordu. Şimdiyse..." Omzunu silkti. "Dünyaya yayılan bütün kötü niyete rağmen, siz ve aileniz, Rosaleen'le benim hakkımdan gelemiyorsunuz. Öyle değil mi?"
Lynn başını arkaya attı. Birdenbire keyiflenmişti. "Korkarım çok geç artık."
David Hunter güldü. Onun da neşelendiği anlaşılıyordu. "Yani serveti ele geçirdiğimizi mi kastediyorsunuz? Evet, işlerimiz gerçekten yolunda."
"Ve bu da çok hoşunuza gidiyor."
"Çok paramızın olması mı? Tabii."
"Ben sadece parayı kastetmedim. Halimiz de sizi eğlendiriyor sanırım."
"Sizi yenmiş olmamız mı? Belki... ihtiyarın parası konusunda hepiniz de gelecekten emindiniz. Parayı cebinizde sayıyordunuz."
Lynn, "Bize yıllarca bu fikrin aşılandığını unutmayın," dedi. "Para biriktirmememiz, geleceği düşünmememiz aşılandı bize. İleriye yönelik planlar yapmamız için cesaret verildi." Rowley, diye düşündü. Rowley ve çiftlik...
David tatlı tatlı, "Sadece bir tek şeyi öğrenmemişsiniz," diye cevap verdi.
"Neymiş o?"
"Hiçbir şeyin güvenilir olmadığını."
Masanın başında oturan Kathie Yenge öne doğru eğilerek, "Lynn," diye bağırdı. "Medyum Bayan Lester'in ilişkiye geçtiği ruhlardan biri eski Mısır'da rahipmiş. Bize öyle olağanüstü şeyler anlattı ki... Seninle uzun uzun konuşmalıyız, şekerim."
Dr. Cloade sert bir sesle, "Lynn'in bu saçma sapan şeylerle uğraşacak vakti yok," dedi.
Karısı, "Bu konuda önyargılısın," diye mırıldandı.
Lynn yengesine gülümsedi. Kulağında hâlâ David'in sözleri çınlıyordu. "Hiçbir şeyin güvenilir olmadığını."
Böyle bir dünyada yaşayan insanlar da vardı. Her şey tehlikeliydi onlar için. Lynn'in yetiştirildiği dünya değildi bu. Ama yine de o dünya genç kızı çekiyordu.
David yine o alçak, alay dolu sesle, "Darılmadık ya?" dedi. "Hayır, hayır."
"İyi, Rosaleen'le hakkımız olmayan o servete konduğumuz için hâlâ bize kızıyor musunuz?"
Lynn hemen, "Tabii," diye bağırdı.
"Çok güzel... Peki bu konuda ne yapmak niyetindesiniz?
"Balmumu alarak büyüye başlayacağım."
David bir kahkaha attı. "Hayır, bunu yapacağınızı sanmıyorum. Siz modası geçmiş usullere güvenecek bir insan değilsiniz. Modern ve çok etkili yollara başvuracağınızdan eminim. Ama yine de kazanamayacaksınız."
"Bir savaş olacağını nereden çıkardınız? Kadere boyun eğdiğimizin farkında değil misiniz?"
"Hepiniz de pek uysal davranıyorsunuz. Eğlenceli bir durum bu." Lynn usulca sordu. "Bizden neden nefret ediyorsunuz?" Genç adamın kara gözlerinde anlamı kolay kolay anlaşılamayan bir kıvılcım pırıldayıp söndü. "Bunu anlayabileceğinizi sanmıyorum?"
Lynn, "Sorunu anlayabileceğim bir biçimde açıklayacağınızdan eminim," dedi.
David bir iki dakika bir şey söylemedi. Sonra da neşeli bir sesle, "Rowley Cloade'la neden evleniyorsunuz?" diye sordu. "Kaba bir genç o."
Genç kız sert bir sesle, "Bu konuyu bilmiyorsunuz," dedi. "Row-ley'i de tanımıyorsunuz. Durumu anlayamazsınız."

David sanki aynı konuya devam ediyorlarmış gibi, "Rosaleen hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sordu.
"Çok güzel bir kadın..."
"Başka?"
"Pek eğlenirmiş gibi bir hali yok."
David başını salladı. "Doğru, Rosaleen biraz aptaldır. Korkuyor... zaten her şeyden korkar hep. Bazı olaylara karışır, sonra da ne olduğunu bir türlü anlayamaz. Size Rosaleen'i anlatayım mı?"
Lynn nazik bir tavırla, "İstiyorsanız anlatın," dedi.
"İstiyorum... Sahne aşkı vardı onda. Aktris olmaya kalktı. Yeteneği yoktu tabii. Güney Afrika'ya giden üçüncü sınıf bir tiyatro grubuna girdi. Güney Afrika sözü hoşuna gitmişti. Kumpanya Cape Town'da parasız kaldı. Sonra Rosaleen tuttu, Nijerya'da çalışan bir hükümet memuruyla evlendi. Ama Nijerya hoşuna gitmedi. Galiba kocası da öyle. Eğer adam içip içip onu döven, güçlü kuvvetli biri olsaydı, Rosaleen o kadar sıkılmazdı sanırım. Oysa adamcağız kültürlü, kafalı biriydi. Vahşi ormanların ortasındaki evinde geniş bir kütüphanesi vardı ve felsefeden söz etmekten hoşlanıyordu. Sonunda Rosaleen tekrar Cape Town'a döndü. Kocası ona çok iyi davranmış, bol da para vermişti. Kardeşimi belki boşayacaktı, belki de boşamayacaktı. Çünkü Katolikti. Bildiğiniz gibi, Katolikler boşanmaya inanmazlar. Neyse ki adam sıtmadan öldü. Ro-saleen'e de aylık kaldı. Kardeşim aklına estiği için bir gemiye binerek Güney Amerika'ya gitti. Gelgelelim oradan da pek hoşlanmamıştı. Onun üzerine başka bir gemiye bindi. Ve Gordon Cloade'la karşılaştı. Ona acılarla dolu hayatını anlattı. Sonunda New York'ta evlendiler. On beş gün mutlu bir yaşam sürdüler. Daha sonra adam beklenmedik bir anda öldü ve Rosaleen'e de koskocaman bir köşk, bir sürü pahalı mücevher, büyük bir gelir kaldı..."
Lynn, "Öykünün mutlu bir şekilde sona ermesi çok hoş," dedi. David Hunter başını salladı. "Evet. Hiç kafası olmayan Rosaleen gerçekten şanslı bir kızdır. Allahtan... Gordon Cloade sağlıklı,
__40.
güçlü kuvvetli bir adamdı. Altmış iki yaşındaydı, daha yirmi yıl pekâlâ yaşardı. Hatta daha da fazla. Bu, Rosaleen için o kadar eğlenceli bir şey olmazdı. Öyle değil mi? Kardeşim Gordon'la evlendiği zaman, yirmi dört yaşındaydı. Şimdi yirmi altısında."
Lynn, "Daha da genç duruyor," dedi.
David, Rosaleen Cloade'a doğru baktı. Genç kadın ekmeğini ufalayıp duruyordu. Onda daha çok, çekingen, endişeli bir çocuk hali vardı. Genç adam düşünceli bir tavırla, "Evet," diye mırıldandı. "Gerçekten daha genç duruyor. Belki de bunun nedeni kafasını hiçbir zaman kullanmaması."
Lynn birdenbire, "Zavallı," dedi.
David'in kaşları çatıldı. "Ona neden acıdınız?" Sesi de sertleşmişti. "Ben Rosaleen'i korurum."
"Bundan eminim."
David suratını astı. "Rosaleen'e saldırmaya kalkanlar karşılarında beni bulacaklar. Ben türlü savaş yolları bilirim. Bunlardan bazıları mertçe şeylerde sayılmazlar."
Lynn soğuk soğuk, "Bu kez de sizin hayat hikâyenizi mi dinleyeceğiz?" diye sordu.
"Çok kısaltılmışını..." Genç adam güldü. "Dünyanın hemen her tarafını dolaştım. Son zamanlarda Kanada'daydım. Ne yapacağımı düşünürken Rosaleen'in telgrafını aldım. Bana evlenmek üzere olduğunu bildiriyordu. Zengin bir koca bulduğunu açıklamıyordu ama ben böyle şeylerin kokusunu çabuk alırım. Hemen New York'a uçarak, mutlu çifte katıldım. Onlarla birlikte Londra'ya döndüm. Şimdi de..." Küstahça bir tavırla genç kıza gülümsedi."... Buradayım ve sizinle karşılaştım. Ne var?"
Lynn, "Hiç," dedi. O da diğerleriyle birlikte masadan kalktı.
Konuk odasına geçerlerken Rowley yanına geldi. "David Hun-ter'la tatlı tatlı konuşuyordunuz. Nelerden söz ettiniz?"
Lynn, "Öyle önemli şeyler değil," diye cevap verdi.

"David, Londra'ya ne zaman döneceğiz? Amerika'ya hangi tarihte gideceğiz?"
Kahvaltı sofrasındalardı. David Hunter, Rosaleen'e hayretle çabucak baktı.
"Acelemiz mi var? Burasını beğenmiyor musun?" Beğeniyle çevresine bakındı.
Furrowbank bir tepenin yamacına yapılmıştı. Pencerelerden görülen manzara gerçekten şahaneydi. Meyilli bahçeye binlerce zerrin dikilmişti. Çiçeklerin vakti geçmek üzereydi artık ama hâlâ sapsarı bir halı gibi göz okşuyorlardı.
Rosaleen tabağındaki ekmeği ufalayarak, "Pek yakında Amerika'ya gideceğimizi söylemiştin," diye mırıldandı. "Mümkün olduğu kadar çabuk gidecektik..."
"Orası öyle... Ama bir süre daha burada oturmamız iyi olur." Konuşurken kendine biraz kızdı, ileri sürdüğü neden ona bile pek basit gelmişti. Karşısında oturan Rosaleen bu konuda ne düşünecekti? Sonra neden birdenbire Amerika'yı tutturmuştu böyle?
Rosaleen, "Burada kısa bir zaman kalacağımızı söylemiştin," dedi. "Burada sürekli oturacağımızdan hiç söz etmedin." "Warmsley köyünün nesi var? Ya bu köşkün?" "Köyün de, köşkün de bir kusuru yok. Asıl sorun... onlar. Onların hepsi!"
"Cloade'lar mı?" "Evet."
"İşte benim de hoşuma giden bu ya! O kendilerini beğenmiş budalaların haset ve kinle kıvranmalarını seyretmeye bayılıyorum. Artık bana bu kadar eğlenceyi de fazla görme, Rosaleen."
Genç kadın yine alçak ve kaygılı bir sesle, "Keşke böyle dü-şünmesen," dedi. "Bu durum hiç hoşuma gitmiyor."
"Biraz kendine güven, kızım. İkimiz de yeterince itilip kakıldık. Cloade'lar hep rahat bir yaşam sürmüşler. Fazla rahat bir hayat. Ağabeyleri Gordon'un sırtından geçinmişler. İri bir pirenin kanını
__42__
emen küçük pireler. Ben onlar gibi insanlardan nefret ederim. Daima da ettim."
Genç kadın şaşaladı. "İnsanlardan nefret etmekten hoşlanmam. Kötü bir şeydir bu."
"Onların senden nefret etmediklerini mi sanıyorsun? Sana şimdiye kadar dostça davrandılar mı? Şefkat gösterdiler mi?"
Rosaleen duraksayarak David'e baktı. "Ama düşmanlık da etmediler. Bana bir zarar vermediler."
"Ama zarar vermek istiyorlar, bebek suratlı. Hem de çok istiyorlar." David pervasızca güldü. "Eğer kendi canlarını düşünmese-ler güzel bir sabah seni sırtında bir bıçakla bulurduk..."
Genç kadın titredi. "Öyle korkunç şeyler söyleme."
"O halde bıçaktan vazgeçelim... Ama mutlaka çorbana memnunlukla zehir koyarlardı."
Rosaleen'in ona bakarken dudakları titriyordu. "Şaka ediyorsun..."
David ciddileşti. "Kaygılanma, Rosaleen. Ben seni daima koruyacağım. Ne yaparlarsa yapsınlar, hep beni karşılarında bulacaklar."
Genç kadın kekeledi. "Eğer... eğer söylediklerin doğruysa... yani onlar bizden... benden gerçekten nefret ediyorlarsa... o zaman neden kalkıp Londra'ya gitmiyoruz. Onlardan uzakta daha güvencede oluruz."
"Kır havası sana iyi geliyor, kızım. Londra'da hastalandığını sen de biliyorsun."
"O acayip... acayip sarsıntı yüzünden hastalandım ben." Titreyerek gözlerini kapattı. "Olanları hiçbir zaman unutmayacağım... Hiçbir zaman..."
"Pekâlâ da unutacaksın." Genç kadını omuzlarından tutarak yavaşça sarstı.
"Kendine gel, Rosaleen. Korkunç bir şey geçirdin ama artık iyisin. Olanları düşünmemeye çalış. Doktor senin uzun zaman kır havası alman, köyde oturman gerektiğini söyledi. İşte onun için ben de seni Londra'ya götürmeyi pek istemiyorum."
__43__

"Gerçek neden bu mu? Gerçekten öyle mi, David? Ben de, belki, diye düşündüm..."
"Ne düşündün?"
"Burada o kızın yüzünden kalmak istediğini..."
"Hangi kızın?"
"Kimi kastettiğimi biliyorsun.Geçen gece yemekte yanında oturan kız..."

Genç adamın yüzü birdenbire karardı. İyice ciddileşmişti. "Lynn'i... Lynn Marchmont'u mu söylüyorsun?"
"O senin için önemli, David."
"Lynn Marchmont, Rowley Cloade'un nişanlısı. Durgun zekâlı, ağır hareketli, yakışıklı öküzün nişanlısı o."
"Geçen gece kızla konuşmanı seyrettim."
"Tanrı aşkına, Rosaleen..."
"Lynn'i o geceden sonra gördün değil mi?"
"Geçen sabah atla dolaşırken ona çiftliğin yakınında rastladım."
"Sonra onunla tekrar karşılaştın."
"Tabii, onunla hep karşılaşacağım. Burası küçücük bir yer. Mutlaka iki adımda bir, bir Cloade'a takılıyorsun. Ama eğer Lynn Marchmont'a âşık olduğumu sanıyorsan, yanılıyorsun. İnsanla nazik bir şekilde konuşmaya yanaşmayan, kendini beğenmiş, kibirli bir yaratık o. Tanrı onu Rowley'cigine bağışlasın. Hayır, Rosaleen, o benim tipim değil."
Rosaleen kuşkuyla, "Bundan emin misin, David?" diye sordu.
"Tabii eminim."
Genç kadın biraz çekingen bir tavırla, "İskambil falına bakmamdan hoşlanmadığını biliyorum," dedi. "Ama fal öyle doğru çıkıyor ki. Geçen gün de kâğıtlar bir kızın dert ve felaket getireceğini haber verdiler. Deniz aşırı bir yerden gelen bir kızın... Sonra hayatımıza esmer bir yabancı da karışacak. Tehlike getiren bir yabancı... Sonra ölüm kâğıdı da çıktı ve..."
"Sen ve esmer yabancıların!" David gülüyordu. "Ne de gülünç inançların var! Sakın o esmer yabancıyla arkadaş olma. Benden söylemesi." Gülerek bahçeye çıktı. Ama evden uzaklaştığı zaman o neşeli hali kalmamıştı. Kaşlarını çatarak kendi kendine mırıldandı. "Sana ne diyeyim, Lynn? Dışardan eve geldin ve her şeyi altüst ettin."
Çünkü aynı anda biraz önce çekiştirdiği genç kızla karşılaşmayı umduğunu ve ona rastlayacağı yola sapmış olduğunu farketmiş-ti.
Rosaleen onun ağır ağır bahçeden geçerek küçük kapıdan dışarı çıktığını görmüştü. Yatak odasına çıkıp gardrobunu açtı ve elbiselerine bakmaya başladı. Yeni vizon mantosuna dokunmak, kürkü okşamak çok hoşuna gidiyordu. Böyle bir mantoya sahip olacağı nereden aklına gelirdi? Buna hâlâ inanamıyordu.
O böyle dalgın dalgın elbiselerini seyrederken, orta hizmetçisi yukarı çıkarak, Bayan Marchmont'un geldiğini haber verdi.
Adela misafir odasında oturuyordu. Dudaklarını büzmüştü. Kalbi hızla çarpıyordu. Kaç gündür Rosaleen'den para istemek için kendini zorluyor, sonra da vazgeçiyordu. Ayrıca Lynn'in düşüncesini değiştirmiş olması da onu şaşırtmıştı. Kızı onun Gordon'un karısından para istemesine karşıydı artık.
Ne var ki, o sabah bankadan gelen ikinci bir mektup, Bayan Marchmont'u harekete geçmeye zorlamıştı. Artık bekleyecek durumda değildi. Lynn erkenden evden çıkmıştı. Adela daha sonra David Hunter'ın da patikadan ilerlediğini görmüştü. Demek ki istediğini rahatça yapabilecekti. Rosaleen'le yanlız konuşmak istiyordu. Yanında David olmazsa Rosaleen'in daha kolaylıkla yola geleceğini anlamıştı.
Güneşli salonda Rosaleen'i beklerken yine de bir hayli heyecanlıydı. Ama Rosaleen yüzünde Bayan Marchmont'un "aptalca" diye tanımladığı anlamla içeri girince, kadıncağız biraz rahatladı. Üstelik bugün bu anlam daha da belirgindi. Adela, acaba Rosaleen o garip deprem yüzünden mi böyle oldu, diye düşündü. Yoksa gerizekâlı mıydı?

Rosaleen, "Gü-günaydın," diye kekeledi. "Bir şey mi vardı? Şey... oturmaz mısınız?"
Bayan Marchmont yapmacık bir neşeyle, "Ne güzel bir sabah," dedi. "Benim bütün lalelerim açtı. Ya sizinkiler?"
Genç kadın boş gözlerle ona baktı. "Bilmem..."
Adela, bütün köylerde oturanlar çiçeklerden ve köpeklerden söz ederler, diye düşündü. Bu konudan anlamayan bir insana ne söyleyebilirsin?
"Tabii bir sürü bahçıvanınız var. Bu işlere onlar bakıyorlar." Bütün çabasına karşın sesi acılaşmıştı.

"Sanırım bahçıvanlar yetmiyormuş. İhtiyar Mullard iki yardımcı daha istediğini söyledi." Rosaleen bunu büyüklerden duyduğu sözleri tekrarlayan bir çocuk tavrıyla söylemişti.
Evet, Rosaleen gerçekten de bir çocuktan farksızdı. Adela, onun çekici tarafı bu mu, diye sordu kendi kendine. Gordon gibi kurnaz bir adam bu nedenle mi onun aptallığını ve bayağılığını fark-etmedi? Bu iş yalnız onun güzelliğiyle ilgili olamaz... Çünkü bir sürü güzel kadın ağabeyimi pençelerine düşürmeye çalıştılar. Ama altmış iki yaşındaki bir adam, bir kadının çocuksu hallerine tutulabilir. Rosaleen'in bu çocukça tavırları gerçek mi? Yoksa sadece poz mu? Ya da bu poz sayesinde başarıya eriştiği için artık sürekli böyle hareket etmeye mi alıştı?
Rosaleen, "Korkarım David dışarda," diyordu.
Bu sözleri duyan Bayan Marchmont'un aklı başına geldi. David dönebilirdi. Eline bu fırsat geçmişken bundan yararlanmalıydı. Konuşmaya çalıştı. Fakat sözler gırtlağına takılmışlardı adeta. Kendini zorladı. "Acaba... bana yardım edebilir misiniz?"
"Yardım etmek mi?" Rosaleen'in onun ne demek istediğini anlamadığı belliydi. Yüzünde şaşkınlık dolu bir anlam vardı.
"Ben... şey... durum zor... Gordon'un ölümü hepimizin de durumunu etkiledi."
Adela bir yandan da, budala, diye düşünüyordu. Ağzını bir karış açıp bana aptal aptal bakman şart mı? Ne demek istediğimi biliyorsun... Bilmen gerek. Ne de olsa sen de parasız-
dın... O anda Rosaleen'den nefret ediyordu. Çünkü kendisi, Adela Marchmont, onun karşısına oturmuş para dileniyordu. Kendi kendine, hayır, dedi. Bu işi yapamayacağım.
Kısa bir an o düşünce ve endişeyle geçen saatleri tekrar yaşadı. Evi satmalı... Ama nereye taşınacağım? Öyle küçük ev çok... Özellikle ucuz fiyatla satılan... Pansiyon alırım. Ancak o iş için de aşçı ve hizmetçi ister. O kadar kişinin yemeğini pişirip, işlerini görmeme olanak yok. Belki Lynn bu konuda bana yardım eder... Ama o da evlenecek... Rowley ve Lynn'le birlikte mi otursam acaba? Hayır, bunu yapamam. İşe girsem? Ne işine? Benim gibi hiçbir işe yaramayan, yaşlı ve yorgun bir kadını kim ister?
Kendi sesini duydu. "Parayı kastediyordum..." Adela, kendini çok aşağı gördüğü için sesi de sertleşmişti.
Rosaleen, "Para mı?" dedi. Paradan söz edilebileceği hiç aklına gelmemiş gibi, sesinde dürüst bir şaşkınlık vardı.
Adela dişini sıkarak sözlerine devam etti. "Bankadaki param bitmiş... Borçlarım var... Ev tamir edildi de. Anlayacağınız artık gelirim yetişmiyor... Gordon yardım ederdi... Yani özellikle evin tamirine... Tamirin, boyanın, kiremitlerin ve buna benzer şeylerin parasını o verirdi. Tabii ondan cep harçlığı da alırdık. Üç ayda bir bu parayı bankaya yatırırdı. Bana üzülmememi söylerdi. Ben de öyle yapardım. Yani... o sağken her şey yolundaydı. Ama şimdi..." Sustu. Utanmıştı ancak rahatlamıştı da. Sonuçta en kötü anlar geçmişti. Rosaleen belki, hayır, diyecekti, ama artık buna da aldıracak halde değildi.
Rosaleen'in pek sıkıntılı bir hali vardı. "Tanrım... Bunu bilmiyordum... Hiç aklıma gelmedi... Ben... şey... tabii... David'e soracağım."
Adela koltuğun iki yanını elleriyle kavrayarak telaşla, "Bana hemen... şimdi çek yazabilir misiniz?" dedi.
"Evet... evet, herhalde verebilirim..." Yüzünde hayret dolu bir anlam belirmiş olan Rosaleen ayağa kalkarak yazı masasına gitti. Çekmeceleri aradıktan sonra bir çek defteri çıkardı. "Şey... ne kadardı?"

"Acaba beş yüz sterlin... beş yüz..." Adela cümlesini tamamlayamadı.
"Beş yüz sterlin..." Rosaleen itaatli bir tavırla çeki yazdı.
Adela'nın sırtından ağır bir yük kalkmıştı, kolay olmuştu bu iş. Bu zaferi kolaylıkla kazandığı için minnet yerine, hafif bir horgörme duyduğunu sezerek fena halde üzüldü. Rosaleen gerçekten saf bir kadındı.
Genç kadın yazı masasının başından kalkarak ona doğru geldi. Beceriksizce bir tavırla çeki Bayan Marchmont'a uzattı. Utanma sırasının onda olduğu anlaşılıyordu. "Bunun işinize yarayacağını umarım... özür dilerim."

Adela çeki aldı. Rosaleen pembe kâğıdın üzerine o gelişmemiş çocuksu elyazısıyla bir şeyler yazmıştı. Bayan Marchmont... Beş yüz sterlin... Rosaleen Cloade...
"Çok iyisiniz, Rosaleen. Teşekkür ederim."
"Rica ederim... yani... benim daha önce düşünmem gerekirdi..."
"Çok iyisiniz, yavrum." Çeki çantasına koyan Adela Marchmont başka türlü düşünüyordu şimdi. Rosaleen para konusunda çok iyi davranmıştı doğrusu. Bu konuşmayı uzatmak ikisini de utandıracaktı. Adela, Rosaleen'le vedalaşarak evden çıktı. Kapıda David'le karşılaştılar. Adela nazik bir tavırla, "Günaydın," diyerek çabucak oradan uzaklaştı.
8
David içeri girer girmez, "O Marchmont denilen kadın ne isti- 1 yordu?" diye sordu.
"Ah, David. Kadıncağızın fena halde paraya ihtiyacı varmış. Bu hiç aklıma gelmemişti..."
"Herhalde ona istediği parayı verdin." David, Rosaleen'e neşeyle karışık bir öfkeyle baktı. "Seni yalnız bırakmaya gelmiyor." "Oh, David, onu reddedemezdim. Ne de olsa..." "Ne de olsa ne? Kaç para verdin ona?"
Rosaleen güç duyulur bir sesle, "Beş yüz sterlin," diye mırıldandı.
"Devede kulakmış."
"Ah, David, çok para bu aslında."
"Artık bizim için öyle'değil, Rosaleen. Olağanüstü zengin bir kadın olduğunu aklın bir türlü almıyor. Ama madem kadın senden beş yüz sterlin istedi, ona bunun yarısını vermeliydin. İki yüz elli sterlin de ona yeterdi. Borç verme sanatını öğrenmelisin."
Rosaleen mırıldandı. "Affedersin, David."
"Kızım, aslında para senin."
"Değil... Hiç de değil..."
"Rosaleen, yine başlama, Gordon Claode vasiyetname yapmaya vakit bulamadan öldü. İşte kumarda buna 'şans' derler. Biz kazandık. Sen ve ben. Diğerleri... kaybettiler."
"Ama bu... doğru bir şey değilmiş gibi geliyor bana."
"Haydi haydi, benim güzel kardeşim, bütün bunlar hoşuna gitmiyor mu? Koskocaman bir köşk, hizmetçiler, mücevherler... Hayallerinin gerçek olmasına sevinmiyor musun? Ha? Doğrusu ben bazen uyanmaktan ve bütün bunların bir rüya olduğunu öğrenmekten korkuyorum."
Rosaleen de David'le birlikte gülmeye başladı. Ona dikkatle bakan genç adamın içi rahatladı. Rosaleen'i nasıl idare etmesi gerektiğini biliyordu. Bizimkinin vicdan sahibi olması hiç de hoş değil, diye düşündü. Ama ne yaparsın?
"Sözlerin doğru, David. Bu gerçekten rüyaya benziyor... Ya da filmlere. Hepsi de çok hoşuma gidiyor... Gerçekten çok hoşuma gidiyor."

David, "Ama elimizdekileri saçmayacağız," diye uyardı. "Bundan sonra borç vermek yok, Rosaleen. Cloade'ların hepsinin de parası var. Bizim eski halimizden çok iyi durumdalar onlar."
"Herhalde..."
David sordu. "Lynn bu sabah neredeymiş?"
"Uzun Söğüt çiftliğine gitmiş sanırım."
Kız çiftliğe Rowley'i o yakışıklı öküzü görmeye gitmişti demek? David'in bütün keyfi kaçtı. Lynn o adamla evlenmeye kararlıydı öyle mi? Genç adam somurtkan bir tavırla evden çıktı. Açelyaların arasından geçerek küçük kapıdan çıktı. Tepeye tırmandı. Orada durmuş etrafına b'akınırken Lynn Marchmont'un çiftlik tarafından geldiğini gördü. Bir an tereddütle durakladı. Sonra da öfkeyle dişlerini sıkarak tepeden kıza doğru indi. Yamacın tam ortasında karşılaştılar.
David, "Günaydın," dedi. "Düğün ne zaman?"
"Bunu daha önce de sordunuz. Cevabını biliyorsunuz. Düğün haziranda."
"Demek onunla evleneceksiniz?"
"Ne demek istediğinizi anlayamıyorum, David."
"Pekâlâ da biliyorsunuz." Horgörüyle güldü. "Rowley... Rowley nedir ki?"

Lynn kayıtsızca, "O sizden daha iyi bir insan," diye cevap verdi. "Cesaretiniz varsa ona sataşın."
"Onun benden daha iyi bir insan olduğundan eminim. Ama cesaretim de var. Sizin için her şeyi yapabilirim, Lynn."
Genç kız bir an sesini çıkarmadı. Sonra, "Siz benim Rowley'i sevdiğimi anlamıyorsunuz," dedi.
"Acaba seviyor musunuz?"
Lynn heyecanla bağırdı. "Evet, seviyorum!"
David dikkatle onun yüzüne bakıyordu. "Hepimiz kendimizi gözlerimizin önünde canlandırırız. Ama bu resimlerde olduğumuz değil de, olmak istediğimiz gibiyizdir. Siz de kendinizi Rowley'e âşık görüyorsunuz. Onunle evleniyor, çiftliğe yerleşiyorsunuz. Bu-
rada mutlu bir yaşam sürüyor ve köyden ayrılmayı da hiçbir zaman istemiyorsunuz. Ama gerçekte siz bu değilsiniz, Lynn. Öyle değil mi?"
"Gerçek ben kimim? Ve asıl siz kimsiniz? Ne istiyorsunuz?"
"Belki bu soruya güvence, fırtınadan sonra sükûnet, rahat ve huzur diye cevap verirdim. Ancak bilmiyorum. Bazen, hem sizin, hem de benim başımıza dert aradığımızdan kuşkulanıyorum." Sıkıntılı bir tavırla ekledi. "Keşke buraya dönmeseydiniz. Siz buraya gelinceye kadar hayatımdan çok memnun ve mutluydum."
"Şimdi memnun ve mutlu değil misiniz?"
David ona baktı. Lynn içinde bir heyecan kasırgasının koptuğunu hissetti. Soluğu sıklaştı. David'deki o garip çekiciliği bu kadar güçlü hissetmemişti o ana dek. Genç adam elini uzattı. Kızı omzundan yakaladığı gibi döndürdü...
Sonra Lynn, David'in parmaklarının gevşediğini hissetti. Genç adam kızın omzunun üzerinden tepeye doğru bakıyordu. Lynn onun dikkatini neyin çektiğini anlamak için omzunun üzerinden baktı.
Bir kadın köşkün bahçe kapısından giriyordu.
David sert bir sesle, "Kim o?" diye sordu.
Lynn, "Frances'e benziyor," dedi.
"Frances?" Genç adam kaşlarını çattı. "Frances, ne istiyor?"
"Bir şey istemesi şart mı?"
"Sevgili Lynn, köşke sadece Rosaleen'den bir şey isteyenler uğruyor. Annen de bu sabah onu görmeye geldi."
"Annem mi?" Lynn geriledi. Kaşları çatıldı. "Ne istiyormuş?"
"Bilmiyor musun? Para tabii."
Lynn'in vücudu kaskatı kesildi. "Para mı?"
"İstediğini aldı da..." David'in yüzünde şimdi o ince suratına çok uyan soğuk ve hain bir gülümseme belirmişti.
Bir dakika önce birbirlerine çok yakınken şimdi aralarında düşmanlıktan oluşmuş bir uçurum vardı.

Lynn bağırdı. "Olamaz! Olamaz!"
David onun taklidini yaptı. "Olur! Olur!"
"Buna inanamam! Annem kaç para aldı?"
"Beş yüz sterlin."
Lynn'in soluğu kesildi adeta.
David düşünceli bir tavırla, "Acaba Frances kaç para isteyecek?" diye mırıldandı. "Doğrusu artık Rosaleen'i beş dakika bile yalnız bırakmaya gelmiyor. Zavallı kız, 'Hayır', demesini bilmiyor çünkü."
"Rosaleen'e... başkaları da geldi mi?"
David alaylı alaylı güldü. "Kathie Yengenin de bazı borçları vardı. Ama öyle önemli şeyler değillerdi bunlar. İki yüz elli sterlin yeterliydi. Kathie Yenge bu sorunun doktorun kulağına gitmesinden korkuyordu. Bu borçları medyumlara verdiği paralar yüzünden aldığı için doktor karısına anlayış göstermeyebilirdi." David ekledi. "Tabii kadıncağız doktorun da bizden borç istediğini bilmiyordu."
Lynn boğuk bir sesle, "Kimbilir hakkımızda ne düşünüyorsunuz?" dedi. Sonra David'in ummadığı bir şey yaptı. Dönüp yamaçtan aşağıya koşarcasına inmeye başladı.

David kaşlarını çatmış, onun arkasından bakıyordu. Lynn, Row-ley'e koşuyordu yine. Bu onu fena halde sarstı. Ama bunu kendi kendine bile açıklamak istemiyordu.
David tekrar başını kaldırıp tepeye baktı. Kaşlarını çatarak usulca, "Hayır, Frances," diye mırıldandı. "Olmaz. Bu iş için kötü bir gün seçtin." Kararlı bir tavırla tepeye tırmanmaya başladı. Kapıdan girip açelyaların arasından geçti. Salonun camlı kapılarından içeriye girdiği sırada, Frances Cloade da, "Keşke bunu daha açıkça anlatabilsem," diyordu. "Ama bu aslında güç bir şey, Rosale-en..."
Arkasından bir ses, "Öyle mi?" diye sordu.
Frances Cloade çabucak döndü. Adela Marchmont'un aksine
_ 52_
Rosaleen'i yalnız bulacağı bir anı seçmeye çalışmamıştı o. Gerekli olan para hatırı sayılır bir miktardı. Mutlaka Rosaleen ağabeysine danışmadan bu kadar parayı çıkarıp vermeyecekti. Aslında Frances sorununu David'le konuşmayı yeğlerdi. Rosaleen'in yanında tabii. Böylece David onun kendisi evde yokken kardeşinden para sızdırmaya kalktığını düşünemeyecekti.
Rosaleen'e uygun bir öykü anlatmaya çalışırken, David'in içeri girdiğini duymamıştı. Sözü böyle yarıda kesilince şaşırmıştı. Ayrıca David Hunter'ın, bilmediği bir nedenle fena halde öfkeli olduğunu da sezmişti.
Buna karşın, rahat bir tavırla, "A, David," dedi. "İyi ki geldiniz. Rosaleen'e konuyu anlatıyordum. Gordon'un ölümü yüzünden Jeremy zor duruma düştü. Rosaleen'in onun yardımına koşup koşmayacağını öğrenmek istiyordum. Anlayacağın, sorunumuz şöyle..." Frances konuşmasına devam etti. Gereken paranın miktarı... Gordon'un desteği... Verdiği söz... Hükümet kararları... İpotekler...
David'in öfkeli kafasında yine de bir hayranlık ışığı belirdi. Bu kadın ne de mükemmel yalancıydı. Bütün hikâye ilk bakışta inanılacak gibiydi. Ama aslında doğru değildi. Hayır, David bu bakımdan yemin bile edebilirdi. Kendi kendine, öyleyse gerçek nedir, diye sordu. Jeremy, Rosaleen'den para isteme durumuna düştüğüne göre sorun çok ciddi olmalı... Ne de olsa Frances çok gururlu bir kadın...
David, "On bin sterlin mi?" dedi.
Rosaleen şaşkın şaşkın, "Bir hayli para bu," diye mırıldandı.
Frances çabucak cevap verdi. "Öyle olduğunu ben de biliyorum. Bu parayı bulmak güç olmasaydı, kalkıp size gelmezdim. Ama aslında Gordon onu desteklemeseydi, Jeremy bu işe girişmezdi. Gordon'un birdenbire ölmesi çok kötü oldu..."
"Hepiniz açıkta kaldınız değil mi?" David'in sesi çok sertti. "Yıllarca kanadının altında yaşadıktan sonra ortada kaldınız?"
_53_
Frances'in gözlerinde bir pırıltı belirip kayboldu. "Her şeyi çok renkli bir biçimde tanımlıyorsunuz..."
"Rosaleen'in ana paraya el sürmeye hakkı olmadığını biliyorsunuz. Ona sadece faizi veriliyor. Ayrıca Rosaleen'in ödediği gelir vergisi de çok yüksek."
"Biliyorum. Son zamanlarda vergiler çok artırıldı. Ne var ki, bu para pekâlâ temin edilebilir. Öyle değil mi? Biz de..."
David çabucak kadının sözünü kesti. "O para temin edilebilir. Ama edilmeyecek!"
Frances hemen Rosaleen'e döndü. "Siz çok cömert bir..."
David'in sesi yükseldi. "Siz Cloade'lar, Rosaleen'in ne olduğunu sanıyorsunuz? Sağmal inek mi? Hepiniz de ona koşuyorsunuz? Yalvarıyor, yakarıyor, para dileniyorsunuz? Sonra da arkasından alay ediyor, onu aşağı görüyorsunuz. Rosaleen'den nefret ediyor, onun ölümünü istiyorsunuz."
Frances bağırdı. "Bu doğru değil!"
"Değil mi? Değil mi? Hepinizden bıktım! Rosaleen de öyle. Artık bizden para sızdırmayacaksınız. Onun için bir daha buraya gelmeye, ağlamaya, sızlamaya kalkmayın. Anlaşıldı mı?" Öfkesinden yüzü sararmıştı.
Frances ayağa kaktı. Yüzü tahtadan oyulmuş gibi anlamsızdı. Dalgın bir tavırla ağır ağır eldivenlerini giydi. "Ne demek istediğinizi açıkça anlattınız, David."
Rosaleen mırıldandı. "Çok üzgünüm... Gerçekten çok üzgünüm."
Frances ona aldırmadı. Sanki Rosaleen odada değilmiş gibi davranıyordu. Camlı kapılara doğru bir adım attı. Sonra duraklayarak David'e döndü. "Rosaleen'den

nefret ettiğimi söylediniz. Bu doğru değil. Ona karşı böyle bir duygum yok. Ama sizden nefret ediyorum."
"Ne demek istiyorsunuz?" David kaşlarını çatarak ona baktı.
"Bir kadının yaşaması gerekir. Rosaleen de kendisinden çok büyük, zengin bir adamla evlendi. Neden evlenmesin? Ama siz? Siz kardeşinizin sırtından geçiniyorsunuz. Tam bir asalak gibi!" "Ben onun acuzeler tarafından sömürülmesine engel oluyorum." Şimdi durmuş birbirlerine bakıyorlardı. Genç adam kadının çok öfkeli olduğunu hissetmişti. Birdenbire, Frances Cloade tehlikeli bir düşman, diye düşündü. Hem pervasız, hem de ahlak kurallarına aldırmayan biri.
Hatta Frances konuşmak için ağzını açınca, David bir an endişelendi de. Ama kadın önemli bir şey söylemedi. "Söylediklerinizi daima hatırlayacağım, David." Genç adamın yanından geçerek dışarı çıktı.
David kendi kendine, neden bu sözleri bana gizli bir tehditmiş gibi geldi, diye sordu.
Rosaleen ağlıyordu.
"Ah David, David! Ona bu sözleri söylemeyecektin. İçlerinde bana en iyi davranan oydu."
Genç adam öfkeyle, "Sus küçük budala!" diye bağırdı. "Seni ayaklarının altında çiğnemelerini, bütün paranı sızdırmalarını mı istiyorsun?"
"Ama... eğer bana... benim hakkım değilse..." David'in öfkeli bakışlarını görünce irkildi. "Öyle... öyle demek istemedim, David."
"Ben de öyle umuyorum." Genç adam, vicdan, kötü bir şey, diye düşündü. Rosaleen'in vicdanını hesaba katmamıştı. Bu, ilerde işleri güçleştirecekti. İlerde? Kaşlarını çatarak Rosaleen'e baktı. Kafasından düşünceler hızla geçiyordu. Rosaleen'in geleceği... Kendi geleceği... O her zaman ne istediğini bilmişti... Şimdi de biliyordu. Ama Rosaleen? Rosaleen için nasıl bir gelecek olabilirdi?
Yüzü kararırken, genç kadın da birdenbire bağırdı. Titriyordu. "Ah, biri mezarımın üzerinde yürüyor!"
_54 —
— 55.
David ona merakla baktı. "Demek işin buna varabileceğini anladın?"
"Ne demek istiyorsun, David?"
"Yani beş...altı... hatta yedi kişi seni daha zamanı gelmeden mezara sokmayı isteyebilirler."
"Yani...cinayet..." Rosaleen'in sesinde korku vardı. "Onların cinayet işleyebileceklerini mi düşünüyorsun? Cloade'lar gibi iyi ve nazik insanlar böyle bir şey yapamazlar."
"Asıl cinayetleri Cloade'lar gibi iyi ve nazik insanların işlemediklerinden pek emin değilim. Ama ben buradayken seni öldüreme-yecekler. Bunu yapabilmeleri için önce beni ortadan kaldırmaları gerek. Eğer beni aradan çıkarırlarsa... o zaman kendini korumaya çalışmalısın."
"Dinle." David genç kadının kolunu yakaladı. "Ben burada olmadığım zaman, kendini kolla, Rosaleen. Yaşam hiçbir zaman güvenli değildir, bunu unutma. Hayat tehlikelerle doludur. Büyük tehlikelerle. Ve bana kalırsa, seni de müthiş bir tehlike tehdit ediyor."
"Rowley bana beş yüz sterlin borç verebilir misin?"
Rowley hayretle Lynn'e baktı. Genç kız karşısında duruyordu. Koştuğu için soluk soluğaydı. Rengi uçmuş, dudakları kısılmıştı.
"Biraz sakin ol, kızım. Sorun nedir?"
"Bana beş yüz sterlin gerek."
"Ben o parayı bulsam..."
"Ama Rowley, bu konu çok ciddi. Bana beş yüz sterlin borç veremez misin?"
_56 —
'"Bankada beş param kalmadı. Aldığım o yeni traktör..." "Evet, evet..." Lynn'in çiftlik işleriyle ilgilenecek vakti yoktu şimdi. "Ama zorda kalırsan bir yerden para bulabilirsin, değil mi?" "Bu para neden gerek Lynn? Başın dertte mi?"
"Bunu, onun için istiyorum..." Genç kız başıyla tepedeki büyük köşkü işaret etti.
"David Hunter için mi? Neden..."

"Annem ondan borç almış. Çünkü annemin para sıkıntısı var." "Bunu, tahmin ediyorum." Rowley anlayışlı bir tavırla başını salladı. "Annenin durumu gerçekten sıkışık. Keşke mümkün olsaydı da, ona yardım edebilseydim."
"Onun David'den borç almasına dayanamam!" "Sinirlenme kızım. Sonuçta parayı veren Rosaleen. Hem bunda ne var?"
"Bunda ne mi var? Bunu sen mi söylüyorsun, Rowley?" "Rosaleen'in zaman zaman imdadımıza koşmaması için bir neden yok ki. İhtiyar Gordon vasiyetname yapmadan öldüğü için hepimizin başını derde soktu. Eğer bu durum Rosaleen'e açıkça anlatılırsa, herhalde o da bize yardım etmek zorunda olduğunu anlar."
"Yoksa sen de mi ondan borç aldın?"
"Hayır... şey... bu başka. Sonuçta bir kadına gidip ondan para isteyemem. Böyle bir şey bir erkeğin hoşuna gitmez."
"David Hunter'a borçlu olmanın hoşuma gitmediğini anlamıyor musun?"
"Ama ona borçlu sayılmazsın ki. Bu para onun değil." "Aslında onun sayılır. Çünkü Rosaleen, David ne derse onu yapıyor."
"Orası öyle ama yasal olarak para David'in değil."
__57__
"Demek şimdi bana borç veremeyeceksin?"
"Buraya bak, Lynn. Eğer başın gerçekten belada olsaydı... örneğin, biri sana şantaj yapsaydı ya da borçların olsaydı, o zaman senin için arazinin bir bölümünü ya da hayvanlardan birkaçını satardım. Aslında benim durumum da pek iyi sayılmaz. Zaten bu çiftlik bir tek kişinin idare edeceği gibi değil."
Lynn acı acı, "Biliyorum" dedi. "Johnnie kalkıp gitmeseydi..."
Rowley bağırdı. "Johnnie'yi bu işe karıştırma. O olaydan hiç söz etme."
Lynn hayretle ona baktı. Rowley'in yüzü morarmıştı. Öfkeden çıldırmış gibiydi. Genç kız dönüp ağır ağır evine doğru yürümeye başladı.
"O parayı geri veremez misin, anneciğim?"
"Lynn, şekerim, ben çeki aldığım gibi bankaya gittim. Ondan sonra tamir borçlarını ödedim. Adamlar artık küstahlaşmaya başlamışlardı. Ah, ne kadar rahatladım bilsen, hayatım. Gecelerden beri gözüme uyku girmiyordu. Doğrusu Rosaleen çok anlayış gösterdi ve bana karşı nazik davrandı."
Lynn acı dolu bir sesle, "Bundan sonra ona sık sık başvuracaksın herhalde," dedi.
"Buna gerek kalmayacağını umarım, şekerim. Daha da idareli j davranmaya çalışacağım. Fakat son zamanlarda her şey o kadar pahalandı ki. Üstelik durum gittikçe de kötüleşiyor."
"Ne kadar kötü olsa onlardan borç almak kadar aşağılayıcı olamaz."
Adeta kıpkırmızı kesildi. "Sözlerin hiç hoş değil, Lynn. Rosale-en'e de açıkladığım gibi biz hep Gordon'a güvendik."
"Bunu yapmamalıydık. İşte yanlış olan da bu. Bizi aşağı görmekte çok haklı!"
"Bizi aşağı gören kim?"
"O iğrenç David Hunter."
Bayan Marchmont, "Doğrusu David Hunter'ın fikirleri benim için hiç önemli değil," diye cevap verdi. "Neyse ki bu sabah köşkte değildi. Yoksa Rosaleen'i vazgeçirebilirdi. Tabii kadın onun emrinde."
Lynn ağırlığını bir ayağından diğerine verdi. "Eve ilk döndüğüm sabah, 'Bakalım David gerçekten onun ağabeyisi mi?' demiştin, anne. Bu sözlerinle ne demek istiyordun?" Lynn merakla bekledi.
Bayan Marchmont öksürdü. "O tipte kadınların... yani macera düşkünü yaratıkların mutlaka bir âşıkları olur. Rosaleen zavallı Gordon'un gözünü boyamasını bilmiş... Belki David aslında Rosa-leen'in ağabeyisi değil de sevgilisi. Belki kadın Gordon'a bir ağabeyi olduğunu söyledi. Kanada'ya telgraf çekerek onu yanlarına çağırdı. Ve bu adam geldi. Gordon onun gerçekten Rosaleen'in ağabeyi olup olmadığını nereden bilecekti? Zavallı Gordon kadına iyice tutulmuştu, o ne derse inanıyordu. İşte böylece Rosaleen'in sözümona ağabeyisi de onlarla birlikte Londra'ya geldi. Zavallı Gordon ise hiçbir şeyden şüphelenmiyordu."
Lynn bağırdı. "Buna inanamam. İnanamam!" Bayan Marchmont kaşlarını kaldırdı. "Şekerim..." "David öyle bir insan değil. Rosaleen de öyle. Kadın belki aptalın biri ama iyi kalpli. İyi bir insan o. Bu köydekiler çok fesat. Bu dedikodulara kesinlikle inanmam."
Bayan Marchmont soğuk bir tavırla, "Avaz avaz bağırmana gerek yok..." dedi.

— 58.
59.
10
Bir hafta sonra beş yirmi treni Warmsley köyünün küçük istasyonunda durduğu zaman, sırtında bir çanta olan uzun boylu, bronz tenli bir adam perona atladı. Karşı peronda bir grup golfçu diğer treni bekliyorlardı. Sakallı, uzun boylu adam istasyondan çıkarak Warmsley köyüne doğru yürümeye başladı.
Uzun Söğüt çiftliğinde, Rowley Cloade kendisine çay yaparken, mutfak masasına bir gölge düştü. Genç adam çabucak başını kaldırdı. Bir an gelenin Lynn olduğunu sandı. Sonra da konuğunun Rosaleen olduğunu farkederek hayretle kaşlarını kaldırdı.
Genç kadın, "Hava o kadar güzel ki," dedi. "Onun için dolaşmaya çıktım. David Londra'ya gitti." Bunu adeta suçlu suçlu söylemişti. Sonra kızararak çantasından bir tabaka çıkardı. Bir sigara aldı. Rowley yakmak için kibrit aranırken, genç kadın pahalı olduğu ilk bakışta anlaşılan altından küçük bir çakmağı çakmaya çalışıyordu. Rowley çakmağı genç kadından alarak çabucak çaktı. Rosaleen'in siyah, uzun kirpiklerinin gölgesi yanaklarına düşüyordu.
Rosaleen gerileyerek, "Üstteki çayırda kısraklarınızdan birini gördüm. Olağanüstü bir hayvan," dedi.
Genç kadının bu ilgisi karşısında şaşalayan Rowley, ana çift-! likten söz etmeye başladı. Rosaleen'in böyle işlerden anladığını farkedince de şaşkınlığı büsbütün arttı. "Sizi duyan bir çiftçi eşi sa-; nır, Rosaleen."
Genç kadının neşesi sönüverdi. "Ben buraya gelmeden önce İrlanda'da... bir çiftliğimiz vardı... şeyden önce..."
"Sahneye çıkmadan önce mi?"
— 60 —
Genç kadın özlemle ve biraz da suçlu gibi bir tavırla, "Aradan çok uzun zaman geçmedi," diye mırıldandı. "Her şeyi gayet iyi hatırlıyorum." Ani bir öfkeyle ekledi. "Şu anda ineklerinizi de rahatlıkla sağabilirim."
Yepyeni bir Rosaleen'di bu. Rowley, David, kardeşinin çiftlikten söz etmesinden memnun kalır mıydı acaba, diye düşündü. Kadının yüzünde yine o aptalca anlam var... Yirmi altı yaşından da çok daha genç duruyor... Bu sabah kasaba kesilmek için götürdüğüm süt danalarına benziyor... Zavallılar... onların ölmeleri gerekiyordu.
Rosaleen'in gözlerinde endişeli bir anlam belirdi. "Ne düşünüyorsunuz, Rowley?"
"Çiftliği ve süthaneyi görmek ister miydiniz?"
"Ah, çok isterim."
Genç kadının gösterdiği ilgiden çok hoşlanan Rowley, ona bütün çiftliği dolaştırdı. Sonra içeri girip bir fincan çay içmelerini söylediği zaman Rosaleen'in yüzünde korku dolu bir anlam belirdi. "Hayır, teşekkür ederim Rowley. Artık eve gitmem doğru olur." Saatine baktı. "Ah, ne kadar geç olmuş! David beş yirmi treniyle dönecekti. Nerede olduğumu merak etmiştir. Hemen gitmeliyim." Mahcup bir tavırla ekledi. "Çiftliğinizde dolaşmak çok hoşuma gitti, Rowley. Güzel vakit geçirdim."
Rowley, doğru, diye düşündü. Gerçekten eğlendi. Rol yapmaktan da vazgeçti. Doğal davrandı. Onun ağabeyisi David'den korktuğu kesin. Ailenin beyni David... Zavallı Rosaleen de bugün tıpkı izinli olan bir hizmetçi kız gibi kendi kendine eğlendi... Bahçe kapısına dayanarak, hızla uzaklaşan genç kadının arkasından baktı. Derin derin düşünüyordu.
Sonra bir sesle daldığı düşüncelerden uyanarak telaşla başını kaldırdı. Karşısında, geniş kenarlı fötr bir şapka giymiş, iriyarı, sırt çantalı bir adam duruyordu. "Warmsley köyüne buradan mı gidiliyor?"
— 61 —
"Evet, evet... Bu patikayı takip edin..."
"Köyde kalacak iyi yer var mı?"
"Geyik Hanıyla Çanlar Hanı var. Geyik diğer handan daha iyi- S dir. Orada oda bulabileceğinizden eminim." Adamın sorusu yüzün-1 den yabancıya daha dikkatle baktı. Son zamanlarda herkes bir ye-f re gidecekleri zaman önceden yer ayırtıyorlardı.
Yabancı uzun boyluydu. Sakalı, masmavi gözleri vardı. Tenil güneşten iyice yanmıştı. Kırk yaşlarında kadar vardı. Yakışıklı ve| küstah görünüyordu.

Gerektiğinde sertleşebileceği de anlaşılıyor-! du. Rowley, yanık tenine bakılırsa, sömürgelerin birinden gelmiş^ olacak, diye düşündü. Ama çok garip... yüzü bana hiç de yabancı! gelmiyor... Onu daha önce nerede görmüştüm acaba?
Rowley bu soruyu yanıtlamaya çalışırken, yabancı onu dahaj da şaşırtan bir şey söyledi. "Yakınlarda Furrowbank adlı bir köşkl var mı?"
Rowley ağır ağır cevap verdi. "Var ya... Şu tepede. Herhalde onun yakınından geçtiniz. Tabii istasyondan geliyorsanız..."
"Evet, istasyondan geliyorum..." Yabancı dönerek tepeye doğ-1 ru baktı. "Demek o yeni, beyaz ev Furrowbank?"
"Evet."
"Büyük bir yer... Herhalde idaresi bir hayli pahalıya maloluyor-dur."
Rowley, hem de nasıl, diye düşündü. Üstelik oraya harcanan bizim paramız. Kendini toplayarak yabancıya baktı. Adam düşünceli bir tavırla hâlâ köşke bakıyordu.
"Orada kim oturuyor? Bayan Cloade adında biri mi?"
Rowley, "Evet," dedi. "Bayan Gordon Cloade."
Yabancı kaşlarını kaldırdı. Bu sözler onu eğlendirmişe benziyordu. "Oh... Bayan Gordon Cloade... Onun için hoş bir şey olmalı bu." Başıyla hafifçe selam vererek çantasını sırtladı. "Teşekkürler, ahbap..." Köye doğru yürümeye başladı.
— 62 —
Rowley de ağır ağır geri döndü. Hâlâ ben bu adamı daha önce nerede gördüm, diye düşünüyordu.
O gece ona yirmi kala Rowley, Geyik Hanının meyhane kısmından içeri giriyordu. Tezgâhın arkasında duran Beatrice Lippin-cot ona gülümsedi. Bay Rowley Cloade yakışıklı bir adam, diye düşünüyordu. Hoş bir genç...
Rowley ısmarladığı birayı içerken, bir ara Beatrice'e doğru eğilerek usulca, "Buraya yeni bir müşteri geldi mi?" diye sordu. "İriyarı bir adam? Geniş kenarlı fötr şapkası var."
"Evet, Bay Rowley, hana saat altıya doğru geldi. Sorduğunuz o mu?"
Rowley başını salladı. "Evet. Çiftliğin önünden geçerken yolu sordu."
"Buraların yabancısı olduğu belli..."
Rowley, "Onun kim olduğunu merak ettim de," dedi. Beatrice'e bakarak gülümsedi. Kız da ona gülümsedi. "Bu merakınızı çabucak giderebilirim." Tezgâhın altından kalın bir defter çıkardı. Açıp sayfanın sonundaki adı işaret etti.
"Enoch Arden. Cape Town. İngiliz."
11
Güzel bir sabahtı. Sırtında pahalı bir elbiseyle kahvaltıya inen Rosaleen, hayatından memnundu. Son zamanlarda üzerine çöken o korku ve endişelerden kurtulmuştu. Masanın başında mektuplarını okuyan David'in de keyfi yerindeydi.
_ 63_
Genç adam elindeki kâğıdı yana bırakarak, üçüncü zarfı açtı. İçindeki mektup da, zarf gibi, kitap harfleriyle yazılmıştı.
Sayın Bay Hunter,
Kız kardeşiniz "Bayan Cloade" yerine sizinle temasa geçmeyi daha uygun buldum. Çünkü vereceğim haber onun üzerinde bir şok etkisi yapabilirdi. Sorun özetle şu: Kız kardeşinize Robert Underhay'den haber getirdim. Bunun onu çok sevindireceğinden eminim. Şu ara Geyik Hanında kalıyorum. Bu akşam oraya uğrarsanız, sizinle bu konuyu memnunlukla
konuşurum.
Saygılar,
ENOCH ARDEN
David boğuluyormuş gibi bir ses çıkardı. Rosaleen gülümseyerek başını kaldırdı. Sonra da yüzünde korku dolu bir anlam belirdi. "David? David, ne var?"
Genç adam sessizce mektubu ona uzattı. Rosaleen kâğıdı alarak çabucak okudu.
"Ama... David... anlayamadım... Ne demek bu?"
"Okuman yazman yok mu?"
Rosaleen endişeyle ona baktı. "David... yani şimdi ne yapaca-j ğız?"
David kaşlarını çatmış, planlar yapıyordu. İleriyi iyi görürdü o.J "Merak etme, Rosaleen. Korkulacak bir şey yok. Ben bu sorum çözümlerim."
"Ama bu mektup..."

"Üzülme, kızım. İşi bana bırak. Şimdi beni dinle, sana yapaj caklarını anlatacağım. Hemen bir bavula eşyalarını yerleştir vf Londra'ya git. Tuttuğumuz kata yerleş ve benden haber alıncay| kadar da oradan ayrılma. Anlıyor musun?"
'
_64_
"Evet. Tabii anlıyorum. Ama... David..."
"Sen dediğim gibi yap, Rosaleen." Genç kadına gülümsedi. Yüzünde sevecen bir ifade vardı. "Haydi git, eşyalarını hazırla. Ben seni arabayla istasyona bırakırım. On otuz iki trenine yetişebilirsin. Apartmanın kapıcısına kimseyle konuşmak istemediğini söyle. Eğer biri uğrar ve seni sorarsa, Londra'da olmadığını söylersin. Kapıcıya bahşişini de ver. Anlıyor musun? Yukarıya benden başkasını çıkarmasın."
"Oh..." Genç kadın ellerini yanaklarına götürdü. Gözlerinde korku vardı şimdi.
"Kaygılanma. Sen böyle oyunlardan anlamazsın. Bu iş bana düşer. Rahatça hareket edebilmek için senin buradan gitmeni istiyorum."
"Ben de burada kalamaz mıyım, David?"
"Kalamazsın, Rosaleen. Aklını başına topla. Bu adam her kimse onunla meşgul olabilmem için senin ayak altında dolaşmaman gerek..."
David sözcüklere basa basa, "Şu anda bir şey düşünmüyorum," dedi. "İlk iş senin buradan uzaklaşman gerekli. Ondan sonra da durumu anlayacağım. Haydi, tartışmayı bırak da, hazırlan."
Rosaleen odadan çıktı.
David kaşlarını çatarak elindeki mektuba baktı. Nazikçe yazılmıştı... Her anlama gelebilirdi... Belki de adam yazdıklarında ciddi... Ya da ... Mektubu tekrar okudu. Allah kahretsin! Bayan Cloade adını tırnak içine alması hiç hoşuma gitmedi. "Bayan Cloade..."
İmzaya baktı. Enoch Arden... Belleğinde bir şey canlandı... Bir şiirin bir satırı...
David o gece Geyik Hanının holüne girdiğinde her zamanki gibi ortalıkta kimseler yoktu. Köşedeki küçük masaya gidip üzerinde duran zili çaldı.
.65-
Şeytan Dönemeci - F:5
Biraz sonra meyhane kısmının kapısı açılarak Beatrice Lippin-cot eşikte belirdi.
"Hoşgeldiniz, Bay Hunter. Hava birdenbire serinledi değil mi?"
"Evet, evet... Burada Bay Arden adında biri kalıyor mu?"
"Şey... Bakayım... A, evet... Bir Bay Enoch Arden kalıyor sanırım... İlk katta, beş numaralı odada..."
David merdivenlerden çıkarak tarif edilen odayı buldu. Usulca kapıya vurdu.
Biri, "Girin," dedi.
David odaya girip kapıyı arkasından kapattı.
Beatrice, "Lily!" diye seslendi. "Lily!" Koşarak gelen patlak gözlü» hımhım kıza, "Sen biraz benim işime bakar mısın, şekerim?" dedi. "Benim çamaşırları ayırmam gerekiyor."
"Olur, Miss Beatrice..." Lily kıkır kıkır güldü. "David Hunter ne yakışıklı değil mi?"
Beatrice bilgiç bir tavırla, "Ah..." diye mırıldandı. "Öylelerini çok gördüm ben... Çoğu hilekârdır ama onlara yine de dayanamaz, verdikleri çeki alırsın. Ancak ben bu bakımdan biraz garibim-dir. Kibar insanlardan hoşlanırım. Sonuçta bir centilmen, çiftçilik de yapsa, yine centilmendir..."
David Hunter beş numaralı odanın kapısına dayanarak Enoch Arden adını kullanan adama baktı. Kırk yaşlarında var, diye düşündü. Görmüş geçirmiş biri olduğu belli... Onunla kolay kolay başa çıkılmaz... Ayrıca onu anlamak da zor.
Arden, "Merhaba," dedi. "Siz Hunter mısınız? Lütfen oturun. Ne içersiniz? Viski mi?"
David başını salladı. "Teşekkür ederim. Viski içerim."
Ellerinde içki bardakları karşılıklı oturdular. Bakışlarıyla birbirlerini tartmaya çalışıyorlardı.
Sonunda Arden, "Mektubu alınca şaşırdınız mı? diye sordu. "Doğrusu bu konuyu pek anlayamadım..." "Hım... Belki..."
David, "Anladığıma göre," dedi. "Kız kardeşimin ilk kocası Robert Underhay'i tanıyormuşsunuz."

"Evet, Robert'i çok iyi tanırdım." Arden gülümseyerek sigarasının dumanlarını havaya doğru üfledi. "Siz onu hiç görmediniz değil mi, Hunter?"
"Hayır."
"Hımm... Hoş belki böylesi daha iyi." David sert bir sesle, "Ne demek istiyorsunuz?" diye sordu. Arden sakin bir tavırla, "Böylece her şey daha kolaylaşmış oluyor, dostum," dedi. "Sizi buraya kadar çağırdığım için özür dilerim. Ama..." Bir an durdu. "Rosaleen'i işe karıştırmamanın daha doğru olacağını düşündüm. Ona boş yere acı çektirmemeliyiz."
"Lütfen amacınızı açıklar mısınız?"
"Tabii, tabii... Şey... Underhay'in ölümünde... şüphe çeken bir taraf olduğunu düşündünüz mü hiç?"
"Ne demek istiyorsunuz?"
"Underhay'in garip fikirleri vardı. Bundan birkaç yıl önce ortadan kaybolmasının iyi olacağını düşünüyordu. Belki bunun nedeni bir tür şövalyelikti. Belki de başka bir sorun vardı. Underhay yerlileri yönetmesini iyi bilirdi. Onlara istediği öyküyü anlattı rabilirdi. Ortadan kaybolması, sonra başka bir adla binlerce kilometre ötede bir yerde ortaya çıkması onun için çok kolaydı."
David, "İnanılmayacak bir varsayım bu."
"Öyle mi düşünüyorsunuz?" Arden gülerek öne doğru eğildi. Parmaklarıyla David'in dizine vurdu. "Ya bu öykü doğruysa, Hunter? Ha? Ne dersiniz. Ya doğruysa?"
"O zaman bunu destekleyecek kesin kanıtlar isterim."

"Öyle mi? Tabii ortada fazla kesin kanıt yok. Ama Underhay buraya, Warmsley köyüne gelebilir. Buna ne dersiniz?"
David alayla, "Hiç olmazsa bu kesin sayılır," dedi.
"Evet kesin sayılır ama böyle bir şey Bayan Gordon Cloade için de hiç hoş olmaz. Çünkü o zaman kendisinin Bayan Gordon Cloade sayılamayacağı ortaya çıkar. Garip bir durum olur bu. Bunu siz de itiraf edersiniz sanırım."
David, "Kız kardeşim kocasının öldüğünden emindi," diye karşılık verdi. "İkinci evliliğini de bu inançla yaptı."
"Orası öyle, aziz dostum. Orası öyle. Benim buna bir diyeceğim yok. Her yargıç da aynı şeyi söyler. Hiç kimse kız kardeşinizi suçlu bulamaz."
David sert bir sesle, "Yargıç mı?" dedi.
Beriki özür dilermiş gibi konuştu. "Kardeşiniz iki kocalı bir kadın sayılır..."
David müthiş bir öfkeyle, "Amacınız nedir?" diye bağırdı.
"Hemen heyecanlanmayın, canım. Kafa kafaya vermeli ve ne yapmamız gerektiğini düşünmeliyiz. Yani... kardeşinizin çıkarları açısından. Hiç kimse etrafa çirkin dedikoduların yayılmasını istemez. Underhay'e gelince... O şövalye ruhlu bir adamdı..." Bir an durdu. "Hâlâ da öyle ya."
David sert bir sesle tekrarladı. "Hâlâ?"
"Evet, öyle dedim."
"Robert Underhay'in hayatta olduğunu iddia ediyorsunuz. Peki, şimdi nerede?"
Arden öne doğru eğildi. Bir sır söyleyecekmiş gibi sesini alçaltarak, "Bunu öğrenmeyi gerçekten istiyor musunuz, Hunter?" diye sordu. "Bunu bilmemeniz daha doğru olmaz mı? Rosaleen ve sizin için Underhay'in Afrika'da ölmüş olması daha iyi değil mi?.. Underhay, Rosaleen'in ikinci kez evlendiğini bilmiyor tabii. Eğer bunu duysaydı hemen ortaya çıkardı. Çünkü Rosaleen'e ikinci kocasından çok para kaldı. Ama aslında kardeşinizin bunu almaya hakkı yok... Underhay çok dürüst bir insandır. Karısının hakkı olmayan

bir mirasa konmasına kesinlikle göz yumamaz." Durdu. "Ama... dediğim gibi Underhay, Rosaleen'in ikinci kez evlendiğini bilmiyor sanırım. Zavallının durumu kötü. Çok kötü."
"Ne demek kötü?"
Arden ciddi bir tavırla başını salladı. "Sağlığı çok bozuk. Bakıma... özel tedaviye ihtiyacı var. Ne yazık ki, pahalıya malolan şeyler bunlar."
"Demek sağlığı paraya bağlı!"
"Evet. Artık her şey paraya bağlı. Zavallı Underhay'in ise beş parası yok."
Arden ekledi. "Sırtında ve yanındakilerden başka bir şeyi yok diyebiliriz..."

David bir an odada etrafına bakındı. Bir iskemleye konmuş olan sırt çantası gördü. Adamın bavulu olmadığı anlaşılıyordu. "Acaba Underhay gerçekten iddia ettiğiniz gibi 'şövalye ruhlu' bir adam mı?" Sesi hiç de hoş değildi.
Arden, "Bir zamanlar gerçekten öyleydi," diye cevap verdi. "Ama hayat insanları değiştiriyor." Durdu, sonra usulca devam etti. "Gordon Cloade inanılmayacak kadar zengin bir adammış. Bazen milyonlar bazı kimselerin kötü yanlarının uyanmasına neden olur."
David Hunter ayağa kalktı. "Size cevabımı veriyorum: Cehenneme kadar yolunuz var."
Arden aldırmadı bile. Gülümsüyordu. "Evet, böyle söyleyeceğinizi biliyordum."
"Siz sadece aşağılık bir şantajcısınız. İçimden blöfünüzü görmek de gelmiyor değil."
"Yani bu öyküyü başkalarına açıklamamı mı istiyorsunuz? Aslında bu pek hoşunuza gitmeyecek. Ama doğrusunu isterseniz, durumu açıklamak niyetinde değilim. Ne de olsa başka alıcılar bulabilirim."
"Ne demek istiyorsunuz?"
"Cloade'ları unutmayın. Onlara gidip, 'Robert Underhay'in sağ olduğunu öğrenmek hoşunuza gider mi?' diye sorarsam, herhalde sevinçlerinden çıldırırlar."

David dudak büktü. "Onlardan hiçbir şey alamazsınız. Hiçbirinin parası yok."
"Ah, ama onlarla anlaşmaya varabilirim. Underhay'in sağ olduğu, Rosaleen'in Gordon Cloade'la olan evliliğinin geçerli sayılma- i yacağı kanıtlandığı ve Gordon Cloade'un serveti onlara verildiği gün, beni de görürler elbet."
David bir süre sesini çıkarmadı. Sonra da kabaca, "Kaç para istiyorsun?" dedi.
Adam da aynı kabalıkla cevap verdi. "Yirmi bin sterlin."
"Olanaksız. Kardeşimin ana paraya el sürmeye hakkı yok. Onun sadece belirli bir geliri var."
"O halde on bin. Rosaleen bu parayı kolaylıkla bulur. Herhalde mücevherleri var?"
David sesini çıkarmadı. Sonra birdenbire, "Pekâlâ," dedi.
Beriki cevap vermedi. Bu kolay zaferi onu şaşırtmış gibiydi. "Çok istemem. Peşin para."
"Para bulabilmemiz için bize zaman vermen gerek."
"Kırk sekiz saat."
"Gelecek salı olsun."
"Pekâlâ. Parayı buraya getirirsin." David sesini çıkaramadan Arden ekledi.
"Seninle tenha bir korulukta ya da nehrin kıyısında buluşmak niyetinde değilim. Onun için aklına böyle şeyler getirme. Parayı gelecek salı, gece dokuzda buraya getirirsin."
"Çok şüphecisin..."
''Ben insanları tanırım. Özellikle senin gibileri."
"Öyle olsun..." David odadan çıkarak merdivenlerden indi. Yüzü öfkesinden allak bullak olmuştu.
Beatrice Lippincot dört numaralı odadan çıktı. Aradaki kapının arkasından içerde konuşulanları rahatlıkla dinlemişti. Yanakları heyecandan kızarmış, gözleri pırıl pırıl parlıyordu. Titreyen eliyle sarı saçlarını düzeltti...

12
Londra'daki apartman katının geniş salonunda David Hunter bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu.Büyük bir koltukta oturan Rosaleen ise onu seyrediyordu. Genç kadının rengi uçmuştu, mavi gözleri korku doluydu.
David, "Şantaj," diye homurdandı. "Şantaj. Tanrım, ben bir şantajcıya para kaptıracak adam mıyım?"
Rosaleen şaşkın ve endişeli bir tavırla başını salladı. "Hayır."
David, "Bilebilsem," dedi. "Bir bilsem..."
Rosaleen hıçkırdı.
David devam etti. "Bu karanlıkta çarpışmak...böyle gözleri bağlı savaşmak..."
Birdenbire döndü. "O zümrütleri ihtiyar Greato-rex'e götürdün mü?"
"Evet."
"Kaç para verdi?"

Rosaleen üzüntüyle, "Dört bin," diye açıkladı. "Dört bin sterlin. 'Bunları satmayacaksanız, sigortaya daha fazla prim ödemeye başlayın,' dedi."
"Evet, kıymetli taşların fiyatı iki misli arttı. Neyse... O parayı bulacağız.. Ama... bu sadece başlangıç, Rosaleen. Bu adam bizim kanımızı emecek. Kanımızı emecek!"
Genç kadın bağırdı. "İngiltere'den gidelim! Kaçalım buradan! irlanda'ya... Amerika'ya... başka bir yere gidemez miyiz?"
David ona dik dik baktı. "Sen savaşçı değilsin, Rosaleen. Sen kaçmayı tercih ediyorsun."
Rosaleen inledi. "Hataydı bu... Hata... Günah..." "Bu sefer de dindarlığın tutmasın. Buna hiç gelemem. Durumumuz çok iyiydi, Rosaleen. Hayatımda ilk kez istediğime erişmiştim. Elime geçirdiklerimi bırakacak da değilim. Ama... şu karanlıkta
savaşmak olmasaydı. Sonuçta adamınki blöf olabilir. Bunu anlıyorsun değil mi, Rosaleen. Herhalde Underhay, düşündüğümüz gibi Afrika'da bir yerde gömülü."
Rosaleen titredi. "Sus David. Beni korkutuyorsun."
Genç adam ona baktı. Kadının yüzündeki korkuyu farketmişti. Tavırları değişiverdi. Rosaleen'in yanına oturarak onun soğuk ellerini avuçlarının arasına aldı. "Hiç kaygılanma. Her şeyi bana bırak." Sadece söylediğim gibi hareket et, yetişir. Bunu yapabilirsin, değil mi? Sana söylediğim gibi davran."
"Zaten hep öyle yapıyorum, David."
Genç adam güldü. "Evet, gerçekten öyle. Korkma, bu dertten de kurtulacağız, Bay Enoch Arden'i yenmenin yolunu bulacağım."
"David, bir şiir vardı değil mi?.. Geri gelen bir adamla ilgili bir şey..."
"Evet... Beni kaygılandıran da bu. Ama korkma, işin iç yüzünü mutlaka öğreneceğim." David başını salladı. "Beş bin sterlin. Ar-den'e paranın hepsini hemen bulamadığımı söyleyeceğim. Fakat onun Cloade'lara gitmesine engel olmam gerek. Belki de o sözleri boş bir tehditti ama bundan emin olamıyorum." Durdu. Gözlerinde dalgın bir ifade belirmişti. Kafası hızla çalışıyordu. Sonra birdenbire güldü. Neşeli, pervasızca bir gülüştü bu. Tehlikeli bir işe girişmek üzere olan bir insanın kahkahası. Hem zevk, hem de meydan okuma vardı. "Sana güveniyorum, Rosaleen. Neyse ki sana tümüyle güvenebiliyorum."
"Güvenmek mi?" Rosaleen iri gözlerini onun yüzüne dikti.
"Hangi bakımdan."
David gülümsedi. "Sana söylenenleri yerine getirmek bakımından. İşte başarılı bir işin temeli de budur, Rosaleen." Bir kahkaha attı. "Enoch Arden'i yenme işinin."
.72-
13
Rowley büyük eflatun zarfı hafif bir hayretle açtı. Bunu kullanan da kimdi? Genç adam yine eflatun kâğıda yazılmış olan mektubu çabucak okudu.
Sevgili Bay Rowley,
Size bu şekilde mektup yazmakla belki küstahlık ediyorum. Ama bilmeniz gereken bazı şeyler oluyor. Geçen gece bana belirli bir kişiyi sormuştunuz. Eğer Geyik'e uğrarsanız, konuyu anlatabilirim. Hepimiz amcanız öldüğü zaman servetinin yabancı ellere geçmesine üzülmüştük.
Bana kızmayacağınızı umarım. Olanları gerçekten
bilmeniz gerek.
Saygılarımla,
BEATRICE LIPPINCOT
Rowley, Geyik Hanının meyhane kısmına girerken, saat sekizi birkaç dakika geçiyordu. Rowley tezgâha yaklaşıp bira istedi.
Beatrice ona tatlı tatlı gülümsedi. "Hoşgeldiniz, efendim."
"Hoşbulduk, Beatrice. Mektubuna teşekkür ederim."
Kız ona çabucak bir göz attı. "Biranızı vereyim, ondan sonra konuşuruz." Bardağı Rowley'in önüne bırakırken hayatından pek memnundu. Kendini önemli bulduğu da anlaşılıyordu.
Genç adam hafif bir merakla, "Ne oluyor?" diye sordu.
"Burada kalan bir yabancı var ya?.. Bay Arden. Hani siz onu sormuştunuz."
"Evet."

_73_
"Ertesi gece de Bay Hunter gelip onu aradı."
Rowley ilgiyle doğruldu. "David Hunter mı?"
"Evet. Bay Arden'i sorarken öfkeli bir hali vardı. Onun bir şeye kızmış olduğunu anladım. Tabii o sırada konuyu bilmiyordum." Beatrice bir an durup derin bir soluk aldı. "Daha sonra ben havlu filan almak için Bay Arden'inkinin yanındaki odaya girdim. Nedense aradaki kapı biraz aralıktı. Kimin açtığını bilmiyorum tabii."
Rowley başını salladı. "Tabii..." Ama kapıyı mutlaka Beatrice araladı, diye düşünüyordu.
"Tabii bu yüzden Bay Arden'le Bay Hunter'ın konuşmalarına istemeyerek kulak misafiri oldum... Duyduklarım beni şaşırttı..." Kız ona doğru eğilerek duyduklarını tekrarladı.
Rowley'in yüzü anlamsızdı. Hatta aptalca bir görünüşü vardı. Beatrice sözlerini bitirdikten sonra merakla Rowley'e baktı.
Genç adam daldığı düşüncelerden ancak neden sonra uyanabildi. "Teşekkür ederim, Beatrice... Çok teşekkür ederim..." Hızla meyhaneden çıktı.
Beatrice düşkırıklığına uğramıştı. "Ben de Bay Rowley'in bir şey söyleyeceğini sandım," diye söylendi.
14
Rowley, Geyik'ten doğru amcası Jeremy Cloade'un evine gitti. Aslında tek başına harekete geçmeyi yeğlerdi. Ama bu konuyu kurnaz ve tecrübeli bir avukatla konuşması gerektiğini biliyordu.
Rowley'e kapıyı açan hizmetçi kız, hanımla beyin yemekte olduklarını söyledi. Rowley'i yemek odasına alacaktı ama genç adam, "Amcamı çalışma odasında beklerim," dedi. Jeremy'yle yal-j
nız konuşmak istiyordu. Frances'i bu işe karıştırmak niyetinde değildi.
Jeremy'nin çalışma odasında bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı. Yazı masasının üzerinde Frances'in tuvaletli bir resmi ve bir de Lord Edward Trenton'un fotoğrafı vardı. Yanda ise gümüş çerçeveli bir resim duruyordu. Jeremy'nin-kazada ölen oğlu Ant-hony'di bu. Gözü fotoğrafa ilişen Rowley yüzünü buruşturarak döndü. Bir kotuğa oturup bu kez Lord Edward Trenton'un resmine bakmaya başladı.
Yemek salonunda Frances kocasına, "Acaba Rowley ne istiyor?" diye sordu.
Jeremy yorgun bir tavırla içini çekti. "Herhalde çiftlikle ilgili bir iş var."
Frances, "Rowley iyi bir genç," dedi. "Ama çok ağırkanlı. Bana Lynn'le araları pek iyi değilmiş gibi geliyor."
Jeremy dalgın bir tavırla mırıldandı. "Lynn... a, evet. Affedersin... doğru dürüst düşünemiyorum. Bütün bu üzüntüler..."
Frances hemen onun sözünü kesti. "O konuyu düşünme. Her şey yoluna girecek."
"Bazen beni korkutuyorsun, Frances. O kadar pervasızsın ki. Durumu anlamıyor musun?"
"Çok iyi anlıyorum. Ve hiç korkmuyorum. Hatta oldukça eğleniyorum, Jeremy."
Jeremy, "İşte beni de korkutan bu ya," dedi.
Kadın güldü. "Haydi, çiftçi delikanlıyı fazla bekletme. Bak bakalım ne istiyormuş."
Yemek odasından çıkarlarken, sokak kapısı hızla vurularak kapatıldı. Hizmetçi kız yanlarına gelip, "Bay Rowley daha fazla bekleyemeyeceğini söyledi," diye haber verdi. "Zaten konuşacağı konu da o kadar önemli değilmiş..."
.74.
— 75.
15
Lynn o salı günü akşamüzeri yürüyüşe çıkmıştı. İçi sıkılıyordu. Köyde yaşam ne kadar da tekdüzeydi. Rowley'le araları görünüşte eskisi gibiydi. Gelgelelim genç kız için için durumun hiç de böyle olmadığını düşünüyordu. Köyü sıkıcı bulmasına David Hunter'ın kız kardeşiyle birlikte birdenbire Londra'ya gitmesinin neden olduğundan kuşkulanıyordu. Açıkçası, David Hunter insanda heyecan uyandıran bir gençti.
Evde de rahat değildi artık Lynn. Annesinin başı sıkıştıkça Ro-saleen'e gidip ondan borç isteyeceğini seziyordu. Bunu düşündükçe aklına David'in horgören sözleri geliyordu tabii.

Lynn sıkıntılı sıkıntılı patikada ilerledi. Akşam oluyordu. Gölgeler uzamaya başlamıştı. Asıl sorun Rowley ve ben, dedi kendi kendine. Onunla evlenmeyi gerçekten istiyor muyum?
Bir ağacın dibine oturarak elini çenesine dayadı. Aşağıda] yemyeşil vadi uzanıyordu. Tren bu yeşilliklerin arasından homur-dana homurdana ilerlemekteydi. Lokomotifin dumanı bir soru işareti gibi göğe doğru yükseliyordu.
Lynn yine kendi kendine, Rowley'le evlenmek istiyor muyum, diye sordu. Onunla evleneyim mi?.. Onu seviyor muyum?.. Avrupa'ya çalışmaya gitmeden önce ona âşıktım.. Ama... ben değiştim. Eski Lynn değilim artık... Rowley ise... hep aynı Rowley... Peki, istediğim nedir benim?
Arkasındaki korulukta kuru dallar çatırdadı. Bir erkek küfretti.
Genç kız, "David!" diye bağırdı.
"Lynn!" Koruluktan çıkan genç adamın yüzünde hayret dolu bii anlam vardı."Burada ne işin var?" Genç adam koşmuştu, kesik kesik soluk alıyordu.
Lynn, "Bilmem," dedi. "Oturmuş düşünüyordum..." Garip bir tavırla güldü. "Herhalde vakit bir hayli geç..."
"Zamandan haberin yok mu?"
Lynn dalgın dalgın bileğindeki saate bir göz attı. "Yine durmuş. Ben saatleri şaşırıyorum."
David, "Yalnız saatleri mi?" diye sordu. "Bunun nedeni canlılığın. Hayat dolu oluşun." Genç kıza yaklaştı.
Lynn ise garip bir telaşa kapılmıştı. Ayağa kalktı. "Hava iyice kararmaya başladı. Eve dönmem gerek. Saat kaç, David?"
"Dokuzu çeyrek geçiyor. Artık bir tavşan gibi koşmam gerek. Yoksa dokuzu yirmi geçe Londra'ya hareket eden treni kaçıracağım."
"Köye döndüğünden haberim yoktu."
"Köşkten bazı şeyler almam gerekti de. O trene yetişmem şart. Rosaleen apartmanda yalnız. Geceleri Londra'da yalnız kaldı mı, korkmaya başlıyor."
"Apartmanda mı?" Lynn'in sesinde alay vardı.
David acı bir sesle, "Korkunun mantıkla ilgisi yoktur," diye cevap verdi. "Depremde evin başına geçerse..."
Lynn birdenbire utandı. "Özür dilerim... Bunu unutmuştum."
"Evet her şey çabucak unutuluyor! Özellikle hayatta fazla sıkıntı çekmemiş olan kimseler çok unutkan oluyorlar. Sen de öyle Lynn."
Lynn, "Hayır," diye bağırdı. "Ben öyle değilim, David. Demin düşünürken..."
"Beni mi düşünüyordun?" Genç adamın çevikliği kızı şaşırttı. Daha ne olduğunu anlayamadan, kendini David'in kollarında buldu. Genç adam onu sıkıca kendine çekerek kızı sıcak ve öfkeli dudaklarıyla öptü. "Rowley Cloade ha?" dedi. "O kaba çiftçi? Lynn,

sen benimsin!" Sonra aynı çabuklukla onu bırakıverdi. "Treni kaçıracağım!" Hızla yamaçtan inmeye başladı.
"David..."
Genç adam omzunun üzerinden seslendi. "Londra'ya varınca sana telefon edeceğim!"
Lynn, David'in alacakaranlıkta koşusunu seyretti. İnce ve çevikti genç adam. Hareketleri de çok uyumluydu.
Genç kız dönerek evine doğru gitmeye başladı. Kafası karmakarışıktı. Evin kapısının önünde bir an tereddütle durakladı. İçeri girmek istemiyordu. Annesinin sevgi dolu sözlerini, meraklı sorularını duymak hoşuna gitmeyecekti. Annesi aşağı gördüğü insanlardan beş yüz sterlin borç almıştı.
Lynn usulca içeriye süzülerek merdivenlerden yukarıya çıkarken, David'le Rosaleen'i aşağı görmeye hiç hakkımız yok, diye düşündü. Biz de onlar gibiyiz. Para uğruna yapmayacağımız şey yok. Dikkatle aynadaki görüntüsüne bakıyordu. Bir yabancının yüzü bu... Sonra korkunç bir öfkeye kapıldı. "Rowley beni gerçekten sevseydi, ne yapar yapar, beş yüz sterlin pekâlâ bulurdu. Bunu David'den almama, gururumu bu şekilde kırmama göz yummazdı... David... Bana Londra'dan telefon edeceğini söyledi... Genç kız rüyada gibi aşağıya indi. Kendi kendine, bazen rüyalar da tehlikelidir, diyordu.
16
"Ah sen misin, Lynn'ciğim?" Adela'nın sesinden birdenbire rahatladığı anlaşılıyordu. "Geldiğini duymamıştım şekerim. Eve döneli çok mu oldu?"

"Evet, evet. Yukardaydım."
_78 —
"Eve geldiğin zaman bana haber ver, Lynn. Karanlık bastıktan sonra kaygı duymaya başlıyorum. Senin kırlarda dolaştığını düşününce..."
"Aman anneciğim ben bebek miyim?"
"Son zamanlarda gazetelerde korkunç haberler çıkıyor. Bazı serseriler kızlara saldırıyorlarmış."
"Herhalde bunu kızlar kendileri davet ediyor." Lynn'in yüzünde garip, alaycı bir gülümseme belirmişti. Evet, kızlar tehlikeden hoşlanıyorlardı. Kimse güvenlikte olmak istemiyordu artık...
"Lynn'ciğim, dinliyor musun?"
Genç kız daldığı düşüncelerden uyandı. Annesi bir şeyler anlatıyordu. "Ne dedin hayatım?"
"Düğünde nedimelerin giyeceği elbiselerden... Şık modeller seçmek gerek."
"Tabii, tabii..." Lynn odada dolaşıyor, bibloları alıyor, sonra tekrar yerine koyuyordu.
"Böyle huzursuz huzursuz dolaşman şart mı? Benim de sinirlerimi bozuyorsun."
"Özür dilerim, anneciğim."
"Seni üzen bir şey yok ya?"
Lynn çabucak, "Ne olabilir?" dedi.
"Hemen aksileşme, şekerim. Şimdi... Joan'a da nedimelik etmesini söylememiz gerek. Biliyorsun, annesi eski arkadaşlarım-dandır."
"Joan'dan nefret ederim ben."
"Biliyorum, şekerim. Ama kızı nedime yapmazsak, annesi çok kırılır."
"Anneciğim, bu benim düğünüm değil mi?"
"Öyle Lynn ama..."
"Hoş, düğün olup olmayacağı da belli değil ya..." Aslında bunu
__79_
söylemek istemiyordu ama sözler ağzından kaçıvermişti.
Bayan Marchmont hayretle kızına baktı. "Lynn, şekerim, ne demek istiyorsun?"
"Hiç, hiç..."
"Rowley'le kavga mı ettiniz yoksa."
"Ne münasebet! Üzülecek bir şey yok, anneciğim."
Ama Adela kızına üzüntüyle bakıyordu. Lynn'in bocaladığını sezmişti. "Rowley'le evlendiğin takdirde güvencede olacağını düşünüyorum," dedi.
Lynn dudak büktü. "Güvenlikte olmak isteyen kim?" Çabucak döndü. "Telefon mu çaldı?"
"Hayır. Neden sordun. Biri mi arayacak?"
Lynn başını salladı. Telefonun çalmasını beklemek de gurur kırıcı bir şeydi. Ama David o gece telefon edeceğini söylemişti... Lynn, etmeli, diye düşündü. Mutlaka etmeli! Ben galiba çıldırdım... Evet, evet, iyice çıldırdım... David neden beni bu kadar çekiyor?
Lynn'in gözlerinin önünde David'in esmer, hüzünlü yüzü belirdi. Bu görüntüyü kafasından kovmaya, onun yerine Rowley'i geçirmeye çalıştı. Rowley'in yakışıklı yüzünü, hafif gülümseyişini, sevecen bakışlarını. Rowley beni gerçekten seviyor mu? Eğer bana bağlı olsaydı, neden ona koşup beş yüz sterlini istediğimi anlardı. Öyle mantıklı bir tavırla konuşmaya kalkmazdı...
Telefon çalmaya başlamıştı. Lynn derin bir soluk aldı. Hole çıkıp telefonu açtı. Kathie Yengenin ince, telaşlı sesini duyunca da irkildi. "Lynn, şekerim, ben enstitüdeki toplantının ne zaman olduğunu unuttum..." Sonra konuştu da konuştu. Lynn uygun karşılıklar vermeye çalıştı.
"Ne kadar iyisin, Lynn'ciğim. Hep zavallı yengeciğinin imdadına koşarsın. Bilmiyorum, neden ben her şeyi böyle birbirine karıştırıyorum... Ama bazen de her şey o kadar tersine dönüyor ki... Aksilikler birbirini kovalıyor... Bizim telefon bozuk. Kalkıp bu telefon
kulübesine geldim ama bir de baktım ki, yeteri kadar param yok. Dönmek zorunda kaldım ve..."
Sonunda Kathie Yengenin gevezeliği sona erdi. Lynn telefonu kapayarak oturma odasına döndü. Adela Marchmont hemen sordu. "Şey miydi o?"
Lynn, "Telefon eden Kathie Yengeydi," dedi.
"Ne istiyormuş?"

"Her zaman yaptığı.gibi işleri karıştırmış."
Lynn bir kitap alıp koltuğa otururken, saate bir göz attı. Evet daha erkendi. David'in telefon etmesine olanak yoktu daha. On biri beş geçe telefon yine çaldı. Genç kız bu kez ağır ağır yerinden kalktı. Fazla ümitlenmemeliydi. Belki de yine Kathie Yenge arıyordu...
Ama hayır...
"Warmsley köyü 34 numara mı? Miss Lynn Marchmont, Londra'yla konuşabilir mi?"
Lynn'in kalbi durdu adeta. "Ben Miss Marchmont'um." "Bir dakika..."
Genç kız bekledi. Karışık gürültüler... Sonra sessizlik. Telefon servisi de gitgide kötüleşiyordu. Lynn biraz daha bekledi. Sonra öfkeyle düğmeye arka arkaya bastı.
Sonunda başka bir kadının sesi duyuldu. Kayıtsız, soğuk ve ilgisiz. "Lütfen telefonu kapayın. Tekrar aranacaksınız."
Genç kız kulaklığı yerine bıraktı.Tam oturma odasına giderken, telefon tekrar çalmaya başladı. Lynn telaşla koştu. "Alo?"
Bir erkek sesi, "Warmsley köyü 34 numara mı?" diye sordu. "Londra'dan Miss Lynn Marchmont'u arıyorlar."
"Benim."
"Bir dakika..." Ses hafifledi. "Londra, konuşun."
Genç kız birdenbire David'in sesini duydu. "Lynn? Sen misin?"
"David!"

"Seninle konuşmam gerekiyordu."
"Evet..."
"Buraya bak, Lynn. Sanırım benim çıkıp gitmem daha iyi ola-j cak."
"Ne demek istiyorsun?"
"İngiltere'den ayrılmam daha doğru olacak sanırım. Aslinde kolay bu. Rosaleen'e buradan kolay kolay gidemeyeceğimizi söyj ledim, çünkü köyden ayrılmak istemiyordum. Ama bütün bunlarır ne yararı var? Sen ve ben olacak şey değil bu. Olağanüstü bir sın, Lynn. Bana gelince... Ben serserinin, ahlaksızın biriyim... Her zaman öyleydim zaten... Senin uğruna uslanacağımı düşünerek hayallere kapılma. Bunu isteyebilirim ama herhalde sonuçlandıra-mam. Onun için senin o ağırkanlı Rowley'le evlenmen daha iyi olur. Hayatın boyunca bir tek gün bile kaygı duymazsın. Oysa benimle birlikte cehennem hayatı sürersin."
Lynn orada, elinde telefon, öylece duruyordu.
"Lynn orada mısın?"
"Evet buradayım."
"Bir şey söylemiyorsun..."
"Söylenecek ne var?"
"Lynn?"
"Evet..." Ne garip, tâ buradan David'in heyecanını hissediyordu.
Genç adam usulca küfretti. Sonra da, "Herkesin canı cehenneme," diye bağırarak telefonu kapattı.
Bayan Marchmont oturma odasından çıktı. "Şey miydi o?"
"Yalnış numara..." Lynn çabucak merdivenlere doğru gitti...

17
Gladys adlı hizmetçi beş numaralı odanın kapısına hızla vurdu. Saatin on olmasına rağmen Bay Arden'in kapının önüne bırakılmış olan çay tepsisini almamış olduğunu farketmişti.
Tekrar kapıyı yumrukladı. İçerden cevap alamayınca da, tokmağı çevirerek odaya girdi. Bay Arden'in geç vakitlere kadar uyuma alışkanlığının olmadığını biliyordu. Adam borcunu ödemeden kaçmış olabilirdi. Bazen böyle olaylarla karşılaşıyorlardı.
Ama Enoch Arden adını kullanan adam handan kaçmamıştı. Odanın ortasında yüzükoyun yatıyordu. Gladys tıptan anlamazdı ama daha ilk bakışta Arden'in ölmüş olduğunu anladı.
Başını arkaya atarak avaz avaz bağırdı, sonra da deli gibi odadan fırladı. Merdivenlerden inerken hâlâ haykırıyordu. "Miss Beatrice!... Miss Beatrice!"

Beatrice kendi odasındaydı. Dr. Lionel Cloade'a kestiği parmağını sardırmakla meşguldü. Gladys top gibi odaya dalınca, doktor da elindeki sargı bezini yere düşürdü.
"Miss Beatrice!"
Doktor öfkeyle, "Ne var?" diye sordu.
Beatrice de, "Ne oldu?" dedi.
"Beş numaradaki müşteri... Yerde yatıyor... Ölmüş..."
Doktor bir hizmetçi kıza baktı, bir Beatrice'e... Beatrice ise önce Gladys'e baktı, sonra doktora...
Sonunda Lionel Cloade şaşkın şaşkın, "Saçma," diye mırıldandı. "Saçma."
"Adam ölmüş..." Gladys zevkle ekledi. "Kafası patlamış..."
Doktor, Beatrice'e baktı. "Belki benim bakmam..."

"Lütfen, Dr. Cloade. Ama... bana bu olamazmış gibi geliyor..."
Yukarı çıktılar. Gladys en önden gidiyordu. Dr. Cloade, Ar-den'e bir baktı. Sonra da yere diz çökerek üzerine eğildi. Tekrar başını kaldırdığı zaman tavırları değişmişti. Ciddi ve otoriter bir ta-1 vırla Beatrice'e, "Polise telefon edin," dedi.
Beatrice dışarı çıktı. Gladys de peşinden. Küçük hizmetçi kız heyecanla, "Ay, Miss Beatrice," diye fısıldadı. "Bir cinayet mi bu?"
Beatrice telaşla sarı saçlarını düzeltti. Sonra da sert bir sesle bağırdı. "Dilini tut, Gladys. Bir olayın cinayet olup olmadığını öğrenmeden bundan o şekilde söz etmek, iftira demektir. Seni tuttukları gibi, yargıcın karşısına çıkarıverirler, karışmam. Böyle bir dedikodu çıkması Geyik Hanı için de iyi olmaz." Sonra ekledi. "Haydi git, kendine çay yap. Buna ihtiyacın olduğu belli."
"Gerçekten öyle, Miss Beatrice. Midem altüst oldu. Size de bir fincan çay getireyim."
Beatrice, hayır, demedi...
18
Başmüfettiş Spence masanın diğer tarafında oturan Beatrice Lippincot'a baktı. Kız dudaklarını iyice büzmüştü.
"Teşekkür ederim, Miss Lippincot. Demek bütün hatırlayabildiğiniz bu kadar?"
"Evet, efendim..." Kız ümitle sordu. "Bu bir intihar olabilir, değil. mi, efendim?"
Başmüfettiş Spence bir insanın kafatasının arkasını çökerte- i rek intihar edemeyeceğini söylemedi. Özellikle bunu çelik kömür maşasıyla yapmasına olanak yoktu. Onun yerine, "Sonuca var- •¦

makta acele etmemeli," diye mırıldandı. "Teşekkür ederim, Miss Lippincot. Özellikle gelip bize o konuşmayı anlattığınız için..."
Kız çıktıktan sonra Spence düşünmeye başladı. O konuşma gerçekten üzerinde durulacak gibiydi.
Komiser yardımcısı Graves kapıdan başını uzatarak, Bay Rowley Cloade'un beklediğini haber verdi. Spence kafasını salladı. Graves de genç adamı içeri soktu.
"Günaydın, Bay Cloade. Sizi gördüğüme çok memnun oldum. Şu meseleyi aydınlatabilecek bir şey biliyor musunuz? Geyik Hanında öldürülen adamı kastediyorum."
Spence, Rowley'in sorusuna başka bir soruyla karşılık verdiğini duyunca şaşırdı. "O adamın kimliğini tespit ettiniz mi?"
Spence ağır ağır, "Hayır," dedi. "Deftere, 'Enoch Arden' yazmış. Ama eşyalarının arasında onun gerçekten Enoch Arden olduğunu gösterecek bir tek şey yok."
Rowley kaşlarını çattı. "Bu biraz garip değil mi?"
Gerçekten öyleydi ama başmüfettiş olayın bu yanını Rowley'le konuşmak niyetinde değildi. Nazik bir tavırla, "Bay Cloade," dedi. "Asıl soruları benim sormam gerekiyor. Dün gece Arden'i görmeye gitmişsiniz. Bunun sebebi nedir?"
"Beatrice Lippincot'u tanıyorsunuz, değil mi? Geyik'de çalışıyor..."
"Tabii... Gelip bana olayı anlattı."
Rowley'in rahatlamış gibi bir hali vardı. "İyi... Onun bir polis olayına karışmaktan korkacağını sanmıştım. Bazen o tip insanlar garip davranırlar."
Spence başını salladı. Rowley sözlerine devam etti. "Beatrice, bana duyduğu o

konuşmayı anlattı. Bu durum kuşku uyandırdı bende. Yani... bu konu bizi de ilgilendirirdi."
85.
Başmüfettiş yine başını salladı. Gordon Cloade'un ölümü onu da ilgilendirmiş, bütün köydekiler gibi ailenin haksızlığa uğradığını düşünmüştü.
Rowley, "Size olayın ayrıntılarını anlatmama gerek yok," dedi. "Rosaleen Cloade'un ilk kocası hayatta olduğu takdirde, bütün ailenin durumunun değişeceğini siz de biliyorsunuz. Böyle bir şeyin olabileceğini ilk kez Beatrice'in sözlerini duyduğum zaman anladım. Rosaleen'in gerçekten dul olduğunu sanıyordum. Açıkçası, bu haber beni çok şaşırttı. Bu konuyu düşünmem gerekirdi."
Spence tekrar başını salladı. Rowley'in kafasının ağır çalıştığını o da bilirdi. Genç adam, "Önce amcamla konuşmayı düşündüm," diye açıkladı. "Yani avukat olanıyla..."
"Bay Jeremy Cloade'la mı?"
"Evet... Hemen oraya koştum. Sekizi geçiyordu sanırım. Onlar yemektelerdi. Jeremy'nin çalışma odasında bir koltuğa oturarak onu beklemeye başladım. Bir yandan da konuyu düşünüyordum."
"Evet?"
"Sonunda işi amcama açmadan önce biraz incelememin doğru olacağına karar verdim. Avukatların hepsi de birbirlerinin aynı oluyorlar. Çok ağır, çok tedbirli... Tümüyle emin olmadıkça bir tek adım bile atmıyorlar. Durumu, bildiğiniz gibi garip bir biçimde öğrenmiştim. Onun için Geyik'e giderek Arden denilen o adamı görmeye karar verdim."
"Öyle de yaptınız sanırım?"
"Evet. Hemen Geyik'e döndüm."
"Saat kaçta?"
Rowley düşündü. "Durun bakayım... Sekiz buçukta herhalde... Veya dokuza yirmi kala..."
"Evet?"
"Onun hangi odada olduğunu biliyordum. Beatrice oda numa-
_86 —
rasını söylemişti. Yukarı çıkarak Arden'in kapısına vurdum. İçeriden 'Buyurun' dedi. Ben de odaya girdim." Rowley durakladı. "Sanırım, işi pek iyi idare edemedim, Bay Spence. İçeri girdiğim sırada bütün kozların bende olduğunu düşünüyordum. Ama Arden zeki bir adamdı sanırım. Ağzından kesin bir laf alamadım. Ona, şantaj yaptığını öğrendiğimi ima ettiğim zaman korkuya kapılacağını düşünmüştüm. Ne var ki, sözlerim onu eğlendirdi. Bana büyük bir küstahlıkla, 'Alıcılardan mısınız?' diye sordu. 'O pis oyunu benimle oynayamazsınız,' dedim. 'Benim saklanacak bir şeyim yok...' O zaman sözlerini yanlış anladığımı söyledi. 'Konu şu,' dedi. 'Benim satacak bir şeyim var. Siz alıcı mısınız?' Sordum. 'Ne demek istiyorsunuz?' Güldü. 'Siz... daha doğrusu bütün aile Afrika'da öldüğü bildirilen Robert Underhay'in hayatta olduğunu gösteren kesin kanıtlara kaç para verirsiniz?' Kızdım. 'Bunlara neden para verelim?' dedim. Pis pis güldü. 'Çünkü bu akşam bir alıcı gelecek. O bana Robert Underhay'in öldüğünü gösteren kesin kanıtlar için para veriyor.' Sonra... korkarım sonra tepem atıverdi. Ailemin böyle kirli işlere girişmeye alışık olmadığını söyledim. 'Underhay gerçekten sağsa, bunu öğrenmek kolay,' dedim. Güldü, güldü. Ve çok garip bir sesle, 'Benim yardımım olmadıkça bunu kanıtlayamazsınız,' dedi. Bu sözleri söylerken hali bir tuhaftı." "Sonra?"
"Açıkçası eve dönerken çok kaygılıydım. Bana işleri büsbütün karıştırmışım gibi geliyordu. Keşke işi Jeremy Amcama bıraksay-dım, diye düşünüyordum. Ne de olsa avukatlar hilekâr insanlarla konuşmasını daha iyi bilirler."
"Geyik Hanından kaçta ayrıldınız?"
"Bilmiyorum... Bir .dakika, bir dakika... Dokuza geliyordu sanırım. Çünkü köyden geçerken radyoda saati bildiren düdüğün çaldığını duydum."
— 87 —
"Arden kimi beklediğini söyledi mi? Söz ettiği alıcı kimmiş?"
"Söylemedi. Ben David Hunter olduğunu düşündüm tabii. Başka kim olabilirdi?"
"Bu ziyaret onu korkutmuyor muydu?"
"Hayır, durumdan çok hoşnut görünüyordu."

Spence eliyle masada duran ağır maşayı işaret etti. Yanında camı kırılmış bir kol saati, üzerinde marka olan küçük altın bir çakmak, yaldızlı kabıyla bir ruj duruyordu. "Bu maşa şöminede miydi, Bay Cloadd? Bunu farkettiniz mi?"
"O maşayı mı? Hayır, sanmıyorum. Şöminede ateş yoktu." Rowley odayı gözlerinin önünde canlandırmaya çalıştı. "Herhalde bu maşa şöminenin önünde duruyordu ama onu farketmedim. Ar-den'i bununla mı..."
"Evet, kafasını bununla ezmişler."
Rowley kaşlarını çattı. "Çok garip. David Hunter, ince bir adam. Arden iriyarı, güçlü kuvvetli."
Başmüfettiş ifadesiz bir sesle, "Polis doktoruna göre, Arden'in başına arkadan vurulmuş," dedi. "Maşanın sapıyla da kafasına yukardan darbeler indirilmiş."
Rowley düşünceli bir tavırla konuştu. "Arden, kendinden pek emindi. Ama doğrusu ben para sızdırmaya kalktığım bir insana hiçbir zaman arkamı dönmezdim. Özellikle David Hunter gibi gözüpek birine... Arden'in fazla tedbirli biri olmadığı anlaşılıyor."
Spence alayla, "Tedbirli olsaydı," diye karşılık verdi. "Şimdi hayatta olurdu."
Rowley heyecanla, "Keşke hayatta olsaydı," dedi. "Şimdi bütün işleri karmakarışık etmişim gibi geliyor bana. Öfkelenip dışarı fırlamasaydım, belki ondan işimize yarayacak bir şeyler öğrenebilirdim. Keşke ailenin de 'alıcılar' arasında olduğunu söyleseydim. Ancak bu da gülünç olurdu. Rosaleen ve David'le başa çıkmamız olanaksızdı. Bütün para onlarda. Bütün aile birleşsek yine de beş yüz sterlin bile bulamazdık."
_ 88_
Spence masadaki altın çakmağı aldı. "Bunu daha önce görmüş müydünüz?"
Rowley kaşlarını çattı. "Evet, bir yerde gördüm... Ama nerede olduğunu hatırlamıyorum. Hem de yakınlarda gördüm bunu... Hayır, hatırlayamayacağım." Elini uzattı.
Ama başmüfettiş çakmağı Rowley'e vermedi. Onu masaya bırakarak bu kez ruj tüpünü aldı. "Ya bunu?"
Rowley güldü. "Bunlar benim anlayacağım şeyler değil, Bay Spence."
Başmüfettiş düşünceli bir tavırla eline biraz ruj sürdü. Başını yana eğerek boyaya beğeniyle baktı. "Esmer bir kadının kullandığı bir ruj bu."
"Siz polisler de amma acayip şeyler biliyorsunuz." Rowley ayağa kalktı. "Demek siz ölen adamın kim olduğunu kesinlikle bilmiyorsunuz?"
"Bu konuda bir fikriniz mi var, Bay Cloade?"
Rowley ağır ağır, "Hayır," diye mırıldandı. "Sadace merak ettim. Underhay'i ancak o adamın yardımıyla bulabilirdik. Arden öldü. Artık bilmem Underhay'in izini nasıl yakalayabileceğiz."
Spence, "Olay gazetelere yansıyacak, Bay Cloade," dedi. "Underhay sağsa, yazılanları okuyacak tabii. O zaman ortaya çıkması olasıdır."
Rowley buna pek inanmıyor gibiydi. "Belki..."
"Bundan pek emin değilsiniz galiba?"
"Bence birinci raundu David Hunter kazandı."
Spence başını salladı. "Belli olmaz." Rowley dışarı çıkarken, başmüfettiş masadan tekrar çakmağı alarak üzerindeki D.H. markasına baktı. Sonra da komiser yardımcısına döndü. "Pahalı bir şey bu. Kimin olduğunu öğrenmek de kolay. Çakmak mutlaka Gre-atorex'den veya Bond Street'teki diğer mücevhercilerden birinden alınmıştır. Bunu öğrenmeli."
_89_
"Peki, efendim."
Spence kol saatine baktı. Cam kırılmış ve saat dokuzu on geçe durmuştu. "Bununla ilgili rapor aldın mı, Graves?"
"Evet, efendim. Saatin zembereği kırılmış."
"Ya ayar yeri?"
"O gayet iyi çalışıyor, efendim."
"Sence bu saat bize ne söylüyor, Graves?"
Komiser yardımcısı yorgun bir tavırla cevap verdi. "Bize cinayet saatini haber veriyor sanırım."
Spence "Ah," dedi. "Sen de benim gibi uzun yıllar polislik edersen, sonunda biraz şüpheci olursun. Özellikle kırık bir saat gibi delillerden hemen kuşkulanırsın. Akreple yelkovanı uygun bulduğun saate getir, sonra da camı

kırıver. Saat de dursun. Ondan sonra da cinayet işlendiği sırada başka yerde bulunduğunu söyle. Tabii bu kez katil böyle bir şey yapmamış olabilir. Ama ben cina-yatle ilgili saat konusunda hemen karar vermek niyetinde değilim. Polis doktoru Arden'in sekizle on bir arası öldürülmüş olduğunu söyledi."
Graves hafifçe öksürdü. "Furrowbank'deki bahçıvan yardımcısı Edward, David Hunter'ın saat yedi buçuğa doğru yan kapıdan çıktığını gördüğünü söyledi. Hizmetçiler onun köyde olduğunu bilmiyorlarmış. Hunter'ın Bayan Gordon'la Londra'da olduğunu sanı-yorlarmış. Ancak onun bu civarda olduğu kesin."
Spence başını salladı. "Evet... Hunter'dan o gece neler yaptığını öğrenmek isterim."
Graves çakmağın üzerindeki markaya baktı. "Durum ortada, efendim."
Spence, "Hım," dedi. "Ama şunun da açıklanması gerek." Ruju işaret ediyordu.
"O, gardrobun altından çıktı, efendim. Oraya aylar önce yuvarlanmış olabilir."
— 90_
"Onu araştırdım. O odada kalan son kadın müşteriyi sordum. Kadın oraya üç hafta önce gelmiş. Biliyorum son zamanda otellerde servis çok bozuldu ama herhalde Geyik'te de üç haftada bir gardrobun altını süpürürler. Ayrıca han gerçekten temiz bir yerdir."
"Arden'in bir kadınla ilişkisi olduğundan hiç söz edilmedi, efendim."
"Öyle. İşte onun için de bu ruj ilgimi çekiyor."
19
Spence, Rosaleen Cloade'un Londra'da oturduğu lüks apartmanın kapıcısıyla konuşuyordu. "Bayan Cloade kaçıncı katta?"
"Üçüncü katta, efendim. Ama önce telefonla geldiğinizi haber vermem gerek."
Spence, "Demek Bayan Cloade burada?" dedi. "Ben onun köyde olduğunu sanıyordum."
"Hayır, efendim. Geçen cumartesiden beri burada."
"Ya Bay David Hunter?"
"O da burada efendim."
"Londra'dan hiç ayrılmadı mı?"
"Hayır, efendim."
"Dün gece de evde miydi?"
İriyarı kapıcı birdenbire sinirleniverdi. "Ne oluyor? Herkesin hayat hikâyesini mi öğreneceksiniz?"
Spence usulca kimliğini gösterdi. Şık üniformalı kapıcının öfkesi hemen geçti.
"Özür dilerim, efendim. Sizin kim olduğunuzu anlayamazdım tabii."
"Şimdi... Bay Hunter dün gece evde miydi?"
"Evet, efendim. Evdeydi. Daha doğrusu ben öyle sanıyorum. Bana gideceğine dair bir şey söylemedi."
— 91 _
"Yani iki kardeşin de dün gece apartmanda olduklarını sanıyorsunuz."
"Evet, efendim."
"Yemek konusunda ne yaparlar?"
"Apartmanda yemek servisi var, efendim. Ama Bayan Clo-ade'la Bay Hunter daha çok dışarda yemek yerler."
"Ya kahvaltı?"
"Onu bizim restorandan getiriyorlar."
"Onlara bu sabah kahvaltı verilip verilmediğini öğrenebilir misiniz?"
"Tabii, efendim. Hemen restorana telefon edeyim."
Spence başını salladı. "Ben yukarı çıkıyorum. Sonucu bana, tekrar aşağıya indiğim zaman bildirirsiniz."
"Peki, efendim."
Spence asansöre binerek yukarı çıktı. Onu lüks dairenin kapısını David Hunter açtı. Genç adam başmüfettişi tanımıyordu. Sert bir sesle, "Ne var?" dedi.
"Siz Bay Hunter misiniz?"
"Evet."
"Ben Başmüfettiş Spence. Sizinle konuşabilir miyim?"
"Affedersiniz, Bay Spence." David gülümsedi. "Sizin bir şey sattığınızı sandım. İçeri buyurun."
Başmüfettişi zarif, modern eşyalarla döşenmiş bir salona soktu. Rosaleen Cloade pencerenin önünde duruyordu. Onların içeri girdiklerini duyunca döndü.

David Hunter, "Başmüfettiş Spence, Rosaleen," dedi. "Oturun Bay Spence. İçki içer misiniz?"
"Hayır, teşekkür ederim, Bay Hunter."
Rosaleen de geçip koltuklardan birine oturdu. Arkası pencereye dönüktü. Ellerini sıkıca birbirine kenetlemişti.
David bir kutuyu uzattı. "Sigara?"
"Teşekkür ederim..." Spence bir sigara alarak bekledi. Dikkatle de David'e bakıyordu. Genç adam elini cebine soktu. Sonra kaşlarını çatarak etrafına bakındı. Masadaki kibrit kutusunu alarak Spence'in sigarasını yaktı.
Sonra rahat bir tavırla, "Köyde ne oldu?" diye sordu. "Bizim aşçı karaborsacılığa mı başladı? Doğrusu kadın bize öyle şahane yemekler hazırlıyor ki, bazen ben bile şüpheleniyorum."
Başmüfettiş, "Sorun bundan daha ciddi," dedi. "Dün gece Geyik Hanında bir adam öldü. Belki haberi gazetelerde okudunuz?"
David başını salladı. "Hayır, böyle bir şeyi okumadım. Adama ne oldu?"
"Ölümü normal değil, cinayete kurban gitti. Biri kafasını kırdı."
Rosaleen boğuluyormuş gibi bir ses çıkardı. David çabucak atıldı. "Lütfen ayrıntıların üzerinde fazla durmayın. Kız kardeşimin sağlığı yerinde değil. Yanında kandan ve korku verici olaylardan söz edilince fenalık geçiriyor."
Spence mırıldandı. "Özür dilerim. Odada fazla kan yoktu. Ama olayın cinayet olduğu kesin."
David kaşlarını kaldırdı, "Beni meraklandırıyorsunuz. Peki bu olayın bizimle ne ilgisi var?"
"Bize öldürülen adam hakkında bilgi verebileceğinizi umuyoruz, Bay Hunter."
"Ben mi?"
"Cumartesi gecesi onu görmeye gitmişsiniz. Adamın adı, daha doğrusu handakilere verdiği isim: Enoch Arden."
"A, evet, şimdi hatırladım." David sakin bir tavırla konuşmuştu."
"Evet. Bay Hunter?"
"Ne yazık ki, size pek yardımım dokunamayacak. Onun hakkında hemen hemen hiçbir şey bilmiyorum." "Onu görmeye neden gittiniz?"
"Bilinen öykülerdendi... Bazı yerlerden, birtakım kişilerden söz etti." David omzunu silkti. "Korkarım benden para koparmaya çalışıyordu. Anlattıklarının yarısı uydurmaydı."
"Ona para verdiniz mi?"
David cevap vermeden önce hafifçe durakladı. "Beş sterlin... Şans getirsin diye."
"Demek birtakım kişilerden söz etti. İçlerinde bildikleriniz var mıydı?"
"Evet."
"Robert Underhay'den de söz etti mi?"
Sonunda Spence'in istediği oldu. David dikleşti. Rosaleen hafifçe bağırdı.
David, "Bunu neden sordunuz?" dedi. İhtiyatlı bir tavırla baş-.' müfettişe bakıyordu.
Spence kısaca, "Bu konuda bazı şeyler öğrendik," diye cevap verdi.
Kısa bir sessizlik oldu. Spence, David'in kendisini süzdüğünün, bakışlarıyla tarttığının farkındaydı. Sakin sakin bekledi.
David sordu. "Robert Underhay'in kim olduğunu biliyor musunuz?"
"Bu soruyu siz kendiniz cevaplandırsanız."
"Robert Underhay kız kardeşimin ilk kocasıydı. Birkaç yıl önc< Afrika'da öldü."
Spence çabucak sordu. "Bundan emin misiniz, Bay Hunter?"
"Tabii eminim." David kadına döndü. "Öyle değil mi, Rosaleen
"Evet, evet." Rosaleen çabuk çabuk, soluk soluğa konuşt "Robert sıtmadan öldü. Üzücü bir olaydı..."
"Bazen etrafa gerçekle ilgisi olmayan öyküler yayılır, Bayan Cloade."
.94-
Genç kadın cevap vermedi. Spence'e değil, ağabeysine bakıyordu. Kısa bir sessizlikten sonra, "Robert öldü," diye mırıldandı.
Spence, "Aldığımız bilgiye göre," dedi. "Enoch Arden, Robert Underhay'in arkadaşı olduğunu iddia etmiş. Ayrıca size Underhay'in sağ olduğunu da söylemiş, Bay Hunter."
David başını salladı. "Saçma. Saçma..."

"Yani konuşmanızda Robert Underhay'in adının kesinlikle geçmediğini mi söylemek istiyorsunuz?"
David sevimli bir tavırla gülümsedi. "Underhay'in adı geçti tabii. Zavallı adam Underhay'i tanıyormuş."
"Ortada şantajla ilgili bir durum yok muydu, Bay Hunter?" "Şantaj mı? Ne demek istediğinizi anlayamadım." "Gerçekten anlayamadınız mı, Bay Hunter? Ha, aklıma gelmişken, dün gece yediyle on bir arası neredeydiniz?"
"Bay Spence, bu sorunuzu cevaplandırmayı reddedersem?" "Çocukça davranmıyor musunuz, Bay Hunter?"
"Hayır, davranmıyorum. Bu şekilde sorguya çekilmekten hoşlanmam. Hiçbir zaman da hoşlanmadım."
Spence bu sözlerin doğru olabileceğini düşündü. Sonra da dönüp Rosaleen'e baktı. Genç kadın hemen atıldı. "David, neden soruya cevap vermiyorsun?"
"Aferin, Bayan Cloade. Benim bazı şeyleri aydınlatmaya çalıştığımı siz de anladınız."
David bağırdı. "Kız kardeşimi sıkıştırmaktan vazgeçin! Dün nerede olduğum o kadar önemli mi? Köydeydim veya Timbuk-tu'daydım."
Spence uyarır gibi, "Resmi soruşturmaya çağırılacaksınız," dedi. "Orada da sorulan soruları cevaplandıracaksınız."
"O halde ben de resmi soruşturmaya kadar beklerim. Artık çıkıp gider misiniz?"

"Pekâlâ, efendim." Başmüfettiş sakin bir tavırla ayağa kalktı "Ama önce Bayan Cloade'a bir şey sormam gerek." "Kardeşimin üzülmesini istemiyorum."
"Tabii, tabii. Yanlız onun cesede bakması ve adamı tanıyıp tanımadığını bana söylemesi gerek. Böyle bir talepte bulunmaya hakkım olduğunu unutmayın. Bu işin er ya da geç yapılması gerek. Onun için Bayan Cloade şimdi benimle gelsin de, bu işi çö-zümleyelim. Arden'in Robert Underhay'i tanıdığından söz ettiğini duyan bir tanığımız var. O halde belki Arden, Bayan Underhay'i de tanıyordu. Eğer adamın adı Enoch Arden değilse, o zaman asıl adını öğrenmemiz iyi olur."
Rosaleen, Spence'in beklemediği bir şey yaptı. Ayağa kalkarak, "Tabii gelirim," dedi.
Spence, David'in tekrar bağırmaya başlamasını bekledi. Ama onun güldüğünü görünce şaşırdı. David, "Aferin Rosaleen," diyerek başını salladı. "Bu konuyu ben de çok merak ediyorum. Sen o adamın adını açıklayabilirsin."
Spence genç kadına baktı. "Köydeyken Arden'i görmediniz mi?"
"Hayır. Cumartesi gününden beri buradayım."
"Oysa Arden köye cuma günü geldi..."
Rosaleen sordu. "Sizinle şimdi mi geleyim?" Bu sözleri söz dinleyen küçük bir kız tavrıyla sormuştu. Başmüfettiş istememesine karşın genç kadını yine de takdir etti. Rosaleen'de ummadığı bir uysallık vardı.
"Öyle yaparsanız çok memnun olurum, Bayan Cloade. Bazı şeyleri ne kadar çabuk öğrenirsek, bizim için o kadar iyi olur. Korkarım buraya arabayla gelmedim."
David telefona gitti. "Biz de öyle. Ama bir araba kiralayabiliriz..."
Spence, "İyi olur," dedi. "Ben sizi aşağıda bekleyeceğim..."

Başmüfettiş asansörle aşağıya indiği zaman kapıcıyla karşılaştı. "Evet?"
"İkisi de dün gece katta yatmışlar,efendim. Sabah saat dokuz buçukta da kahvaltı istemişler."
"Bay Hunter'ın dün akşam kaçta geldiğini bilmiyor musunuz?" "Korkarım bu konuda başka bir bilgim yok, efendim."
Yolda fazla konuşmadılar. Morgun kapısından girerlerken Ro-saleen'in rengi iyice uçtu. Elleri de titriyordu. David kaygıyla ona bakarak sanki kadın küçük bir çocukmuş gibi konuşmaya başladı. "Bu iş bir, iki dakikada olup bitecek, yavrum. Endişelenecek, korkacak bir şey yok. Sen başmüfettişle içeri gir. Ben seni burada beklerim. Olayı gözünde büyütme. Adamın uykudaymış gibi bir hali olacak."
Rosaleen usulca başını sallayarak ona elini uzattı. David elini hafifçe sıktı. "Haydi bakalım, cesaret küçüğüm."
Rosaleen, Spence'in peşinden ilerlerken güç duyulur bir sesle, "Belki benim korkağın biri olduğumu düşünüyorsunuz," diye mırıldandı. "Ama o korkunç gece... Londra'daki o felaket gecesi... evde herkes ölmüştü... bir ben vardım... bir ben..."

Spence şefkat dolu bir sesle, "Durumu anlıyorum, Bayan Cloade," dedi. "Başınızdan korkunç bir felaket geçtiğini de biliyorum. Ama merak etmeyin, bu iş ancak bir dakika sürecek."
Spence'in işareti üzerine ölünün üzerindeki örtüyü açtılar. Rosaleen eğilerek isminin Enoch Arden olduğunu söyleyen adama baktı. Genç kadının hemen yanında duran başmüfettiş ise dikkatle onu süzüyordu.
Rosaleen, ölüye merakla baktı. Ne irkilmiş, ne Arden'i tanımış gibi bir ifade belirmişti yüzünde. Sadece ölüye uzun uzun baktı, sonra da usulca haç çıkardı. "Tanrı onu huzura kavuştursun." Baş-

müfettişe döndü. "Bu adamı ömrümde görmedim. Onun kim olduğunu bilmiyorum."
Spence, ya sen dünyanın en büyük oyuncususun ya da doğruyu söylüyorsun, diye düşündü.
Başmüfettiş daha sonra Rowley Cloade'a telefon etti. "Bayan Gordon Cloade'u buraya getirdim. Ölünün Robert Underhay olmadığını kesinlikle söyledi. Adamı o ana kadar hiç görmediğini de açıkladı. İşte böyle."
Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Rowley ağır ağır, "Şimdi ne olacak?" diye sordu. "Jürinin kadına inanacağını sanıyorum. Sonuç olarak elimizde onun iddiasını çürütecek delil yok."
Rowley, "Evet..." deyip telefonu kapattı. Sonra kaşlarını çatarak Londra telefon rehberini aldı. Dikkatle P harfiyle başlayan adları okumaya başladı. Sonunda bir isimde durdu. İstediğini bulmuştu.
20
Hercule Poirot uşağı George'a aldırdığı sonuncu gazeteyi de dikkatle katladı. Fazla bir şey öğrenememişti. Resmi soruşturma on beş gün ileriye atılmıştı. Polis Enoch Arden'i tanıyanların kendilerine başvurmasını istiyordu.
Poirot gazeteyi özenle diğerlerinin üzerine bırakarak düşünmeye başladı. Bu olay onu ilgilendiriyordu. Bayan Lionel Clo-ade'un ziyaretini anımsadı. Sonra Bay Porter'in kulüpte Gordon Cloade'un karısı hakkında söylediklerini...
Başmüfettiş Spence'le vaktiyle tanışmıştı. Sonra arkadaşı genç Mellon, Warmsley yakınında bir yerde oturuyordu. Ayrıca Mellon, Jeremy Cloade'u da tanıyordu.

Poirot, Mellon'a telefon edeyim mi, yoksa etmeyeyim mi, diye düşünürken, George içeri girerek Rowley Cloade adında birinin onu görmek istediğini haber verdi.
Hercule Poirot memnun bir tavırla, "Hah," diye mırıldandı. "Onu içeriye al."
Odaya yakışıklı, kaygılı yüzlü genç bir adam girdi. Söze nereden başlayacağını bilmezmiş gibi bir hali vardı.
Poirot ona yardım etmeye çalıştı. "Evet, Bay Cloade, sizin için ne yapabilirim?"
Rowley Cloade, Belçikalı dedektifi biraz da şüpheli bakışlarla süzüyordu. Poirot'nun gür bıyığı, gereğinden fazla şık oluşu, sivri burunlu rugan ayakkabıları, tam anlamıyla İngiliz olan bu gencin duraksamasına neden olmuştu. Poirot bunun farkındaydı tabii. İçin için gülüyordu.
Sonunda Rowley Cloade ağır ağır konuşmaya başladı. "Korkarım size kim olduğumu anlatmam gerekecek. Beni tanımıyorsunuz..."
Poirot, Rowley'in sözünü kesti. "Oysa ben adınızı gayet iyi biliyorum. Yengeniz de geçen hafta beni görmeye geldi.
"Yengem mi?" Rowley'in ağzı bir karış açık kalmıştı. Büyük bir hayretle Poirot'ya bakıyordu.
"Bayan Lionel Cloade yengeniz sanırım?" diye ekledi Poirot.
Rowley'in şaşkınlığı daha da arttı. "Kathie Yenge? Yani... Lionel Cloade... ama olanaksız..."
Poirot başını salladı. "Değil..."
"Kathie Yengenin sizinle ne ilgisi var?"
Poirot, "Anladığıma göre onu bana ruhlar yollamış," diye açıkladı.
"Tanrım..." Rowley rahatlamış gibiydi. Poirot'nun şüphelerini gidermek istermiş gibi, "Yengem zararsızdır," dedi. Poirot mırıldandı. "Acaba?"

"Ne demek istiyorsunuz?"
"Bir insanın tümüyle zararsız olduğu iddia edilebilir mi?"

Rowley ona şaşkınlıkla baktı. Belçikalı dedektif içini çekti. "Bana bir şey sormaya geldiniz sanırım."
Rowley'in yüzünde yine o kaygılı ifade belirdi. "Korkarım, oldukça uzun bir öykü..."
Poirot da bundan korkuyordu. Ayrıca Rowley Cloade'un hemen konuya giriveren bir tip olmadığını sezmişti. Rowley konuşmaya başlarken, o da arkasına yaslanarak gözlerini kapattı.
"Amcam Gordon Cloade..."
Poirot hemen, "Gordon Cloade hakkında bilgim var," dedi.
"İyi. O halde durumu açıklamama gerek yok. Amcam ölümünden birkaç hafta önce evlenmişti. Underhay adında genç bir dulla. Kadın amcamın ölümünden beri köyde oturuyor. Hepimiz de onun ilk kocasının Afrika'da sıtmadan öldüğünü sanıyorduk. Ama şimdi... bunun doğru olmaması ihtimali var."
"Ah..." Poirot doğrulup oturdu. "Bu sonuca nasıl vardınız?"
Rowley, Enoch Arden'in köye gelişini anlattı. "Belki olayı gazetelerde okudunuz..."
Poirot yine genç adama yardıma çalıştı. "Evet, evet, okudum."
Rowley olanları, Beatrice'in duyduklarını anlattı. "Tabii konuşmanın, kızın anlattığı biçimde olup olmadığını bilmiyoruz. Beatrice abartıyor olabilir. Belki de duyduklarını tümüyle yanlış anladı."
"Kız öyküsünü polise de tekrarladı mı?"
Rowley başını salladı. "Bunu ona ben tavsiye ettim."
"Affedersiniz ama bana neden geldiğinizi anlayamadım, Bay Cloade? Benim bu... cinayeti incelememi mi istiyorsunuz? Olay bir cinayet sanırım..."
Rowley, "Evet," diye karşılık verdi. "Ama benim cinayetle ilgilenmenizi istediğim yok. O polisin işi. Adamı öldürdükleri kesin. Ben sizden onun kim olduğunu öğrenmenizi istiyorum."
Poirot'nun gözleri kısıldı. "Onun kim olduğunu sanıyorsunuz, Bay Cloade?"

"Şey... Enoch Arden bir isim değil. Daha doğrusu Tennyson'un bir şiirinden alınmış bir ad. Bu konuyu inceledim. Enoch Arden geri dönüyor ve karısının başka biriyle evlendiğini öğreniyor."
Poirot usulca, "Demek Enoch Arden'in aslında Robert Underhay olduğunu düşünüyorsunuz?" dedi.
Rowley ağır ağır, "Olamaz mı?" diye cevap verdi. "Underhay'in Arden'in yaşında olması gerek. Görünüşü de öyle... Olayı Beatri-ce'le tekrar tekrar konuştum. Tabii Arden'in de, David'in de sözlerini kelimesi kelimesine hatırlamıyor. Arden, Underhay'in durumunun bozulduğunu, hasta ve paraya ihtiyacı olduğunu söylemiş. Belki de Arden o sırada kendinden söz ediyordu. Olamaz mı? Ayrıca David Hunter'a, 'Underhay'in köyde gözükmesi işimize gelmez,' demiş. Ya da buna benzer bir şey söylemiş. Bu da onun Warmsley'e takma bir adla geldiğini göstermez mi?"
"Resmi soruşturmada Arden'in kimliğinden söz edildi mi?"
Rowley, "Kesin bir delil yoktu ki," diye cevap verdi. "Sadece Geyik Hanında çalışanlar onun kendilerine Enoch Arden adını verdiğini söylediler."
"Ya adamın kâğıtları?"
"Yanında hiçbir belge yoktu."
"Ne?" Poirot hayretle doğruldu. "Bir tek kâğıt bile yok muydu?"
"Yoktu ya, Arden'in birkaç çorabı, bir gömleği, diş fırçası vardı. Eşyalarının arasında bir tek belge bile bulunmadı."
"Pasaportu da yok muydu? Ya da mektuplar?"
"Hiçbir şey yoktu."
Poirot, "İşte bu çok ilginç," dedi. "Çok çok ilginç..."
Rowley sözlerine devam etti. "Rosaleen Cloade'un ağabeysi David Hunter, Arden hana yerleştikten sonra onu görmeye gitmiş. David polise, 'Arden'den bir mektup aldım,' demiş. 'Underhay'in arkadaşı olduğunu ve parasız kaldığını yazıyordu. Kız kardeşimin arzusu üzerine Geyik'e gittim ve adama beş sterlin verdim.' David Hunter'ın öyküsü de bu. Onun bu masalın bir kelimesini bile değiş-

irmeyeceğinden emin olabilirsiniz? Tabii polis Beatrice'in duyduklarından kimseye söz etmiyor."

"David Hunter adamı daha önce görmediğini mi söylemiş?"
"Evet, iddiası o. Ama anladığım kadarıyla, David zaten Under-hay'le hiç karşılaşmamış."
"Ya Rosaleen Cloade?"
"Polis, kadının Arden'i tanıyabileceğini düşünerek onu morga götürdü. Rosaleen adamı o zamana kadar hiç görmediğini söyledi."
Poirot, "İyi ya," diye karşılık verdi. "İşte sorunuzun cevabı."
Rowley hemen, "Öyle mi dersiniz?" diye sordu. "Ben bu fikirde değilim. Eğer Arden, Underhay'se, o zaman Rosaleen amcamla evli sayılamayacak. Ve tabii amcamın servetinden bir kuruş bile alamayacak. Bu koşullar altında kadın, Arden'i tanıdığını söyler miydi dersiniz?"
"Rosaleen Cloade'a güvenmiyor musunuz?"
"İkisine de güvenmiyorum."
"Herhalde Arden'in Underhay olup olmadığını söyleyecek bir-sürü insan vardır."
"Bu iş o kadar kolay değil. İşte ben de sizden bunu istiyorum. Underhay'i tanıyan birini bulun. Anladığıma göre Underhay'in bu ülkede hiçbir akrabası yok. Zaten kimseye fazla sokulmazmış. Herhalde eski uşakları, ahbapları, tanıdıkları olacak... Onları nasıl bulacağınızı bilmem. Zaten zamanım da yok. Ben çiftçiyim."
Poirot sordu. "Neden beni seçtiniz?"
Rowley'in yüzünde mahcup bir anlam belirdi.
Poriot güldü. "Sizi de ruhlar mı yolladı?"
Rowley dehşetle bağırdı. "Tanrı korusun! Anlayacağınız..". Tereddütle durakladı. "Tanıdığım biri sizden söz etti. Sizin bu işleri olağanüstü bir biçimde çözdüğünüzü söyledi. Ücretinizi bilmiyorum. Herhalde bir hayli yüksek. Aslında fazla paramız yok. Ama hep birlikte bir şeyler yapabiliriz sanırım. Yani... teklifimi kabul ederseniz."
_102_
Hercule Poirot ağır ağır, "Evet belki size yardım edebilirim..." dedi. Mellon'la gittiği kulübü hatırlamıştı. Gazetesini hışırdatarak durmadan konuşan o iç sıkıcı üyeyi de... Bay Porter'i yani. Poirot ayağa kalktı. "Akşamüzeri tekrar gelebilir misiniz, Bay Cloade?"
"Şey... bilmem... Evet, evet, gelebilirim herhalde. Ama eminim bu kadar kısacık bir zamanda bir şey yapamazsınız." Poirot'ya hayret ve hayranlıkla bakıyordu. Belçikalı dedektif dayanamayarak gösterişe kalktı. "Bizim de kendi yöntemlerimiz var, Mösyö Cloade."
Uygun bir cümle seçmişti anlaşılan. Rowley'in yüzünde bu kez de saygılı bir anlam belirdi. "Evet... Tabii... Doğrusu böyle şeyleri nasıl başardığınızı bilmiyorum."
Poirot onu bu konuda aydınlatmadı. Rowley apartmandan ayrıldıktan sonra masasının başına geçerek kısa bir mektup yazdı. Uşağı Ge-orge'a bunu Taç Kulübüne götürmesini ve cevabını almasını söyledi.
Aldığı cevap onu memnun etti. Bay Porter saygılarını sunuyordu. Akşamüzeri saat beşte onu ve arkadaşını evinde bekleyecekti...
Saat dört buçukta Rowley Cloade çıkageldi. "Bir şeyler öğrenebildiniz mi, Mösyö Poirot?"
"Evet, Bay Cloade. Şimdi gidip Robert Underhay'in eski bir arkadaşıyla konuşacağız."
"Ne?" Rowley'in ağzı açık kalmıştı. Poirot'ya şapkasından tavşan çıkaran bir sihirbazı seyreden bir çocuğun şaşkınlığıyla bakıyordu. "İnanılır gibi değil! Böyle şeyleri nasıl başarıyorsunuz bilmem! Size geleli daha birkaç saat oldu."
Poirot elini hafifçe sallayarak alçakgönüllü bir tavır takınmaya çalıştı. Bu elçabukluğunu nasıl yaptığını açıklamak niyetinde değildi. Rowley denilen basit gencin hayranlığı hoşuna gitmişti.
Bay Porter, "Sizinle tanıştığımı pek hatırlayamadım, Mösyö Poirot," dedi. "Demek kulüpte karşılaştık? Birkaç yıl önce, öyle mi? Tabii adınızı çok duydum."
— 103 —
Poirot, "Bu, Bay Rowley Cloade," diye tanıştırdı.
Porter genç adamı başıyla selamladı. "Memnun oldum." Koltuklara yerleştiler. Bay Porter konuklarına sigara verdikten sonra piposunu yaktı. "Şimdi... sorun nedir?" Bir Poirot'ya, bir Rowley'e bakıyordu.

Belçikalı dedektif, "Warmsley köyünde bir adamın öldüğünü i belki gazetelerde okumuşsunuzdur."
Porter başını salladı. "Belki. Ancak sanmıyorum..."
"Adamın ismi Arden'di. Enoch Arden."
Porter yine başını salladı. "Hayır."
"Cesedini Geyik Hanında buldular. Kafasının arkası içine çökmüştü."
Porter kaşlarını çattı. "Durun bakayım? Evet, galiba birkaç gün I önce gazetede böyle bir şey gördüm."
"Evet, yanımda onun fotoğrafı var. Ama korkarım o kadar iyi bir resim değil. Gazeteden kestik. Sizden bu adamı daha önce görüp 1 görmediğinizi öğrenmek istiyoruz." Poirot resmi ona uzattı.
Porter fotoğrafı alarak kaşlarını çattı. "Bir dakika." Cebinden J gözlüğünü çıkarıp taktı. Resme dikkatle bakar bakmaz da irkildi. I "Allah Allah! Allah Allah!" J
"Bu adamı tanıyor musunuz?"
"Tabii tanıyorum. Underhay o. Robert Underhay."
"Bundan emin misiniz?" Rowley'in sesinde büyük bir zafer se-i vinci vardı.
*
"Tabii eminim. Robert Underhay! Onu nerede görsem tanırım!"
21
Telefon çalıyordu. Lynn kulaklığı kaldırdı.
Arayan Rowley'di. "Lynn?"
"Evet benim." Kızın sesi sıkıntılıydı.
Genç adam, "Ne işler karıştırıyorsun?" diye sordu."Seni son zamanlarda hiç göremiyorum."
"Bir şey karıştırdığım yok. Ev işleriyle uğraşıyorum." "Seni görmem gerek. Söyleyeceklerim var." "Nedir onlar?"
Rowley hafifçe güldü. "İyi haberler... Seninle çiftliğin uç tarlasında buluşalım. Orayı sürüyoruz."
iyi haberler? Lynn telefonu kapadı. Rowley Cloade'un iyi haber sayacağı şey ne olabilirdi? Para mı? Rowley öküzlerinden birini umduğundan daha iyi bir fiyata mı satmıştı? Lynn, hayır, diye düşündü. Konu bundan daha önemli olmalı...
Genç kız tarlaya yaklaşırken, Rowley traktörden inerek ona doğru geldi.
"Merhaba, Lynn."
"A, Rowley... Sende bir başkalık var."
"Öyle sanırım. Şansımız döndü artık, Lynn'ciğim."
"Ne demek istiyorsun?"
"Bizim Jeremy, Poirot adında birinden söz etmişti. Hatırlıyor musun?"
"Poirot?" Lynn kaşlarını çattı. "Evet, böyle bir şeyi hayal meyal hatırlıyorum..."
"Amcam kulüpteki bir konuşmadan söz etmişti..."
Lynn sabırsız sabırsız sordu. "Evet?"
"Hani adam acayip kılıklarda dolaşıyordu. Fransız ya da Belçikalı. Poirot garip biri ama işini de iyi biliyor."
"O dedektif değil miydi?"
"Evet, Geyik'te öldürülen adamı biliyorsun. Sana söylemedim ama onun Rosaleen Cloade'un ilk kocası olması olasılığı vardı."
Lynn güldü. "Adam Enoch Arden adını kullandığı için mi? Ne gülünç fikir!"
"O kadar da gülünç değil, kızım! Spence, Rosaleen'i ölüye bakması için buraya getirdi. Ve kadın onun kocası olmadığına dair yemin etti."
105

"Evet, böylece olay da kapandı tabii."
Rowley, "Ben olmasaydım kapanacaktı tabii."
"Sen olmasaydın mı? Ne yaptın sen?"
"Hercule Poirot'ya gittim. Ondan Robert Underhay'i tanıyan birini bulup bulamayacağını sordum. Doğrusu adam sihirbazdan farksız. Şapkadan tavşan çıkarır gibi, hemen Underhay'in yakın bir arkadaşını buluverdi. Porter adında biri."
Rowley durdu. Sonra Lynn'i şaşırtan o heyecanlı kahkahalarından birini daha attı."Şimdi... bu sırrı iyi sakla, Lynn. Spence durumu kimseye açıklamamamı söyledi. Öldürülen adam Robert Underhay."

"Ne?" Lynn bir adım gerileyerek boş gözlerle Rowley'e baktı.
"Arden, Robert Underhay'in kendisiymiş. Porter'in bu bakımdan hiç kuşkusu yok. Böylece..." Rowley'in sesi heyecanla yükselmeye başlamıştı."... Biz kazandık! Biz kazandık, Lynn. O hilekâr-ları yendik."
"Hangi hilekârları?"
"David'le kız kardeşini. Onlar yenildiler, Lynn. Artık Rosaleen, Gordon'un parasını alamayacak. O para bizim. Bizim! Gordon'un evlenmeden önce yaptığı vasiyetname yine geçerli. Gordon'un serveti aramızda bölünecek. Bana dörtte bir pay düşecek. Anlamıyor musun? Rosaieen, Gordon'la evlendiği zaman ilk kocası sağmış. Onun için Gordon'la evlenmiş sayılmıyor."
"Gerçekten... gerçekten böyle olduğuna emin misin?"
Rowley ona baktı. İlk kez biraz şaşırmış gibi bir hali vardı. "Tabii eminim. Olay ortada! Artık her şey düzeldi. Bundan sonra Gordon'un istediği gibi olacak. İşe o iki sahtekâr hiç karışmamış gibi yaşayacağız."
Her şey eskisi gibi... ama bu mümkün değil, diye düşündü Lynn. Bazı şeyler olmamış gibi davranamazsın ki... "Onlar ne yapacaklar?" diye sordu.
"Ha..." Rowley'in o ana kadar konunun bu yanını düşünmemiş olduğu anlaşılıyordu. "Bilmiyorum... Herhalde geldikleri yere dönerler... Evet, kadına biraz yardım etmemiz gerekir sanırım. Sonuç-
__106__
ta Rosaleen, Gordon'la evlendiği zaman ilk kocasının sağ olduğunu bilmiyormuş. Bu bakımdan iyiniyetle hareket etmiş. Evet, kadına yardım etmeli, ona biraz para vermeliyiz. Bunu aramızda kararlaştırırız."
Lynn, "Rosaleen'den hoşlanıyorsun değil mi?" dedi. "Evet..." Rowley bir an düşündü. "Bir bakıma öyle. İyi bir kızcağız... İneklerden de anlıyor."
Lynn, "Bense hiç anlamıyorum," diye mırıldandı.
Rowley şefkatle, "Elbette öğrenirsin," dedi.
Lynn sordu. "Ya David ne olacak?"
Rowley'in kaşları çatıldı. "David'in canı cehenneme! O parayla onun hiçbir ilgisi yoktu. Kız kardeşinin sırtından geçinip duruyordu."
"Hayır, öyle değildi, Rowley... Hiç değildi. O başkasının sırtından geçinmekten hoşlanmıyor. Belki David macera düşkünü bir adam ama..."
"Ayrıca katil o!"
Lynn'in soluğu kesildi. "Ne demek istiyorsun?"
"Underhay'i kim öldürdü?"
Lynn bağırdı. "Buna inanmam! İnanmam!"
"Underhay'i David öldürdü. Bunu başka kim yapmış olabilir? David o gün köydeydi. Beş otuz treniyle geldi. Ben istasyona bazı şeyler almaya gitmiştim, onu uzaktan gördüm."
Lynn sert bir sesle, "David o akşam Londra'ya döndü," dedi.
Rowley zaferle, "Underhay'i öldürdükten sonra," diye ekledi.
"Böyle şeyler söylememelisin, Rowley. Underhay saat kaçta öldürülmüş?"
"Pek bilmiyorum..." Rowley duraksayarak düşündü. "Herhalde bunu yarın resmi soruşturmada öğreniriz. Galiba onu dokuzla on arası öldürmüşler."
"David dokuzu yirmi geçe Londra'ya hareket eden trene yetişti." "Buraya bak, Lynn, bunu nereden biliyorsun?"
— 107_
"O... onunla karşılaştım. Trene yetişmek için koşuyordu."
"Trene yetiştiğini nerden biliyorsun?"
"Çünkü daha sonra bana Londra'dan telefon etti."
Rowley öfkeyle kaşlarını çattı. "Sana neden telefon ediyor? Buraya bak, Lynn, böyle şeylere..."
"Bırakın bunları şimdi, Rowley. Ama bundan da David'in trene yetiştiği anlaşılıyor."
"Underhay'i öldürdükten sonra trene koşmuştur."
"Adam dokuzdan sonra öldürüldüyse bu olamaz."
"Belki de Underhay dokuzdan önce öldürüldü..." Rowley'in sesinde duraksama seziliyordu.
Lynn gözleri yarı kapalı, işin iç yüzü bu mu, diye düşünüyordu. David, korudan çıktığı zaman kurbanını yeni öldürmüş bir katil miydi? David'in o garip heyecanını, pervasızlığını anımsıyordu. Onu kollarına alan bir katil miydi?

Cinayet genç adama bu şekilde bir etki mi yapmıştı? Belki de gerçekten öyleydi... David kendisine hiçbir zarar vermeyen bir insanı öldürebilir mi? Geçmişten gelen bir hayaleti? Underhay'in tek suçu Rosaleen'le o büyük mirasın arasına girmesiydi... Onun David'le Rosaleen'in parasının zevkini çıkarmasına engel olmaya kalkışması... "David, Underhay'i neden öldürdü?"
"Lynn, bu da sorulacak soru mu? Sana anlattım ya! Underhay'in sağ olması demek, Gordon'un parası bizim demekti. Zaten Underhay, David'e şantaj da yapıyordu."
Lynn, hah, diye düşündü. Bu daha uygun. David, bir şantajcıyı öldürebilir. Zaten... o bir şantajcıya bu şekilde engel olunacağını düşünür. Evet, hepsi uyuyor. David'in acelesi, heyecanı... Beni ateşli ateşli hatta öfkeyle öpmesi... Bana, çıkıp gitmem daha iyi olur, dedi. Evet, hepsi uyuyor.
Rowley'in, "Ne var, Lynn?" dediğini duydu. Genç adamın sesi uzaklardan geliyordu sanki. "Hasta mısın?"
"Hayır, hayır."
__108__
"O halde suratını öyle asma." Rowley dönerek çiftliğine doğru baktı. "Neyse... Artık bundan sonra çiftliği düzene sokarız... Evi tamir ettiririm. İçine istediğin şeyleri koyarım. Senin sıkıntılı bir yaşam sürmeni istemiyorum, Lynn..."
Evet orası Lynn'in evi olacaktı... Rowley'le birlikte yaşayacağı yuva...
Ve bir sabah saat sekizde David'i asacaklardı...
22
David'in rengi uçuk, ama hareketleri kararlıydı. Dikkatle Rosa-leen'e bakarak ellerini genç kadının omuzlarına koydu. "Her şey düzelecek... Bana inan, her şey düzelecek... Yalnız soğukkanlılığını kaybetmemeli ve dediğim gibi hareket etmelisin."
"Ya seni alıp götürürlerse? Böyle olabileceğini söyledin. Seni alıp götürebileceklerinden söz ettin."
"Evet, bu olasılık var. Fakat beni fazla tutamayacaklar. Özellikle sen soğukkanlılığını kaybetmezsen."
"Bana söylediklerini yapacağım, David."
"Aferin sana. Söylediklerinden hiçbir zaman vazgeçme, Rosa-leen. Ölünün kocan Robert Underhay olmadığında ısrar et."
"Ama beni tuzağa düşürecek, farkına varmadan olmayacak şeyler söyletecekler."
"Bunu yapamazlar. Bana inan, her şey düzelecek." "Hayır, hayır. Suç bizde. Bize ait olmayan o parayı almayacaktık. Geceleri bunu düşünmekten uykum kaçıyor, David. Bize ait olmayan bir şeyi aldık. Şimdi de Tanrı bu günahımız yüzünden bizi cezalandırıyor."
David kaşlarını çatarak ona baktı. Rosaleen sarsılmaya, zayıflamaya başlamıştı. Zaten onun dindar bir yanı da vardı. Vicdanının
— 109 —
sesini hiçbir zaman doğru dürüst bastıramamıştı. David'in şansı yardım etmezse, Rosaleen kendini kaybedecekti. Eh, yapılacak bir tek şey vardı.
Şefkatle, "Beni dinle Rosaleen," dedi. "Benim asılmamı istiyor musun?"
Kadının gözleri korkuyla irileşti. "Ah, David... bunu yapamazlar... olamaz..."
"Benim asılmama bir tek kişi neden olur... O da sensin. Eğer bir kelime ya da bir bakışla ölen adamın Underhay olabileceğini itiraf edersen, ilmiği boynuma geçirmiş olursun. Bunu anlıyor musun?"
Evet, bu Rosaleen'i etkilemişti. Korkuyla ona bakıyordu. "Ben o kadar aptalım ki, David."
"Hayır, değilsin. Zaten zekâ oyunu yapmana gerek yok. Ölünün kocan olmadığına dair kesinlikle yemin etmen gerek. Bunu yapabilir misin?"
Rosaleen başını salladı. "Evet."
"İstersen aptal tavırları da takın. Sana ne sorduklarını pek an-lamıyormuşsun gibi davran. Bunun bir zararı olmaz. Ama sana tembih ettiğim gibi davranmalısın. Baythome seni korur. İyi bir avukat o. Zaten onu bu yüzden tuttum. Resmi soruşturmada bulunacak ve seni fazla sıkıştırmalarına engel olacak. Ama o olsa da, olmasa da anlattıklarını kesinlikle değiştirme. Özellikle zekâ oyunu yapmaya, kendince bana yardım etmeye kalkışma."
"Ben sen ne dersen onu yaparım, David."

"Aferin. Bu iş sona erince seninle çıkar gideriz. Fransa'nın güneyine... Amerika'ya... O arada sağlığına dikkat et. Geceleri sıkıntılı düşüncelere dalarak uykundan olma. Dr. Cloade sana uyuman için bir ilaç vermişti. Bromür mü ne? Her gece onlardan bir tane al. Neşeni bozma. Unutma ki güzel günler çok yakın. Şimdi..." Genç adam saatine baktı. "Soruşturmaya gitme zamanı geldi. Saat on
—110__
birde başlayacak." Etrafına, zarif ve lüks eşyalarla döşenmiş salona baktı. Zarafet, rahatlık, zenginlik... Bunların zevkini çıkarmıştı. Güzel bir yerdi köşk... Ama belki bir daha oraya dönemeyecekti...
• David, başımın belada olduğu kesin, diye düşündü. Ne var ki yine de pişman değilim. Gelecekte de... yine tehlikeli oyunlar oynamaya devam edeceğim. "Her insanın yaşamında bir dönemeç vardır... Uygun yolu seçersen, zenginliğe ulaşırsın..."
Rosaleen'e baktı... Genç kadın iri mavi gözleriyle ona yalvarır gibi bakıyordu. David onun ne istediğini anlamıştı. Şefkatle, "Yavrum," dedi. "Onu ben öldürmedim... İnandığın bütün azizlerin üzerine yemin ederim. Ben katil değilim!"
23
Resmi soruşturma devam ediyordu...
Cloade'lar biraradaydılar. Daha geç gelen Rosaleen'le David yan yana bir kenarda oturuyorlardı.
Tanıklar birbirini izledi. Dr. Lionel Cloade, Beatrice Lippincot, Rowley Cloade...
"Ve şimdi... David Hunter!"
Uzun boylu, esmer genç adam tanık yerine çıkarken, dinleyiciler arasında mırıldanmalar oldu. David meydan okurcasına sorgu yargıcına bakıyordu.
"Cumartesi akşamı Arden'i görmeye gitmişsiniz."
"Evet. Bana bir mektup yazarak yardım istedi. Mektubunda kız kardeşimin ilk kocasıyla Afrika'da tanıştığından söz ediyordu."
"O mektup yanınızda mı?"
"Hayır. Mektup saklamak alışkanlığım yoktur."
_m_
"Beatrice Lippincot'un, Arden'le yaptığınız konuşma hakkında söylediklerini duydunuz. Onun anlattıkları doğru mu?"
David, "Başkalarının konuşmalarını dinleyenler genellikle durumu yanlış anlarlar. Ayrıca eksikleri de kendi düşgüçleriyle tamamlamaya çalışırlar."
Beatrice öfkeyle bağırdı. "Ömrümde böyle laf duymadım! Ben..."
Yargıç, "Susun!" dedi. Sonra tekrar David'e döndü. "Bay Hunter, salı gecesi Arden'i tekrar görmeye gitmişsiniz."
"Hayır, gitmedim."
"Bay Rowley Cloade'un sözlerini duydunuz, Arden ona birini beklediğinden söz etmiş."
"Olabilir. Ama beklediği ziyaretçi ben değildim. Ona daha önce beş sterlin vermiştim. Bence bu Arden'e yeterdi. Onun Robert Un-derhay'i gerçekten tanıdığını gösterecek bir kanıtı yoktu. Kız kardeşime kocasından büyük bir servet kalalı beri hemen her gün ondan para istiyorlar. Civardaki bütün asalaklar kardeşimin peşindeler." Anlamsız bir bakışla Cloade'ların oturduğu tarafa doğru baktı.
"Bay Hunter, bize salı gecesi nerede olduğunuzu söyler misiniz?"
"Bunu siz kendiniz bulun!"
"Bay Hunter!" Yargıç kürsüye vurdu. "Bu sözünüz çok yersiz ve gereksiz."
"Salı gecesi nerede olduğumu size neden söyleyeyim? Beni cinayetle suçladığınız zaman bunu elbet açıklarım."
"Bu tavırlarınızda ısrar ederseniz, sandığınızdan daha çabuk cinayetle suçlanırsınız... Bunu tanıdınız mı, Bay Hunter?"
David öne doğru eğilerek yargıcın uzattığı küçük altın çakmağı aldı. Yüzünde hayret dolu bir anlam vardı. "Evet," diye mırıldandı. "Bu benim çakmağım."
"Çakmak en son ne zaman sizdeydi?"
"Onu kaybettim..." Durakladı. Avukatı Baythorne kımıldandı.
__112 —

Tam konuşacaktı, David, "Çakmağı en son cuma sabahı gördüm," dedi. "Ondan sonra ne oldu bilmiyorum."
Avukat Baythorne ayağa kalktı. "İzninizle sayın yargıcım... Bay Hunter, cumartesi gecesi Arden'i görmeye gitmişsiniz. Çakmağı orada unutmuş olamaz mısınız?"
David ağır ağır yanıtladı. "Belki... Olabilir..." Ekledi. "Çakmak nerede bulundu?"
Yargıç, "O konuya sonra geleceğiz," dedi. "Yerinize oturabilirsiniz."
David, Rosaleen'in yanına döndü. Başını eğerek ona bir şeyler fısıldadı.
"Bay Porter..."
Adam kurumlu bir tavırla tanık yerine çıktı. Formalite gereği sorulan sorulardan sonra yargıç, "Robert Underhay'i iyi tanır mıydınız?" diye sordu.
Porter çabucak Underhay'le Afrika'da nasıl tanıştıklarını anlattı. Yerleri ve tarihleri sıraladı.
"Ölüye baktınız mı?"
"Evet."
"Onun kimliği hakkında bir şey söyleyebilir misiniz?"
"Evet. O, Robert Underhay."
Salonda heyecanlı mırıltılar oldu.
"Bunu kesin olarak mı söylüyorsunuz. Hiçbir tereddüdünüz yok mu?"
"Yok."
"Yanılmış olamaz mısınız?"
"Kesinlikle hayır."
"Teşekkür ederiz, Bay Porter... Bayan Gordon Cloade."
Rosaleen ayağa kalkarak Porter'in yanından geçti. Adam onu merakla süzdü. Genç kadın ise Porter'a bakmadı bile.
"Bayan Cloade, polis size cesedi gösterdi değil mi?"
113.
Şeytan Dönemeci - F:8
Genç kadın ürperdi. "Evet."
"O zaman ölüyü, o zamana kadar görmediğinizi kesinlikle söylediniz sanırım?"
"Evet." '
"Bay Porter'in sözlerini dinlediniz. Bu iddianızdan vazgeçmeyi veya sözlerinizi değiştirmeyi istiyor musunuz?"
"Hayır."
"Yani hâlâ o ölünün kocanız Robert Underhay olmadığını iddia ediyorsunuz?"
"O ölü kocam değildi. Bana gösterilen adamı hiç görmemiştim."
"Yapmayın, Bayan Cloade. Bay Porter, Arden'in Robert Underhay olduğunu kesinlikle açıkladı."
Rosaleen ifadesiz bir sesle, "Bay Porter yanılıyor," dedi.
"Bayan Cloade, yemin ettirilmiş olduğunuzu unutmayın. Yakında başka bir yargıcın karşısına çıkacağınız anlaşılıyor. Ölünün, Robert Underhay olmadığına, onu hiç tanımadığınıza yemin etmeye hazır mısınız?"
"Ölünün kocam olmadığına, onu ömrümde hiç görmediğime yemin etmeye hazırım."
Rosaleen'in sesi berrak ve kesindi. Gözlerini de yargıçtan kaçırmıyordu.
"inebilirsiniz...." Yargıç jüriye dönerek talimat verdi.
Üyeler karar vermek için yandaki odaya geçtiler ve tam kırk beş dakika içerde kaldılar.
Sonra döndüler. Arden'i David Hunter'ın bilerek ve isteyerek öldürdüğüne karar vermişlerdi.
24
Yargıç, "Böyle yapacaklarını biliyordum," dedi. "Köylüler duygularıyla hareket ettiler. David konusunda önyargıları vardı tabii."
__114__
Polis müdürü, Başmüfettiş Spence ve Hercule Poirot'yla oturmuş konuşuyorlardı.
Polis müdürü, "Siz elinizden geleni yaptınız," dedi.
Spence kaşlarını çattı. "Fazla acele ettiler... Tabii bu bizi de engelleyecek. Mösyö Hercule Poirot'yla tanışıyor musunuz? Bay Porter'in gelmesini o sağladı."
Yargıç, "Sizden söz edildiğini çok işittim," diyerek gülümsedi.
Poirot hemen alçakgönüllü bir tavır takınmaya çalıştı.
Spence de gülümsedi. "Bu olay Mösyö Poirot'yu ilgilendiriyor."

Belçikalı dedektif, "Ben bu olayla daha cinayetten önce ilgilenmeye başladım," dedi. Sonra kulüpte Porter'in anlattıklarını tekrarladı.
Spence, "Bu da bizim için iyi," dedi. "Ama bize asıl gerekli olan David Hunter'ı cinayet gecesi Geyik Hanı civarında gören bir tanık. Fakat hâlâ böyle birini bulamadık..."
Yargıçla polis müdürü yanlarından ayrıldıktan sonra, Poirot, Spence'e döndü. "Durum hoşunuza gitmiyor galiba?"
Başmüfettiş, "O adam beni kaygılandırıyor," diye cevap verdi. "İnsan onun gibiler hakkında kolay kolay karar veremiyor. En masum oldukları zaman suçlu gibi hareket ediyorlar. Suçlu oldukları zamansa karşınızdakinin bir melek olduğunu sanıyorsunuz."
Poirot sordu. "Sizce David suçlu mu?"
Spence soruyu soruyla yanıtladı. "Siz o düşüncede değil misiniz?"
Belçikalı dedektif ellerini açtı. "Onun aleyhindeki delillerin ne olduğunu bilmek isterim."
"Yasal açıdan mı? Yoksa olasılıklar mı?"
"Olasılıklar beni ilgilendirir."
Spence, "O çakmak var," dedi.
"Onu nerede buldunuz?"
"Cesedin altında."
__115__
"Üzerinde parmak izleri var mıydı?"
"Hayır..."
Poirot, "Ah," dedi.
Spence, "Evet," diye mırıldandı. "O çakmak sorunu benim de pek hoşuma gitmiyor. Sonra... ölünün saati dokuzu on geçe durmuş. Tabii bu, polis doktorunun raporuna çok uyuyor. Sonra Rowley Cloade da Arden'in 'alıcı'nm neredeyse geleceğinden söz ettiğini söyledi."
Poirot başını salladı. "Mükemmel... Kusursuz."
"Sonra şu da var, Mösyö Poirot. Underhay'in ortadan kalkması sadece David Hunter'ın işine geliyordu. Onun ve kız kardeşinin. Onun için Underhay'i ya David Hunter öldürdü. Ya da tâ bu köye kadar onun peşinden gelen bir yabancı. Ama bence bu düşünce çok saçma."
"Haklısınız, haklısınız..."
"Warmsley köyünde, geçmişte Underhay'le ilgisi olan hiç kimse yok. Rastlantıların üzerinde de dururum hep. Ama ortaya böyle bir ilişki çıkaramadık. Arden'i, David'le kız kardeşinden başka bilen yoktu."
Poirot başını salladı. "Anlıyorum..."
"Cloade ailesi içinse Robert Underhay dünyanın en değerli insanıydı. Onu öldürmek bir yana, hayatta tutmak için ellerinden geleni yaparlardı herhalde. Robert Underhay'in sağ olması demek, milyonların aralarında bölüşülmesi demekti."
"Bu bakımdan da haklısınız, mon ami. Cloade ailesi için Robert Underhay'in hayatta kalması gerekliydi."
"İşte böylece dönüp dolaşıp yine David Hunter'la Rosaleen Cloade'a geliyoruz. Underhay'in ölümü ancak onların işine yarardı. Rosaleen o sırada Londra'daydı. Ama David'in o gün köyde olduğunu biliyoruz. Beş buçuk treniyle geldi." Spence bir an durdu. "İki kardeş Londra'ya neden gittiler dersiniz?"
—116 —
"Bu nokta ilgimi çok çekti."
"Para durumu şöyle. Rosaleen'in yaşam boyu geliri var. Ancak ana paraya el sürmeye hakkı yok. Tabii mücevherler filan onun. Rosaleen, Londra'ya gelir gelmez ilk iş en değerli mücevherlerini alarak Bond Street'teki bir kuyumcuya götürmüş. Onları satmaya, yani çabucak para bulmaya çalışmış. Mutlaka bu parayı şantajcıya verecekti."
"Sizce bu David Hunter'ın aleyhinde bir delil mi?" . "Sizce değil mi?"
Poirot başını salladı. "Bu, şantaj yapıldığını gösteren bir delil. Ama genç adamın cinayet işlemeye karar verdiğini göstermiyor. David ya şantajcıya para verecekti ya da onu öldürecekti. Söz ettiğiniz delil sadece onun para vermeyi düşündüğünü ortaya koyuyor."
"Evet, evet, belki öyle... Ama David fikrini değiştirmiş olabilir."

Belçikalı dedektif omzunu silkti.
Başmüfettiş düşünceli bir tavırla, "Ben o tipleri iyi tanırım," dedi. "Çok cesur ve pervasızdırlar. Heyecanlı olaylardan fazlasıyla hoşlanırlar. Bu yüzden dürüst bir yaşam süremezler. Toplumu hiçe sayarlar. Ve sonunda da hapishaneyi boylarlar."
Poirot başını salladı. "Öyle..."
Spence tekrarladı. "Ben o tipleri iyi tanırım."
Kısa bir sessizlik oldu.
Sonra Belçikalı dedektif, "Eh bien," dedi. "Karşımızda katil olabilecek bir tip var. Ama hepsi de bu kadar."
Spence merakla ona baktı. "Bu olay sizi çok ilgilendiriyor."
"Evet."
"Nedenini sorabilir miyim?"
"Bunu ben de pek bilmiyorum..." Poirot ellerini iki yanına açtı. "İki yıl önce kulüpte arkadaşımla oturuyordum... Porter uzun bir Öyküye başladı. Kimsenin onu dinlediği yoktu. Ama ben her şeye

dikkat ederim. Hatta o sırada kendi kendime, belki günün birinde j bu konuyla ilgili bir şeyler olabilir, dedim."
"Ve o beklenmedik şey oldu. Öyle mi?"
Poirot düzeltti. "Aksine... Beklediğim şey oldu. İşte işin ilgi çe-| ken yanı da bu."
Spence kuşkuyla sordu. "Yani cinayet işleneceğini mi tahmin .] ettiniz?"
\
"Hayır, hayır. Ama... bir kadın ikinci kez evleniyor. İlk koca ha-, yatta olabilir mi? Evet, hayatta. Kalkıp gelebilir mi? Geliyor. Şantaj -olabilir mi? Oluyor. O halde şantajcı susturulabilir de. Ve gerçekten şantajcı susturuluyor."
Spence duraksayarak Poirot'ya baktı. "Böyle şeyler hep birbirine benzer. Sıradan cinayetlerden bu olay. Şantaj ve ölüm."
"Yani sizce ilgi çekici bir şey değil bu. Çoğunlukla öyledir gerçekten. Ama olayı çok ilginç buluyorum. Çünkü," Poirot bir an durdu. "Çünkü bütünüyle ters."
Spence ona hayretle baktı. "Başmüfettiş Japp sizin çok dolambaçlı bir kafanız olduğunu söylerdi... Bu olay neden ters, bana bunu anlatır mısınız?"
"Bir kere o ölü...' Onda bir terslik var."
Spence, "Hayır," der gibi başını salladı.
¦ Poirot sordu. "Demek bunu hissetmiyorsunuz? Hoş, belki de benim hayalim fazla geniş. Öyleyse şu noktayı inceleyelim. Robert Underhay, Geyik'e geliyor. David Hunter'a mektup yazıyor. David bu mektubu ertesi sabah alıyor. Kahvaltıda herhalde?"
"Evet. David, Arden'in mektubunu o zaman aldığını itiraf etti."
"İki kardeş, Underhay'in köye geldiğini ilk kez o zaman öğrendiler. Sonra David ne yaptı? İlk iş kız kardeşini Londra'ya yolladı."
Spence, "Bunun şaşılacak bir yanı yok ki," dedi. "Serbestçe hareket edebilmek istiyordu. Rosaleen'in zayıflık göstermesinden korkuyordu herhalde. Yönetimin David'de olduğunu unutmayın. Rosaleen her zaman onun sözünü dinliyor."

"Evet, bu belli. David, Rosaleen'i Londra'ya yolluyor ve kendisi de gidip Arden'le konuşuyor. Şimdi... Beatrice Lippincot'un anlattıklarını düşünün. Bir şey gayet açık. David Hunter konuştuğu adamın gerçekten Robert Underhay olup olmadığından emin değilmiş... Bundan kuşkulanıyordu, ama kesinlikle bilmiyordu."
"Bu da şaşılacak bir şey değil ki, Mösyö Poirot. Rosaleen, Un-derhay'ie Cape Town'da evlenmiş. Oradan da doğruca Nijerya'ya gitmiş. Yani David'le eniştesi Underhay hiç karşılaşmamışlar. İşte bu yüzden de David, Arden'le karşılaştığı zaman onun gerçekten Underhay olup olmadığı konusunda kesin bir karar verememiş."
Poirot, Başmüfettiş Spence'e düşünceli bir tavırla baktı. "Siz bunda bir terslik görmüyor musunuz?"
"Ne demek istediğinizi anlıyorum. Niçin Underhay hemen açıkça kim olduğunu söylemedi? Ama bence bu da şaşılacak bir şey değil. Dürüst bir yaşam sürerken, uygunsuz bir iş yapmaya kalkışan adamlar, her şeye karşın görünüşü kurtarmaya çalışırlar. İnsanların karakterlerini unutmayın."

Poirot mırıldandı. "İnsanların karakterleri... Belki" de bu olayla ilgilenmemin asıl nedeni bu. Soruşturmada, salona dolmuş olan halka baktım... Özellikle Cloade'lara. Ortak çıkarları vardı onların. Oysa karakter bakımından çok farklıydılar. Yıllarca ailenin en güçlü kişisine, Gordon Cloade'a güvenmiş, ona dayanmışlardı... Şimdi size soruyorum, Bay Spence. Sarıldığı meşe ağacı yıkıldığı zaman sarmaşık ne olur?"
Spence, "Bu benim cevaplandırabileceğim bir soru değil," dedi.
"Öyle mi dersiniz? Hiç sanmam. Bu sorumu cevaplandırabilirsiniz. Karakter olduğu yerde durmaz, mon cher. Güçlenir ya da zayıflar. Bir insanın gerçek karakteri, kişiliği önemli bir deneme sonunda ortaya çıkar. Bu insan ya o zaman iki ayağının üzerinde durur ya da yere yıkılır."
Spence şaşkın şaşkın ona baktı. "Ne demek istediğinizi anlayamıyorum, Mösyö Poirot. Her neyse... Cloâde'ların durumu düzelecek artık. Yasal işlemlerden sonra her şey yoluna girecek."
— 1İ 9 —
Poirot ona hatırlattı. "Bu iş uzun bir zaman alabilir. Rosaleen Cloade'un sözlerinin çürütülmesi gerek. Sonuçta bir kadın kocasını tanımaz mı?" Belçikalı dedektif başını yana eğerek, Spence'i süzdü.
Başmüfettiş, "Bir kadın milyonlarla ilgili bir konuda eski kocasını tanımamayı tercih edebilir," diyerek güldü. "Böylesi daha işine gelir. Sonra... eğer Arden, Robert Underhay değilse, o halde onu neden öldürdüler?"
Poirot mırıldandı. "İşte çok önemli bir soru..."
25
Poirot polis merkezinden çıktığı zaman çok düşünceliydi. Ağır ağır yürümeye başladı. Biraz ileride küçük bir Katolik kilisesi vardı. Diğer tarafta yükselen Protestan kilisesinin yanında pek küçük kalıyordu.
Poirot içinden gelen sese uyarak kiliseye girdi. Tam şapkasını çıkardığı sırada bir hıçkırık sesi duyarak durakladı. Ön tarafta siyah elbiseli bir kadın diz çökmüş, yüzünü avuçlarına gömmüştü. Sonra ağır ağır ayağa kalktı. Hâlâ hıçkırıyordu. Yavaş yavaş kapıya doğru yürüdü. Poirot'nun gözleri ilgiyle açılmıştı. Kadının peşinden gitti. Rosaleen Cloade'u tanımıştı.
Genç kadın kendini toplamak için bir an verandada durdu. Poirot da o zaman onun yanına gitti.
"Size yardım edebilir miyim, madam?" Sesi çok sevecendi.
Rosaleen şaşırmadı. Sadece üzgün bir çocuğun içtenliğiyle, "Bana kimse yardım edemez," dedi.
"Başınız dertte. Öyle değil mi?"
Genç kadın, "David'i götürdüler," diye mırıldandı. "Çok yalnızım... Onun katil olduğunu söylüyorlar... Ama değil! Değil!" Po-irot'ya baktı. "Siz bugün soruşturmada vardınız değil mi? Sizi gördüm."
"Evet. Eğer elimden gelirse, size memnuniyetle yardım ederim, madam."
"Korkuyorum. David yanımda oldukça kimsenin bana ilişeme-yeceğini söylemişti. Ama şimdi onu götürdüler, çok korkuyorum. David hepsinin de benim ölümümü istediklerini söylerdi. Bu korkunç bir söz. Ama belki de doğru."
"İzin verin size yardım edeyim, madam."
Rosaleen başını salladı. "Hayır. Bana kimse yardım edemez. Artık günah çıkarmaya da gidemiyorum. Kötülüklerimin yükünü tek başıma taşımak zorundayım. Tann'nın bağışlayıcılığına bile sığınamıyorum."
Genç kadın tekrar Belçikalı dedektife baktı. Gözleri acı doluydu. "Günahlarımı itiraf etmem gerek... İtiraf etmem gerek... Bunu biryapabilsem."
"İtiraf edemiyor musunuz? Aslında kiliseye bunun için gelmiştiniz değil mi?"
"Huzura kavuşmak için gelmiştim... Huzura kavuşmak için. Ama bu mümkün değil. Çünkü ben günah işledim."
"Hepimiz de günahkârız."
"Ama huzura kavuşmak için günahınızı açıklamanız, pişmanlık duyduğunuzu söylemeniz gerek." Ellerini yüzüne götürdü. "Ah, söylediğim o yalanlar. O yalanlar..."
"Kocanız hakkında mı yalan söylediniz? Robert Underhay hakkında mı? Buradaki handa öldürülen adam gerçekten Robert Underhay'di, değil mi?"
120.
.121

Genç kadın çabucak ona döndü. Gözlerinde kuşku ve tedbir vardı. "O benim kocam değildi!" diye bağırdı. "Ona benzemiyordu bile!"
"Ölen adam kocanıza benzemiyor muydu?"
Rosaleen meydan okurcasına, "Benzemiyordu ya," diye karşılık verdi.
Poirot, "Kocanız nasıl bir adamdı?" dedi. "Bana anlatın."
Rosaleen ona baktı. Yüzünde korku dolu bir ifade belirdi. Gözleri korkusundan daha koyu renk duruyordu şimdi. "Sizinle daha fazla konuşacak değilim."
Poirot'nun yanından hızla geçerek yola indi.
Poirot onun peşinden gitmeye kalkışmadı. Sadece memnun bir tavırla başını sallayarak, "Ah," diye mırıldandı. "Demek sorun bu!" Kiliseden çıkarak Geyik Hanına gitti.
Hanın kapısında Rowley Cloade ve Lynn Marchmont'la karşılaştı. Belçikalı dedektif genç kıza ilgiyle baktı. Hoş bir kız, diye düşünüyordu. Zeki de... Aslında benim beğendiğim tiplerden değil... Ben daha yumuşak, daha kadınca olanları tercih ederim... Lynn Marchmont, modern bir kız... İstediği gibi konuşan, kendi başına karar vermek isteyen, cesur ve pervasız erkeklerden hoşlanan biri...
Rowley, "Size minnet borcumuz büyük, Mösyö Poirot," dedi. "Doğrusu bir sihirbazdan farkınız yoktu."
Poirot, zaten benimki de gerçekten sihirbazlıktı, diye düşündü. Cevabını bildiğin bir soru sordular mı, türlü numara yapabilirsin.
Rowley, "Bilmiyorum, böyle şeyleri nasıl başarıyorsunuz?" dedi.
Poirot onu bu bakımdan aydınlatmadı. Sonuçta o da bir insandı. Sihirbazlar marifetlerinin sırlarını açıklıyorlar mıydı?
Rowley devam etti. "Lynn'le ben size derin bir minnet duyuyoruz."
— 122—
Poirot, kendi kendine, Lynn'in minnet duyarmış gibi bir hali yok, dedi. Genç kızın yüz çizgileri gerilmişti. Sinirli sinirli ellerini birbirine kenetleyip kenetleyip açıyordu.
Rowley, "Bu evliliğimizi de etkileyecek," diye ekledi.
Lynn sert bir sesle, "Nereden biliyorsun?" dedi. "Parayı bize vermeleri için bir sürü formalitenin tamamlanması gerek."
Poirot nazikçe sordu. "Demek evleniyorsunuz?"
"Evet, haziranda."
"Uzun zamandan beri mi nişanlısınız?"
"Evet yıllardan beri... Lynn'in Avrupa'dan dönmesini bekledim." Poirot, Rowley'in bu sözleri söylerken kaşlarını iyice çattığını fark-etti. Genç adam, "Haydi Lynn," dedi. "Artık gidelim. Herhalde Mösyö Poirot da Londra'ya dönecek."
Poirot gülümsedi. "Öyle bir niyetim yok."
"Ne?" Rowley durakladı. Yüzü garip bir biçimde aniamsızlaş-mıştı.
"Kısa bir zaman Geyik'te kalacağım." .;.' "Ama... neden?"
Belçikalı dedektif sakince, "Manzara çok güzel," diye cevap verdi.
Rowley şaşkın bir şekilde, "Şey... Evet... Tabii..." diye geveledi. "Ama... şehirde işiniz yok mu?"
Poirot gülümsedi. "Bir hayli para biriktirdim. Onun için sürekli çalışmak zorunda değilim. İstediğim yerde, istediğim kadar kalabiliyorum. Şu ara Warmsley köyü hoşuma gidiyor."
Belçikalı dedektif Lynn'in başını kaldırarak ona dikkatle baktığını farketti. Rowley ise biraz sinirlenmişti galiba. Genç adam, "Herhalde golf oynuyorsunuz?" dedi. "Kasabada daha güzel bir otel var. Bu köy pek sıkıcıdır."
Poirot, "Ama," diye cevap verdi. "Beni köy ilgilendiriyor, Bay Cloade."
— 123 —
Lynn, Rowley'in kolundan çekti. "Gel, gidelim." Genç adam istemeye istemeye onu izledi. Biraz ilerlediler. Sonra Lynn birdenbire dönerek tekrar Poirofnun yanına geldi.
Alçak sesle, "Soruşturmadan sonra David Hunter'ı tutukladı-lar."
"Jürinin kararından sonra başka bir şey yapmalarına olanak yoktu, matmazel."
"Ben şunu sormak istedim. Sizce katil David mi?"
Poirot sordu. "Ya sizce?"
Ama o sırada Rowley'de yanlarına gelmişti. Genç kızın yüzü birdenbire anlamsızlaştı. "Hoşçakalın, Mösyö Poirot. Tekrar karşılaşacağımızı umarım."

Poirot kendi kendine, çok ilginç, dedi.
Beatrice Lippincot'la oda sorununu çözümledikten sonra handan çıktı ve ağır ağır Lionel Cloade'un evine gitti.
Kapıyı Kathie Yenge açtı. Belçikalıyı görünce de, "Ah," diye bağırarak bir iki adım geriledi. "Mösyö Poirot."
"Emrinizdeyim, madam." Poirot eğilerek kadını selamladı. "Size saygılarımı sunmaya geldim."
"Ah, çok naziksiniz... Çok naziksiniz... Şey... Evet... buyurmaz mısınız?... Girin, girin... Şöyle buyurun..."
Poirot köyde kalmasının Rowley'in pek hoşuna gitmediğini sezmişti. Kathie Yengenin tavırları da o kadar dostça değildi. Kadın ona adeta kuşku ve üzüntüyle bakıyordu.
Birdenbire öne doğru eğilerek, "Size geldiğimi ve... o... o sorun hakkında konuştuğumu kocama söylemezsiniz değil mi?" diye fısıldadı.
"Benim ağzım çok sıkıdır."
"Tabii o sırada... zavallı... zavallı... Robert Underhay'in köyümüzde olduğunu biliyordum... Zavallı adam... Çok acı... Ama... ne garip rastlantı değil mi?"
Poirot başını salladı. "Eğer ruhlar doğrudan doğruya Geyik Hanına yollasalardı, işleri daha kolaylaştırmış olurlardı."
Ruhlardan söz edilmesi Kathie Yengeyi biraz keyiflendirdi. "Ruhlar âleminde olanlara akıl sır ermez. Ama her şeyin bir anlamı var, Mösyö Poirot. Anlamı amacı. Yaşamın da öyle."
"Gerçekten öyle, madam. Örneğin, benim de şu anda salonunuzda oturmamın bir amacı var."
"Ya?.." Kadın şaşalamıştı. "Sahi mi? Herhalde... Siz artık Londra'ya dönüyorsunuzdur, değil mi?"
"Hemen dönmüyorum. Birkaç gün Geyik'te kalacağım."
"Geyik'te mi? Ah... Geyik'te demek? Ama o adam orada... Mösyö Poirot, bu tedbirsizlik değil mi?"
Poirot ciddiyetle, "Beni Geyik Hanına yolladılar," dedi.
"Yolladılar mı? Kim yolladı?"
"Siz tabii."
"Ama ben öyle bir şey... yani... ben bilmiyordum ki... Ne korkunç olay değil mi?"
Poirot üzüntüyle başını salladı. "Bay Rowley ve Miss Lynn'le konuştum. Duyduğuma göre yakında evleneceklermiş."
Kathie Yenge hemen, "Lynn'cik o kadar iyi bir kızdır ki," diye bağırdı. "Ben her şeyi birbirine karıştırdığım zaman hemen yardımıma koşar. Onun mutlu olacağını umarım. Tabii Rowley de harika bir gençtir. Ancak korkarım pek eğlenceli biri değil. Lynn ise yıllarca Avrupa'da kaldı. Rowley ise köyden hemen hemen hiç ayrılmadı. Onun için biraz dar görüşlü tabii."
"İnsan birini sevip sevmediğini nişanlılık devresinde anlar. Onlar da uzun yıllar nişanlı kalmışlar."
"Evet, öyle. Ama genç kızlar dışarda çalıştıktan sonra evlerine döndükleri zaman sıkılmaya başlıyorlar. Ve etrafta maceralı bir hayat yaşamış biri bulunduğu taktirde..."
"Örneğin, David Hunter gibi biri?"

ıv>
CD (Qt g 3
q "-C/3 O
CD § ÖT
X S. 3
CD
W 3 (Q
3 - İ-
03 •—¦ s5 [-r o.
— O ^- — CD
ÇT =- 3 => «> 3' cg< Sû. cr x —
03
:JU CQ

3 =
CD Ç£ CD
S "* c °OT CO = CD O:
cq cr
CD CD
l
|
S- =>
CD Q_ CQ< jü
»-§-03 W
i": N = CL
Cl CD
3 cr
03
03
3
ÇL. ¦O
S o]?
cd
<
3 c ^ w ot"
O — —r CL C/3 CD CD ^- ~ CD
< r» 'O. - cl
03 :
cr
". C =<<
rri 5 (Q -1
2: x •<' cd
w
="* 7T< T) N
>oT §--¦=§
3 >< q cl = CD
03 03
cr oJ"
03 W
cl fi'
cr =
5 ^ ^
CD O. 2, 03
Q. C " Q. CD ^< TJ O
O #Q
3|
5" S"
9 9 ot »
'8"
CQ
03
O
03.
Cl CD
CO
n"
3 W —
n" CD 5'
CD ^ d
CT 3 CL
—• — o
CD
a? -
3İ 03 CD
1

CD §"
CD 03
O. o
3 3
Q3 03
5 —
§:oT
CD ^
3. cr
CD 03 CD ZJ "<. 03
3 C:
~0 -1 O W
a -¦
cp_ Cl
<. 03
CD _.
CL CO
05 °:
CD 03 "O
w S- 9. 3 § 3 <¦«'- 3 cq Q- -
O o
03
g-
%0> "3
03 3- CD 2 CD <O
P 9 ÖT
3 03
8i £E
^- 3
CD Q,
c/5" 2
f P' İ.
o" ' = co
4L d =>
Itlfi
¦^ o •<. 3 I C cq< X" Cl .<
o 5 g •<¦ = rj 13 ^il cd
CD • 1 ^ r,
Q o
f oT
CD Q. O" 03. 03 CQ tÇO 5
03 03 S ;)j-CL f^" CL — 03 ^ CD. O
3 S (d (0 Q CD ir N ÇL ~
CD 03 L7cQ
ili
CD "<
°
f
l
o
ÖT
CD
N CD 7T
cr
03 51
03
"0 O
I
o
03 03
«o

03
of
¦v3
"D O_
Vİ
CL 03
03
cd
CO
5
W 03 £13 CL
çr 03
= CD O3 CD
.-> to cl 3
CD CD
?= İ.
o3â
=;¦ CD
03 CD "O =3
— =? s<- CQ< 3 03, O C .
— £U C —
~2L 03 cr 03
-I
w
= O <
I 5"
S o
N
CO <
- °4
N Q.
cr — o — 3
O —* <
cjlf
«<" - CD
»So
Cl Cl
03
CD
3 CQ CD
o ğ
g 03. N
3 cr Si
OL
03
3
^ CD O: O ^C
—"¦ 3 01 (Q(O
2. 2. 3 cl
i- 3 ef
3 3
O
cr
sı
2 •< O
CD
< o o _
ffl B) D - 0)
3 ^ 03 03 "D .
co 3 3 ^
o 03 o 03 °9!

CD
3
CD
N O
03
§3
o. ~" 03 cg 5 03 0-5 ^ -
Cl 2"
CD CD
3 c
S- ı—
O CO
_ 03. ^- O 2.
5 C
03 v< — oy kr
I
5" CD ~ CD
03 — 5= =? C: :=r
o ^ cr CD Çr 03
=r O 03 ^ CL
« p ?r -< __ CD
CD 03 Q.^5 CD g-
ıu Z! CD r-e J îr. pj
ı<5" 1<^ O" ?* CD 3 'M
1— 1 --- -- f— t\ı _!l ~~ ._
K/5 —• d" —J ZZ- =î' —
«< ^o ' ÖT 03 CT: CO
O ÇD ŞUH
CT C: O
=: M Çf Z3
co Cl -«¦ c
o cd — cl
3 3 03 03
03
o <
rj 03_
03 ~
n i—
> 3
— 03
CD CO 03
8
N 03
i
S ^
3 CL 03
3
03
-• o
^ ÖT b 5;
c s. s s
¦ 03 3 -
2 "2.^ S-
03 03
CO
c

13 C -, N
S-oT3 =
Q) 7 jl) ^
sil

5" 3. § -5 o w 5 §
o: -> "- o. y- •<
*< <O 2. CD • C rö" O: ZT. ¦ . . <
çr ^. cü 7s ^ §1
CT rö" OT § ÇD §
&. 03 VU ^ ?T ÇL 03
03
CO
o
></3 CD
*<_
CD
< O (D
CD
a
03
d. I
N N
%r 3
Cİ Q:
«9:
Q:^ Q.
cq «9: İ .<>
03 2 v< =
ro cq »
^ ^:^ a 5: o
^e i-
N CD F
|-«a
I CD
3 m D) C
3^1^ İ
°Î2- CD £=:>;. O
03 O. n =;¦ p
- tâ; çp, i- ^
(Q =¦ 2- e- =r
•<¦ 1_ ^ CD 03
c su "5 ^.
¦ . V-. CL ^. CD m 03 7£ N
o. — m z
3 fn z^"
o- o o
o5 2 3
ı</3 C O
03 CO 3
I" I o
< Cl q o.
C C: =. CD 03 O ~- ^ OT
PN^o^iorj"1— _
t(O - m 0) O- O D) 2.
o F 5' ""¦ 03 D
CO
03
03
CT 9: P-
=;¦ 3
O
-5 o
3
co
03 CD

r: cd
g-03'cr
03 cr ^^ r*
O"< 03 03 O
3 ÇD N ^ —
03 CD §
cr 03
X" 03
o o.
3 CD
03 03 '
3 ~
03
r— Q3 Q. ÖT
İ-1J —1 —j. 0) UJ —
¦=c|r| p
§: » ğj ^ eğ; 5 g- -
O' CD g; ^^ÇD Ş;
r e f i" i. w
03
03 03
«"03. 3'
CO 03 CD
ÇD « 03
=;¦ q 03 Q ,03 3
5" 3 -< o ><
3 c o? p- o
™. 03
3 2
CD 3
OT
O: 03
3 ^ Çi
cr
o
03 CL
cr
03
= CD
Z3 c »" • =: C
^ CQ< Q. O " = 03
CD C 03 ro q_ ^r
^r ^ pr ot cd co
c 03 CD ÇL 03
S. i" ^ "~" 03
®
cd
< 03
c
3
t9_(ÖT ^. _^ 03
03 X" 3 öT<"3
¦"S- < 3 N. 3
03 CD T 03 03
o =
03, ÇD
w 03 =¦ ^- 2.
CL CL O "O CZ ?7 O
3 Ö
S 3 ^
N 0)

CD ="
CD _ CL CD CD ->
Is
CL 03
CD 3
03 < 03
a
c 3- 3
7T 03
Cl
03
o cd o
03 Cl CD
CL
n o
CD
03
~o <
g 2.
S P
ot" -<
CD 2-
ÇL 5
cqi 5-
tsl
03
03
CD
O
CD
03
CD
I
haksızlık bu. Gordon'un vasiyetname bırakmadan ölüşü, insanlara olan güvenimi sarstı, Mösyö Poirot. Yani... bunun bir anlamı, bi amacı yoktu. Bana bir hataymış gibi geldi." İçini çekti. Sonra d? birdenbire gülümsedi. "Ama ruhlar bana sabretmemi, cesaretim kaybetmememi söylüyorlar. 'Bir yol bulunacak' diyorlar. Bugün-Ba Porter soruşturmada kalkıp o kesin, erkekçe tavırlarıyla ölünüi Robert Underhay olduğunu söylediği zaman, gerçekten bu yoluı bulunmuş olduğunu anladım. Her şeyin güzel bir biçimde sonuç lanması ne hoş değil mi, Mösyö Poirot." "Evet... Cinayetin bile..."
26
Hercule Poirot, Arden'in öldürüldüğü odayı inceliyordu. Bir kedi gibi etrafta dolaşıyor, eğilip doğruluyordu. Sonunda şömineye gitti. Mermerden yapılmış, kocaman bir şeydi bu. Parmağını hafifçe ıslatarak şöminenin üzerindeki mermer rafın sağ köşesine dikkatle sürdü. Sonra da parmağının ucuna baktı. İs bulaşmıştı parmağına. Aynı şeyi sol köşeye de yaptı. Ama bu kez parmağı temiz kaldı.
Kendi kendine, düşünceli düşünceli, "Evet," diye mırıldandı.
"Evet..."
Sonra odadan çıkarak aşağıya, salona indi. Bir koltuğu şöminenin önüne çekip oturdu. Şöminenin diğer tarafındaki koltukta iri— yarı, şişman, kır saçlı bir kadın oturuyordu. Uzun uzun Belçikalı dedektifi süzdükten sonra insanın ödünü patlatacak kadar yüksek ve sert bir sesle, "Burası otel müşterilerine ayrılmıştır," dedi.
Hercule Poirot, "Ben de otelde kalıyorum," diye karşılık verdi.
Yaşlı kadın. "Siz yabancısınız," diye bağırdı.
"Evet..."
"Bence geldiğiniz yere gitmeniz daha doğru olur."
"Korkarım bu pek kolay değil."

Kadın saçma diye homurdandı. "Savaşa bu yüzden girmedik mi? Herkesin yerli yerinde oturması için?.." Bir an durdu. "Bilmiyorum dünyanın hali ne olacak?.. Her şey değişti, her şey... İnsanlar... Erkekler ve kadınlar... Hele o kızlar, hele o kızlar... Akılları fikirleri erkeklerde. Neredeyse delikanlılara saldıracaklar. Hele o kıyafetleri? Pantolonlar! Hele bazı budalalar şort bile giyiyorlar. Eğer arkadan nasıl durduklarını bilselerdi, dünyada giymezler."
"Bu konuda sizinle aynı düşüncedeyim, madam. Sizinle tümüyle aynı düşüncedeyim."
"Yüzleri boyadan gözükmüyor... Yalnız el tırnakları değil, ayak tırnakları bile cilalı... Ya saçları?.. Taraz taraz ya da kırpık kırpık... Saç dediğin öyle mi olur? Ben gençliğimde kendi saçlarımın üzerine oturabilirdim."
Poirot kadının kır topuzuna bir göz attı. Bu aksi ihtiyarın gençliğini gözlerinin önünde canlandırabilmesine olanak yoktu.
Yaşlı kadın, "Geçen gece o şıllıklardan biri salonun kapısından baktı," diye devam etti. "Başına turuncu bir eşarp bağlamıştı.Yüzünde bir tabaka pudra vardı. Boyanmış, boyanmış, boyanmıştı. Ona baktım. Hiç sesimi çıkarmadan baktım, baktım. O zaman dönüp gitti." Kadın bir an durdu. "Tabii otel müşterisi değildi. Neyseki handa onun gibiler yok. Üstelik bir erkeğin yatak odasından çıkıyordu. İğrenç ve çirkin bir şey bu. Beatrice denilen kıza bu konudan söz ettim. Ama onunda diğerlerinden bir farkı yok. Panto-lonlu birini görmesin, aklı başından gidiyor. Erkek delisi n'olacak!"
Poirot ilgilenmeye başlıyordu. "Bir erkeğin odasından çıktı demek?" dedi.
Yaşlı kadın heyecanla bağırdı. "Öyle dedim ya. Kendi gözlerimle gördüm. Kız beş numaralı odadan çıktı."
"Ne gün oldu bu, madam?"
"Bir adam öldürüldü diye bütün han ayağa kalkmadan bir gün önce. Doğrusu öyle bir olayın olması çirkin bir şey. Burası eski tarz, sessiz bir yerdi. Ama şimdi..."

"Kızı gündüz kaçta gördünüz?"
"Gündüz mü? Ne gündüzü? Akşamdı. Hatta daha geç. İğrenç dedim ya, iğrenç. Saat onu geçmişti. Ben onu çeyrek geçe yukarıya odama çıkarım. Kız büyük bir küstahlıkla beş numaradan çıktı. Bana baktı, sonra tekrar içeri çekildi. Gülüyordu. Sonra içerdeki adamla bir şeyler konuştuğunu duydum." "Adamın sesini de işittiniz mi?"
"Oyla dedim ya. Kız içeri daldı. Adam, 'Haydi git artık,' diye bağırdı. 'Sıkıldım.' Bir erkeğin bir kızla bu şekilde konuşması korkunç bir şey. Ama kızlar neden oluyorlar buna. Şıllıklar." Poirot, "Bu olayı polise anlatmadınız mı?"diye sordu. Kadın dik dik ona baktı. Sonra da yerinden kalkarak Poirot'nun tepesine dikildi. "Benim polisle hiçbir zaman bir ilişkim olmadı. Polis ha? Ben karakollara düşecek bir kadın mıyım?" Öfkeyle titreyerek Belçikalı dedektifi süzdü. Sonra da dışarı çıktı.
Poirot düşünceli düşünceli oturuyordu. Sonra kalkıp Beatrice Lippincot'u buldu.
"Ah, evet, Mösyö Poirot. Herhalde Bayan Beetter'i kastediyorsunuz. Bir rahibin karışıdır. Her yıl buraya gelir. Laf aramızda bize yapmadığını bırakmaz. Diğer müşterilere kabalık eder. Kadıncağız artık her şeyin değiştiğini bir türlü kabul etmiyor. Ama seksenine yakın tabii."
"Aklı başında sanırım. Yani bunak filan değil?" "Tersine, aklı gereğinden fazla başında. Gözünden de hiçbir şey kaçmıyor."
"Salı gecesi Arden'e gelen kadının kim olduğunu biliyor musunuz?"
Beatrice'in yüzünde hayret dolu bir ifade belirdi. "Ona bir kadının geldiğinden haberim yoktu. Nasıl biriymiş?"
"Başında portakal rengi bir eşarp varmış. Sanırım makyaj da bir hayli fazlaymış. Arden'in odasında onu çeyrek geçe adamla konuşuyormuş."

"Sahi mi? Böyle bir şeyden haberim yoktu, Mösyö Poirot." Hercule Poirot düşünceli bir tavırla handan ayrılarak başmü-; fettişe gitti. Spence onun anlattıklarını sessizce dinledi. Sonra da i koltuğunda arkasına yaslanarak ağır ağır başını salladı. "Ne aca-f; yip değil mi?" İnsan dönüp dolaşıp aynı noktaya geliyor: cherchez i, la femme." Çekmecesini açarak yaldızlı bir tüp çıkardı. Ruj tüpü. 'I "Bundan işe bir kadının karışmış olduğu anlaşılıyordu."

Poirot ruju alarak, elinin arkasına hafifçe sürdü. "İyi cins... Kiraz rengi... Herhalde bunu kullanan esmer bir kadındı."
"Evet, ruju beş numaralı odada bulduk. Gardrobun altına yuvarlanmıştı. Tabii daha önceki bir müşteriye ait olabilir. Üzerinde parmak izi yoktu."
"Sanırım bunu araştırdınız..."
Spence gülümsedi. "Evet, dediğiniz gibi, araştırdık. Rosaleen Cloade bu cins ruj kullanıyor. Lynn Marchmont da öyle. Frances Cloade'un dudak boyası daha uçuk renk. Bayan Lionel Cloade boya kullanmıyor. Bayan Marchmont'unki ise daha eflatundu. Beatrice'in ruju daha ucuz. Hizmetçi Gladyes'inki de..."
Poirot "İşi geniş tutmuşsunuz," diye mırıldandı.
"Yeteri kadar değil. Şimdi işe dışardan birinin karışmış olduğu anlaşılıyor. Belki de Underhay'in tanıdığı, köyden bir kadın."
"Ve bu kadın salı gecesi onu çeyrek geceye kadar onun yanındaymış."
"Evet." Spence içini çekerek ekledi. "Bu durum David Hunter'ı temize çıkarıyor."
"Öyle mi?"
"Evet. Lord hazretleri sonunda konuşmaya razı oldular. Tabii avukatı ona aklını başına toplamasını söylemiş olacak. İşte Da-vid'in o gün yaptıkları."
Poirot daktiloda yazılmış bir kâğıda göz attı. "Londra'dan 4.16 treniyle Warmsley kasabasına hareket ettim. Oraya saat 5.30'da vardım. Yürüyerek köşke gittim."

Spence, "İddiasına göre David köye geride bıraktığı bazı şeyleri almaya gelmiş. Mektuplar, kâğıtlar, çek defteri. Ayrıca gömleklerinin temizleyiciden gelip gelmediğini anlamak istiyormuş. Ama temizleyici yollamamış gömleklerini. Doğrusu son zamanlarda ütü-cüler, kolacılar iyice küstahlaştılar."
Poirot tekrar kâğıdın üzerine eğildi. "Köşkten yediyi yirmi beş geçe ayrıldım. Yedi trenini kaçırmıştım. Dokuz yirmiye kadar başka tren olmadığı için dolaşmaya karar vermiştim."
Poirot, "Ne tarafa doğru yürümüş?" diye sordu.
Başmüfettiş kendi notlarına baktı. "Down korusu... Yarasa tepesi... Ve Uzun Uçurum..."
"Yani Marchmont'ların evinin etrafında dolaşmış."
"Hay Allah! Köyü ve civarını pek çabuk öğrenmişsiniz, Mösyö Poirot."
Belçikalı dedektif gülerek başını salladı. "Hayır, öğrenmedim. Sözünü ettiğiniz yerleri de bilmiyorum. Benimki sadece bir tahmin."
"Öyle mi?" Spence başını yana doğru eğdi. "Ya... Neyse... Sonra David, Uzun Uçurumdayken treni kaçıracağını farketmiş. Koşmaya başlamış. Trene son anda yetişmiş. Londra'ya geldiği zaman saat onu kırk beş geçiyormuş. Apartmana on birde varmış. Rosaleen Cloade da bunu doğruluyor."
"Peki, David'in diğer iddialarını destekleyecek kanıtlar var mı?"
"Hemen hemen hiç yok... Rowley Cloade'la başkaları, David'in trenle kasabaya geldiğini görmüşler. Köşkteki hizmetçiler dışarda-larmış. Onun için genç adamı görmemişler. David'in kendi anahtarı varmış tabii. Ama kütüphanede izmarit bulmuş ve anladığıma göre bunu pek merak etmişler. Bahçıvanlardan biri geç vakte kadar çalışmış. Serleri mi kapatıyormuş ne? David'i uzaktan görmüş. Miss Lynn de David'e koruda rastlamış. Genç adam trene yetişmek için koşuyormuş."
"David'in trene yetiştiğini gören olmuş mu?"
"Hayır, ama Londra'ya erişir erişmez, Miss Lynn'e telefon etmiş. On biri beş geçe yani."
"Bunu araştırdınız mı?"
"Evet. O numaradan nerelerin arandığını araştırıyoruz. On biri dört geçe ise 34 numarayı bir telefon kulübesinden aramışlar. 34 Marchmont'ların numarası."
Poirot mırıldandı. "İlginç... Çok ilginç."
Spence sözlerine devam etti. "Rowley Cloade, Arden'in yanından dokuza beş kala ayrılmış. Daha erken ayrılmadığından da emin. Sözünü ettiğiniz yaşlı kadının sözlerinden de Arden'in onu çeyrek geçe hâlâ hayatta olduğu anlaşılıyor, tabii kadın hayal gör-memişse. Arden'i ya rujunu odada düşüren kadın öldürdü, yani şu turuncu eşarplı kadın... ya da o ayrıldıktan sonra hana gelen başka biri. Ve katil kimse, saati özellikle dokuzu on geceye getirdi."

Poirot, "Bu nokta önemli," dedi. "David Hunter, Lynn March-mont'la en olmayacak yerde... koruda karşılaşmasaydı, başı fena halde derde girecekti."
"Gerçekten öyle. Dokuz yirmi postası Warmsley kasabasından kalkan son tren. O saatte ortalık iyice kararmaya başlıyor tabii. David Hunter kimseye rastlamayacak, onu gören olmayacaktı. İstas-yondakiler de onu tanımıyorlar. Oraya taksiyle de gitmemiş. Bu yüzden de sadece kardeşi onun Londra'daki apartmana on birde geldiğini söyleyebilecekti."
Poirot'un sesi çıkmıyordu.
Spence, "Ne düşünüyorsunuz, Mösyö Poirot?" diye sordu.
"Lynn'lerin evinin çevresinde uzun uzun dolaşmış... kızla koruda karşılaşmış... Sonra, daha sonra Lynn'e telefon etmiş ve Lynn Marchmont, Rowley Cloade'la nişanlı... David'in telefonda neler söylediğini öğrenmeyi çok isterdim."
"Sizi de olayın insanca tarafları ilgilendiriyor."
Poirot, "Evet," dedi. "Beni her zaman bu ilgilendirir."

27
Vakit geçti, ama Poirot'nun gitmek istediği bir yer daha vardı. Jeremy Cloade'un evine doğru yürüdü.
Poriot'yu genç, zeki bakışlı bir hizmetçi kız Jeremy'nin çalışma odasına aldı. İçerde yalnız kalan dedektif, merakla etrafına bakınmaya başladı. Bir sürü hukuk kitabı... Tam bir avukata göre bir yer burası.
Yazı masasının üzerinde Gordon Cloade'un büyük bir resmi vardı. Bir de Lord Edward Trenton'un at üstünde çekilmiş bir fotoğrafı. Resim oldukça sararmıştı. Jeremy Cloade içeri girdiği sırada, Poirot da bu resme bakıyordu.
Poirot şaşkın şaşkın fotoğrafı masaya bıraktı. "Ah, affedersiniz."
"Karımın babası..." Jeremy'nin sesinden bu bakımdan kendi kendini kutladığı anlaşılıyordu. "O da en ünlü atlarından biri. Yarışlarla ilgilenir misiniz?"
"Ne yazık ki hayır."
Jeremy alayla, "Bu spor fazla pahalıya malolur," diye cevap verdi. "Lord Edward da bu yüzden iflas etti zaten. Gidip dışarıya yerleşmek zorunda kaldı. Evet, pahalı bir spor bu." Ama sesinde yine de gurur vardı.
Poirot, yarışlarda oynamaktansa, parasını sokağa atmayı tercih edecek, diye düşündü. Ancak bu spora düşkün olanlara karşı gizli bir hayranlık ve saygı duyuyor.
Cloade sözlerine devam etti. "Sizin için ne yapabilirim, Mösyö Poirot? Aile olarak size büyük minnet borcumuz var. Bay Porter'i bulmanız olağanüstü bir şeydi."
Poirot, "Bu durum aileyi çok sevindirdi sanırım," dedi.
Jeremy acı acı, "Ah," diye mırıldandı. "Sevinmek için henüz erken. Bunun için köprünün altından bir hayli suyun geçmesi ge-
rek. Sonuçta Afrika'dakiler Underhay'in öldüğünü kabul etmişler. Böyle bir kararı değiştirmek için yıllarca uğraşmak gerekir. Ayrıca Rosaleen de çok kesin bir tavırla konuştu. Çok kesin bir tavırla. Bildiğiniz gibi herkesin üzerinde de iyi bir etki bıraktı."
Jeremy Cloade'un durumunun düzeleceğinden ümidini kesmiş gibi bir hali vardı. Ekledi. "İşin nasıl sonuçlanacağını şimdiden tahmin etmek imkânsız." Sonra masadaki kâğıtları sıkıntılı ve yorgun bir tavırla bir yana itti. "Beni neden görmek istediğinizi sorabilir miyim?"
"Sizden bir şey öğrenmek istiyordum, Bay Cloade. Ağabeyinizin bir vasiyetname bırakmadığından kesinlikle emin misiniz? Yani evlendikten sonra bir vasiyetname hazırlatmadı mı?"
Jeremy'nin yüzünde hayret dolu bir ifade belirdi. "Böyle bir şey olduğunu sanmıyorum. New York'tan ayrılmadan önce vasiyetname hazırlatmadığı kesin."
"Londra'ya döndükten sonraki o bir iki gün içerisinde yeni bir vasiyetname yapmış olamaz mı?"
"Yani Londra'da bir avukata mı gitmiştir, demek istiyorsunuz?"
"Ya da belki vasiyetnamesini kendi yazdı?"
"Ve bunu tanıklara imzalattı, öyle mi? Hangi tanıklara?"
Poirot avukata hatırlattı. "Evde üç hizmetçi varmış. Onunla aynı gece depremde ölen üç hizmetçi."

"Hım... Olabilir... Ama herhalde o vasiyetname de depremde yıkıntılar altında kaldı. Kayboldu gitti."
"İşte sorun da bu ya. Son zamanlarda yeni bir yöntem bulundu. Evlerde kasaların içinde yanmış olan bazı belgeler kolaylıkla okunabiliyor."
"Bu düşünceniz çok ilgi çekici, Mösyö Poirot. Ama... bundan bir şey çıkacağını sanmıyorum.. Hayır, hiç sanmıyorum... Ağabeyimin evinde kasa yoktu. Gordon önemli kâğıtlarını bürosunda saklardı. Orada da öyle bir vasiyetname bulunmadı."
_134.
— 135__
Poirot ısrar etti. "Ama bu konuda araştırma yapabiliriz. Buna izin veriyor musunuz?"
"Tabii, tabii. Çok naziksiniz. Böyle bir teklifte bulunmanız büyük bir lütuf. Ancak korkarım bu bakımdan başarıya ulaşacağınızı hiç sanmıyorum. Yine de bir olasılık var... Her... herhalde siz de hemen Londra'ya döneceksiniz."
Poirot'nun gözleri kısıldı. Jeremy'nin sesi heyecanlıydı. Bunların hepsi de benim Londra'ya dönmemi mi istiyorlar?
Belçikalı dedektif cevap veremeden kapı açıldı ve Frances Cloade içeri girdi. İki şey Poirot'nun dikkatini çekti. Bir, kadın insanı şaşırtacak kadar bitkindi. İki, babasının resmine çok benziyordu.
Jeremy, "Mösyö Hercule Poirot bizi görmeye gelmiş," dedi gereksiz yere.
Kadın elini sıkarken, avukat da Poirot'nun vasiyetname hakkındaki sözlerini tekrarladı. Frances, "Böyle bir şey olduğunu hiç sanmıyorum," diye mırıldandı. "Mösyö Poirot, Londra'ya dönüyor. Büyük bir nezaket gösterecek ve bu işle ilgilenecek."
Poirot, "Duyduğuma göre Bay Porter ağabeyinizin evinin civarında oturuyormuş o sırada," dedi.
Frances Cloade'un yüzünde garip bir anlam belirip kayboldu. "Bay Porter kim?"
Poirot omzunu silkti. "Emekli bir memur. Aldığı emekli maaşıyla geçinmeye çalışıyor."
"Gerçekten Afrika'da bulunmuş mu?"
Poirot merakla ona baktı. "Tabii, madam. Neden bulunmasın?"
"Bilmem tuhafıma gitti."
Poirot başını salladı. "Evet, Bayan Cloade. Bunu anlıyorum."
Frances çabucak ona baktı. Gözlerinde korkuya benzer bir ifade vardı. Sonra kocasına döndü. "Jeremy, Rosaleen açısından! çok üzülüyorum. Köşkte yalnız. David'in tutuklanması da mutlaka "
onu çok sarstı. Ona buraya gelip bizde kalmasını önerebilir miyim?"
"Bunun doğru bir şey olacağından emin misin, yavrum?" Jeremy'nin sesinde duraksama vardı.
"Doğru bir şey mi? Ah... Bilmem ki. Ama sonuçta bizde insanız. Rosaleen o kadar çaresiz ve yalnız bir kız ki."
"Onun bu teklifi kabul edeceğini hiç sanmıyorum."
"Ona gitsem..."
Avukat, "Eğer bu seni memnun edecekse," dedi. "O zaman Rosaleen'i çağır."
"Memnun edecekse?" Frances'in sesi çok acılaşmıştı. Sonra, telaşla Poirot'ya bir göz attı.
Belçikalı dedektif resmi bir tavır takındı. "Artık gitmem doğru olur sanırım."
Frances, Poirot'yla birlikte hole çıktı. "Londra'ya mı gidiyorsunuz?"
"Yarın gideceğim, madam. Ama orada en fazla yirmi dört saat kalacağım. Ondan sonra tekrar Geyik'e döneceğim. Benimle konuşmak isterseniz, oradayım."
Kadın sert bir sesle, "Sizinle neden konuşmak isteyeyim?" diye sordu.
Poirot bu soruyu yanıtlamadı. Sadece, "Geyik'te olacağım," dedi.
O gece, geç vakit Frances karanlık yatak odasında kocasına, "Poirot söz ettiği neden yüzünden Londra'ya gitmiyor," dedi. "Bundan eminim. Gordon'un vasiyetnamesi öyküsüne de hiç inanmadım. Sen inandın mı, Jeremy?"
Ona ümitsiz ve yorgun bir ses cevap verdi. "Hayır, Frances. Poirot, Londra'ya başka bir nedenle gidiyor."
"Neymiş bu neden?"
"Hiç bilmiyorum..."
— 136.
-137

Frances, "Ne yapacağız, Jeremy?" dedi. "Ne yapacağız?" Kısa bir sessizlikten sonra kocası, "Galiba yapılacak bir tek şey var, Frances..." diye karşılık verdi.

28

Jeremy Cloade'dan gerekli kâğıtları almış olan Poirot, Londra'ya dönerek kısa bir araştırma yaptı. Belirli ve kısa sorular soruyordu. Evin bütünüyle yıkılmış olması garipti, çünkü aslında sarsıntı öyle şiddetli olmamıştı. Anlaşılan temelde gizli bir çatlak vardı ve son günlerde yanındaki arsa da kazılmaya başlamıştı. O geceden sadece iki kişi sağ çıkmıştı: David Hunter ve Rosaleen Clo-ade. Evdeki üç hizmetçi ölmüşlerdi: Ethel Game, Elizabeth Game ve Elieen Corrigan. Üçü de daha ilk anlarda can vermişlerdi. Gordon Cloade'u yıkıntının altından çıkardıkları zaman sağdı, ama kendine gelemeden hastaneye götürülürken ölmüştü. Poirot üç hizmetçinin akrabalarının adreslerini aldı. Belki yakınlarına laf arasında bir şeyler söylemişlerdi. Böylece çok gerekli olan bazı şeyleri öğrenebilirim, diye düşünüyordu.

Poirot daha sonra Bay Porter'in evine gitti. Onun deprem sırasında civardaki bir evde oturduğunu biliyordu. Belki o da bir şeyler görmüştü. Porter'in evinin önünde üniformalı bir polisin durduğunu görünce şaşırdı. Ufak bir kalabalık da toplanmış, merakla binaya doğru bakıyorlardı.

Polis, Poirot'yu durdurdu. "İçeri giremezsiniz, efendim."

"Ne oldu?"

"Siz bu evde oturmuyorsunuz, değil mi?" Poirot başını sallayınca, tekrar sordu. "Görmek istediğiniz kimdi?" "Bay Porter."

"Arkadaşı mısınız, efendim?"

"Hayır. Pek sayılmam. Porter'e ne oldu?"

"Anladığım kadarıyla kendini vurmuş, efendim. Hah, işte müfettiş de geliyor."

Kapı açılarak iki kişi çıktı. Biri Yard'dan bir müfettiş, diğeri ise Warmsley'den Komiser Yardımcısı Graves'di. Genç adam Poirot'yu hemen tanımıştı tabii. Onu hemen müfettişle tanıştırdı.

Müfettiş, "İçeri girelim daha iyi," dedi.

Üç adam holde durdular. Graves, "Warmsley'e telefon ettiler," diye anlattı. "Başmüfettiş Spence de beni hemen buraya yolladı."

"Olay gerçekten intihar mı?"

Bu soruyu müfettiş cevaplandırdı. "Evet durum çok açık. Bilmiyorum. Resmi soruşturmada tanıklık etmek adamın sinirlerini mi bozdu? Bazen insanlar tuhaf davranırlar. Anladığıma göre, Porter son zamanlarda çok sinirliymiş. Ayrıca para sıkıntısı da varmış. Kendi tabancasıyla intihar etmiş."

Poirot sordu. "Yukarı çıkabilir miyim?"

"Tabii, Mösyö Poirot, tabii... Graves, Mösyö Poirot'yu Porter'in odasına çıkar."

"Peki efendim." Graves, Belçikalı dedektifi ikinci kattaki odaya çıkardı. Burası yine Poirot'nun hatırladığı gibiydi. Eski eşyalar, tozlu kitaplar. Porter geniş bir koltukta oturuyordu. Uyurmuş gibi bir hali vardı. Başı önüne düşmüş, sağ kolu yere doğru sarkmıştı ve tam parmaklarının altında da bir tabanca vardı. Odada hâlâ hafif bir barut kokusu vardı.

Graves, "Bir iki saat önce intihar etmiş sanırım," dedi. "Tabanca sesini duyan olmamış. Evsahibi kadın alışveriştеymiş."

Poirot kaşlarını çatmış, sağ şakağında küçük, etrafı yanık bir yara izi olan adama bakıyordu.

Graves sordu. "Bu işi neden yaptı dersiniz, Mösyö Poirot?"

Belçikalı dedektife saygı gösteriyordu, çünkü Spence'in öyle davrandığını görmüştü. Ama aslında Poirot'nun modası geçmiş bir tip olduğunu düşünüyordu. Poirot dalgın bir tavırla konuştu. "Evet, evet, önemli bir neden vardı... Ama asıl güçlük bu değil..." Gözleri, Porter'in sol tarafındaki küçük bir masaya doğru kaydı. Masada camdan büyük bir sigara tablası, bir pipo ve bir kutu kibrit vardı. O kadar. Poirot etrafına bakındı. Sonra da köşedeki eski tip yazı masasına gitti.

Çok düzenli yerleştirilmişti masa. Kâğıtlar özenle gözlere konmuştu. Tam ortada deri bir sumen, yanında içinde iki kurşun ve bir mürekkep kalemi olan küçük bir kap vardı. Arkasına da içinde kâğıt ataşları ve pullar duran bir kutu konmuştu.

Evet, her şey çok düzenliydi. Sıradan bir yaşam ve düzenli bir ölüm... Evet... Tamam!... Eksik olan da buydu.
Poirot, Graves'e döndü. "İntihar mektubu bırakmış mı?"
Graves başını salladı. "Hayır... Oysa ondan böyle bir şey beklenirdi."
"Evet, mektup bırakmaması gerçekten garip." Poirot, Porter'in böyle bir şey yapmaması dikkati çekecek bir şey, diye düşünüyordu.
Graves, "Bu, Cloade'lar için ağır bir darbe olacak," dedi. "İşlerini yavaşlatacak. Bütün aile tekrar Underhay'i yakından tanıyan birini bulmaya çalışacaklar." Hafifçe mırıldandı."Başka görmek istediğiniz bir şey var mı?"
Poirot başını sallayarak genç adamın peşinden dışarı çıktı. Merdivenlerde evsahibi kadınla karşılaştılar. Kadının bu heyecanlı havadan pek memnun kaldığı belliydi. Hemen konuşmaya başladı. Graves büyük bir ustalıkla onun elinden kurtuldu. Poirot ise ister istemez kadının gevezeliklerini dinlemek zorunda kaldı.
"Ah, doğru dürüst soluk alamıyorum... Kalp hastalığı, kalp... Annem de kalpten öldü. Ben de adamcağızı öyle ölü bulduğum zaman az kalsın hık diye gidiyordum. Son zamanlarda çok keyifsiz

ve neşesizdi ama böyle bir şey yapacağı hiç aklıma gelmemişti. Para sıkıntısı vardı sanırım. Doğru dürüst yemek bile yiyemiyordu. Ona ikram ettiğimiz şeyleri de kabul etmeye yanaşmıyordu. Dün Warmsley köyüne tanıklık etmeye gitti. Bu da onu sarstı sanırım. Eve döndüğü zaman feci haldeydi. Bütün gece odasında dolaştı durdu. Bir aşağı, bir yukarı... Bir aşağı, bir yukarı... Anladığım kadarıyla köyde biri öldürülmüş. Üstelik adam Bay Porter'in de arka-daşıymış. Tabii zavallıcığı çok üzdü bu olay. Durmadan dolaştı odasında. Bir aşağı, bir yukarı... Alışverişten döndüğüm zaman kapısına vurdum. Çay ister mi, diye sormak için. Zavallıyı o halde buldum. Yüreğime iniyordu az kalsın. Tabii polis filan çağırmak zorunda kaldım. Bilmiyorum bu dünyanın hali neye varacak?"
Poirot ağır ağır, "Dünya yaşanması güç bir yer olmaya başladı," diye cevap verdi. "Ancak güçlüler yaşayabilecek..."
Poirot, Geyik Hanına döndüğü zaman saat sekizi geçiyordu. Frances Cloade'un yollamış olduğu bir pusulayı buldu. Poirot'dan gelip onu görmesini istiyordu. Dedektif hemen handan çıktı.
Frances Cloade onu salonda bekliyordu. Poirot bu odayı daha önce görmemişti. Camlı kapılar, çiçeklerle donanmış armut ağaçlarıyla dolu bahçeye açılıyordu. Masalarda çiçek dolu vazolar vardı. Eşyalar pırıl pırıl cilalıydı.
Poirot, güzel bir oda, diye düşündü.
"Sizi görmek isteyeceğimi söylemiştiniz, Mösyö Poirot. Bunu ancak size açabilirim."
"Madam, bazı şeyleri bunlar hakkında iyi düşünceleri olan birine söylemek her zaman kolaydır."
"Yani size neden söz edeceğimi biliyor musunuz?"
Poirot başını salladı. "Evet."
"Durumu ne zarnan anladınız?"
Poirot hemen cevap verdi. "Babanızın fotoğrafını gördüğüm an. Sizde aile benzerliği çok fazla. Daha ilk bakışta Lord Tren-
ton'un kızı olduğunuz anlaşılıyordu. Aynı şekilde buraya Enoch Ar-den adıyla gelen adam da babanıza çok benziyordu."
Frances uzun uzun, acıyla içini çekti. "Evet haklısınız. Tabii zavallı Charles'in sakalı vardı ama... O benim kuzenimdi, Mösyö Poirot... Ahlaksızın da biriydi bir bakıma. Onu pek iyi tanımazdım. Yalnız çocukken birlikte oynardık. Ve ben... onun ölümüne neden oldum. Korkunç, çirkin bir şekilde ölmesine..."
Sustu.
Poirot usulca, "Anlatacaktınız..." dedi.
Kadın kendini toplamaya çalıştı. "Evet, bu öykünün anlatılması gerek. Paraya müthiş ihtiyacımız vardı. Öykünün başı bu işte. Kocamın başı dertteydi. Hem de ciddi bir şekilde. Rezil olacak, hatta belki de hapse atılacaktı. Hoş bu tehlike hâlâ da geçiştirilmiş değil... Şunu iyice anlamanızı istiyorum, Mösyö Poirot. Planı ben yaptım ve uyguladım. Kocamın bu işle hiçbir ilgisi yok. Zaten bu Jeremy'ye göre bir plan değildi. Oldukça tehlikeliydi çünkü. Ama ben tehlikeye hiç aldırmam. Zaten ahlak kurallarına fazla önem veren bir insan da değilimdir.

Bilmiyorum yalnız olsaydı bana istediğim parayı verir miydi? Ancak ağabeyi işe karıştı. Bütün aksiliği üstündeydi. Çok çirkin bir şekilde konuştu ve bana hakaret etti. Bu plan aklıma gelince de bu yüzden onu uygulamak konusunda hiç tereddüt etmedim.
"Durumu iyice anlamanız için şunu da söyleyeyim: Kocam bana bir iki yıl önce çok ilgi çekici bir şey anlatmıştı. Kulüpte duyduğu bir öyküydü. Siz de o sırada oradaymışsınız sanırım. Onun için o öyküyü tekrar anlatmama gerek yok. Ama böylece ortaya bir olasılık çıkmış oluyordu: Rosaleen'in ilk kocası sağ olabilirdi. Tabii böyle olursa Rosaleen'in Gordon'un parasını almaya hiç hakkı olmadığı ortaya çıkacaktı. Tabii kesin değildi ama o olay aklımıza takıldı. İşte işler sıkışınca bu durumdan yararlanacak bir şeyler yapılabileceğini düşündüm. Kuzenim Charles, İngiltere'ye dönmüştü. Beş parasızdı. Korkarım hapisten çıkmıştı ve öyle ahlaklı, dürüst bir insan da değildi. Konuyu ona açtım. Tabii açıkça bir şantajdı bu. Ama başarıya ulaşabileceğimizi düşünüyorduk. Ben, 'En kötüsü
_142_
David para vermeye yanaşmaz,' diyordum. Onun polise gitmeyeceğinden emindim. David tipindeki insanlar polisten hoşlanmazlar." Kadının sesi sertleşmişti. "Planımız başarıya ulaştı. Tabii Charles kesinlikle Robert Underhay olduğunu söyleyemezdi. Rosaleen bir saniye içinde onun bu yalanını ortaya çıkarırdı. Ama neyse ki kal-y kıp Londra'ya gitti. O zaman Charles rahatlıkla kendisinin Robert s Underhay olabileceğini ima etti. David de onun bu sözlerine inanır gibi oldu. Parayı salı gecesi dokuzda getirecekti. Onun yerine..." Frances'in sesi titriyordu şimdi. "David'in tehlikeli bir insan olduğunu bilmeliydik. Charles, öldü... Cinayete kurban gitti... Benim yüzümden... Ben olmasaydım... şimdi sağ olacaktı. Onu ölüme yolladım." Kısa bir sessizlikten sonra ifadesiz bir sesle konuşmasına devam etti. "O günden beri neler hissettiğimi herhalde anlıyorsunuz."
Poirot, "Buna karşın," dedi. "Planı başka şekilde yine de geliştirebileceğinizi anlamakta gecikmediniz. Porter'i kuzeninizin Robert Underhay olduğunu söylemeye siz ikna ettiniz, değil mi?"
Frances heyecanla bağırdı. "Hayır, yemin ederim ki, hayır! Bu işe benim kadar şaşan da olmadı! Şaşmak mı? Hayretten donduk kaldık. Porter buraya gelip, Charles'in... kuzenim Charles'in Robert Underhay olduğunu söylediği zaman kulaklarımıza inanamadık. Bu olayı hâlâ da anlamış değilim."
"Biri Porter'e gitti. Onu ikna etti ya da ona para verdi. Porter de bu yüzden ölen adamın Underhay olduğunu söyledi."
Frances kesin bir tavırla, "Bunu yapan ben değilim," diye cevap verdi. "Hele Jeremy hiç değil. İkimiz de böyle bir şey yapamayız. Evet, belki bu sözlerim size gülünç gelecek. Şantaj yapmaya hazır olduğum için, böyle bir olaydan da kaçınmayacağımı düşünüyorsunuz belki. Ama benim kafamda bu ikisi birbirlerinden çok farklılar. Şunu almanız gerek: Bence Gordon'un parasının bir kısmı bize verilmeliydi. Böyle düşünüyordum o zaman. Hâlâ da öyle düşünüyorum. Bu parayı dürüst yoldan alamadığım için dürüst olmayan çarelere başvurmaya kalktım. Ama Rosaleen'in Gordon'un karısı olmadığını iddia etmesi için yalancı tanık tutmak, kızın elindeki
— 143_
bütün parayı bu şekilde almak... hayır, Mösyö Poirot, ben böyle bir şey yapamam işte! Bana inanın!"
Poirot, "Herkes karakterine göre suç işler. Evet, buna inanıyorum," dedikten sonra gözlerini kadına dikti. "Bayan Cloade, Bay Porter'in bu akşamüzeri intihar ettiğini biliyor musunuz?"
Frances koltuğunda geriye yaslandı. Gözleri korkuyla irileş-mişti. "Tanrım... Olamaz, olamaz!"
"Ama oldu, madam. Aslında Porter dürüst bir insandı. Fakat para sıkıntısı çekiyordu. Ona dürüst olmayan bir teklifte bulundukları zaman dayanamadı. Belki de kendi kendine, bütün hayatım boyunca sıkıntı çektim. İşte şimdi kader bunu telafi ediyor, dedi. Zaten arkadaşı Underhay'in evlendiği kadına karşı sarsılmaz bir nefreti vardı. Rosaleen'in Underhay'e karşı çok kötü davrandığını düşünüyordu. E, işte şimdi de bu kalpsiz kadın, bu paragöz yaratık bir milyonerle evlenmiş ve adamın servetini onun yakınlarının elinden almıştı.

Porter, onun işlerini altüst etmek iyi olur, diye düşündü herhalde. Çünkü bu ahlaksız böyle bir cezaya layık. Ayrıca ölünün Underhay olduğunu söylemekle, Porter kendi geleceğini de güven altına almış olacaktı. Cloade'lar hakları olan serveti ele geçirdikleri zaman, onu uygun bir pay vereceklerdi... Evet, bu teklifin Porter'e çok cazip gözüktüğü kesin... Ama aslında hayali geniş bir insan değildi. Resmi soruşturmada da üzüntülüydü. Çok üzüntülü. Böyle olduğu ilk bakışta anlaşılıyordu. Pek yakında ondan bu yalanını bir cinayet davası sırasında tekrarlamasını isteyeceklerdi. Yalnız o kadar mı? Bir adamı tutuklamış ve cinayet suçuyla itham etmişlerdi. Ölünün kimliği de bu cinayetin nedeni olarak ileri sürülüyordu... Eve gidip durumu iyice düşündü. Ve kendisine en uygun gelen yolu seçti."
"İntihar etti demek?"
"Evet. Kendi tabancasıyla."
Frances, "Peki, ona o teklifi yapanın kim... kim olduğunu..." diye başladı. Poirot onun aklından geçenleri kendi kendine sordu...

29
Başmüfettiş Spence ertesi sabah Frances'in sözlerini hemen hemen aynen tekrarladı. "Yani başladığımız yerdeyiz..." İçini çekti. "Bu Enoch Arden denilen adamın kim olduğunu öğrenmemiz gerek."
Poirot, "Bunu size söyleyebilirim," diye cevap verdi. "Adı Charles Trenton onun."
"Charles Trenton mu?" Spence bir ıslık çaldı. "Hım!.. Demek Trenton'lardandı. Herhalde onu bu işe kadın teşvik etti. Bayan Jeremy Cloade yani... Ama kadının bu işle bir ilgisi olduğunu kanıtlamamız olanaksız. Charles Trenton? Hatırladığıma göre..."
Poirot başını salladı. "Evet, sabıkası varmış."
"Evet, öyle sanırım. Yanılmıyorsam otelleri dolandırmak âde-tindeydi. Ritz Oteline iner, gidip bir Rolls Royce satın alırdı. Daha doğrusu arabayı satın alacağını, ama önce dolaşarak bir deneme yapmak istediğini söylerdi. Arabaya binerek en lüks mağazalara giderdi. Kibar bir aileden olduğu da her halinden anlaşılırdı. Çekleri hemen kabul edilir, kimse onun bankada gerçekten parası olup olmadığını soruşturmaya kalkışmazdı. Otelde bir hafta kadar kalır, etrafta şüphe uyandırmaya başladığı sırada da ortadan kaybolurdu. Satın aldığı lüks şeyleri yeni edindiği ahbaplarına satardı. Charles Trenton... Him..." Poirot'ya baktı. "İpuçlarını çabucak yakalıyorsunuz. Öyle değil mi?"
Belçikalı dedektif sordu. "David Hunter aleyhindeki deliller ne durumda?"
"Onu serbest bırakmak zorunda kalacağız. O gece Arden'in yanında gerçekten bir kadın varmış. Bunu söyleyen yalnız o ihtiyar cadı değil. Jimmy Pierce adındaki biri de evine giderken ona rastlamış. Adamı meyhaneden atmışlar. Jimmy içkiyi biraz fazla kaçır-

di mı, mutlaka kavga çıkarmaya kalkar. Geyik'ten bir kadının çıkarak, postahanenin önündeki telefon kulübesine girdiğini görmüş. O sırada onu birkaç dakika geçiyormuş. Jimmy kadını tanımadığını \ söyledi. Geyik'in müşterilerinden biri olduğunu düşünmüş."
"Kadının yakınında değil miymiş?"
"Hayır. Yolun karşı tarafındaymış. O kadın kim acaba, Mösyö Poirot?"
"Jimmy kadının kılığını tarif etti mi?"
"Tüvit ceketi varmış. Başında da turuncu bir eşarp. Pantolonlu, yüzü de iyice boyalıymış. Bunlar yaşlı kadının tarifine de uyuyor."
"Evet, öyle." Poirot kaşlarını çatmıştı.
Spence sordu. "Kadın kimdi? Nereden gelmişti? Nereye gidi-j yordu? Bizim trenleri biliyorsunuz. Londra'ya hareket eden doku2 yirmi postasından başka tren yoktur. Diğer tarafa ise onu üç geçe bir tren kalkar. Bu kadın bütün gece etrafta dolaşıp, sabah altı or sekiz trenine mi bindi? Yoksa arabası mı vardı? Otostop mu yaptı?j Etrafa haber yolladık ama henüz bir sonuç alamadık."
"O gece hiçbir araba görmemişler mi?"
"Sadece Dr. Cloade'unkini görmüşler. O da bir hastaya gidiyormuş. Oysa yabancı bir kadının kullandığı bir arabayı herkesin farketmesi gerekirdi."

Poirot ağır ağır, "Kadının yabancı olması şart değil," dedi. "Biraz sarhoş olan bir adam, köyden olan, ama pek de iyi bilmediği bir kadını yüz metre öteden tanımayabilir. Özellikle bu kadın, her zamankinden daha değişik bir kılığa girmişse."
Spence merakla ona baktı. "Bu Jimmy, Lynn Marchmont'u görseydi tanır mıydı mesala? Kız yıllardan beri köyde değilmiş."
Spence, "Lynn cinayet sırasında villada, annesinin yanındaymış."
"Bundan emin misiniz?"
"Bayan Lionel Cloade... şu doktorun karısı deli... onu on geçe oraya telefon etmiş, Lynn evdeymiş... O sırada Rosaleen, Lond-ra'daymış, Frances Cloade ise... onun pantolon giydiğini hiç görmedim. Ayrıca fazla makyaj yapmaz. Zaten genç de değil."
"Ah, mon cher..." Poirot öne doğru eğildi. "Karanlık bir gecede, sokak lambalarının zayıf ışıkları altında, makyajdan oluşmuş bir maskenin genç bir kadını mı, yoksa orta yaşlı bir insanı mı gizlediğini kim söyleyebilir?"
Spence, "Buraya bakın, Poirot," dedi. "Ne demek istiyorsunuz?"
Belçikalı dedektif arkasına yaslanarak gözlerini kapattı. "Pantolon, tüvit ceket, başa sarılmış turuncu bir eşarp, fazla makyaj, odada düşürülen ruj... Bütün bunlar çok anlamlı."
Spence homurdandı. "Kendinizi Delphi kâhini sanıyorsunuz galiba? Hoş, Delphi kâhininin de ne olduğunu bilmiyorum ya. Bizim Graves böyle konuları açmaya, bol bol ukalalık etmeye bayılır. Ama böyle şeylerin polis işine yararı yoktur, o da başka. Başka esrarlı sözler söylemeyecek misiniz, Mösyö Poirot?"
"Size bu olayın ters biçimde olduğunu açıklamıştım. Örnek olarak, ölünün de ters olduğunu söylemiştim. Öyle olduğu da ortaya çıktı. Underhay değildi o. Underhay'in biraz eksantrik, şövalye ruhlu, eski kafalı bir insan olduğu anlaşılıyordu. Geyik'te kalan adamsa şantajcını biriydi. Ne şövalye ruhluydu, ne eski kafalıydı, ne de eksantrikti. Öyleyse... Underhay değildi. Olamazdı da. Çünkü insanlar kolay kolay değişemezler. İşin en ilgi çeken yanı, Por-ter'in adamın Underhay olduğunu iddia etmesiydi."
"Bu yüzden kalkıp Bayan Jeremy'ye gittiniz."
"Bayan Jeremy'ye gitmemin nedeni, Trenton ailesine özgü o benzerlikti. Trenton profili hemen insanın dikkatini çekiyor. Ölen adamın Charles Trenton olduğunun ortaya çıkmasıyla, işin bu kısmındaki terslik de düzelmiş oldu. Ama daha cevaplandırmamız ge-
146.
rekli olan sorular var. Neden David Hunter kendisine şantaj yapılmasına bu kadar çabuk razı oldu? Böyle şantaj yapılmasına göz yumacak insan mı? Hayır, bence değil. Hiç değil. O halde David de karakterine hiç uymayan bir biçimde davrandı. Sonra Rosaleen Cloade var. Genç kadının bütün davranışları anlaşılır gibi değil. Ben özellikle bir şeyi öğrenmeyi çok istiyorum. Neden korkuyor o? Artık ağabeysi onu koruyacak durumda olmadığı için başına korkunç bir şeyin geleceğini düşünüyor. Neden? Biri... veya bir şey onu korkutuyor. Ayrıca bu korkusu servetini kaybetmekle ilgili de değil. Hayır, Rosaleen öleceğini düşünerek korkuya kapılıyor..."
"Ah Tanrım... Mösyö Poirot, yoksa..."
"Spence, biraz önce söylediğimiz gibi, başlangıç noktasına dönmüş olduğumuzu unutmayalım. Daha doğrusu, asıl Cloade ailesi yine başlangıçtaki durumlarmdaiar. Robert Underhay, Afrika'da ölmüş. Gordon Cloade'un servetiyle ailenin arasında da Rosaleen bir engel gibi yükseliyor..."
"İçlerinden birinin böyle korkunç bir şeye kalkışabileceğine gerçekten inanıyor musunuz?"
"Ben şunu düşünüyorum: Rosaleen Cloade henüz yirmi altı yaşında. Biraz aptalca ama bünyesi sağlam ve sağlığı da yerinde. Yetmişine kadar yaşayabilir. Hatta yüz yaşına kadar bile. Daha elli yıl yaşayacak diyelim. Bu elli yıl, belirli bir kimseye gerektiğinden fazla uzun gelemez mi?"
30
Poirot polis merkezinden çıkınca Kathie Yengeyle burun buruna geldi. Kadının elinde bir sürü torba vardı. Alışverişe çıkmış ol-1 duğu anlaşılıyordu.
Kadın heyecanla, soluk soluğa adeta Poirot'nun üzerine saldırdı. "Zavallı Bay Porter... Adamcağızın fazla maddeci olduğunu sanıyorum. Bazen sürdüğü yaşam

insanın görüş açısını daraltır. Oysa adamcağız Hindistan'da da bulunmuş. Fakat korkarım oradaki mistik havadan hiç yararlanmamış, insan oraya gider de, bir guru'nun dizleri dibinde oturmaz mı? Ah, kaçırılmış fırsatlar insanı ne kadar üzüyor, Mösyö Poirot!" Kathie Yenge şiddetle kafasını sallarken, elindeki torbalardan biri düştü. Donuk bakışlı bir balık kaldırıma fırladı. Poirot eğilip aldığı sırada, kadın o telaşı arasında bu kez de elinden diğer torbayı kaçırdı. İçinde reçel olduğu anlaşılan bir teneke kutu yolda yuvarlanmaya başladı.
"Teşekkür ederim, Mösyö Poirot." Kathie Yenge balığı kuyruğundan yakaladı. Belçikalı dedektif de reçelin peşinden koştu. "Ah, çok teşekkür ederim... Zahmet oldu... O kadar da beceriksizim ki. Ama... çok üzgünüm de ondan oluyor bunlar. O zavallı adam... Evet, evet, kutu biraz yapış yapış ama temiz mendilinizi kirletmek de istemem. A, çok naziksiniz... Dediğim gibi, yaşayanların etrafında ölüm vardır... Ölenler ise yaşıyor sayılırlar. Ölmüş olan arkadaşlarımdan birinin hayaletini görürsem hiç şaşmam. İnsan onlarla sokakta bile karşılaşabilir. Hatta geçen gece..."
"İzninizle..." Poirot balığı kesin bir hareketle torbaya tıktı. "Evet, ne diyordunuz?"
Kathie Yenge hâlâ, "Hayaletler," diye mırıldandı. "Bence sadece yarım peniler vardı... Onun için iki peni istedim. Ama o sırada yüzü bana hiç yabancı gelmedi. Ancak onun kim olduğunu çıkaramadım... Hâlâ da çıkarmış değilim. Ne var ki artık onun ölmüş biri olduğunu düşünüyorum. Belki o uzun bir zaman önce göçüp gitmişti. Bu yüzden kolaylıkla hatırlayamadım. Ruhlar âlemindekilerin insana yardımcı yollamaları ne olağanüstü değil mi? Hatta bu, telefona atılacak para sorunu gibi basit bir şey olsa bile... Eyvah, fırının önü de çok kalabalık. Taze francalanın bitmemiş olduğunu umarım." Bayan Lionel Cloade karşı tarafa geçerek fırının önündeki kuyruğa girdi.
_148_
_-149_
Poirot yolda ilerledi. Ama Geyik'e girmedi. Onun yerine March-mont'ların Beyaz Villasına doğru yürüdü.
Lynn Marchmont'la konuşmayı çok istiyordu. Genç kızın da onunla görüşmekten kaçınmayacağını sanıyordu.
Güzel bir sabahtı. Yaz kadar sıcak ama bahara özgü o tatlı tazeliği olan bir sabah...
Poirot ana yoldan saptı. Uzun Söğüt çiftliğinden Furrowbank köşkünün arkasındaki tepeye doğru yükselen patikaya bakıyordu. Charles Trenton o cuma sabahı bu yoldan geçmişti. Tam orada Rosaleen Cloade'la karşılaşmıştı. Adam genç kadını tanımamıştı. Ama bu da şaşılacak bir şey değildi. Çünkü Robert Underhay değildi o. Rosaleen de aynı nedenle onu tanımamıştı tabii. Ancak genç kadın ceset kendisine gösterildiği zaman adamı ömründe görmediğine dair yemin etmişti. Bunu sözlerinin hiç şüphe götürür bir tarafı olmaması için mi söylemişti? Yoksa o gün fazla dalmış ve yanından geçip giden Trenton'un farkına varmamış mıydı? Eğer öyleyse ne düşünmekteydi? Yoksa Rowley Cloade'u mu?
Poirot resmi bir tavırla, "Günaydın," deyince, genç kız telaşla ayağa fırladı. "Beni korkuttunuz, Mösyö Poirot. Çimlerin üzerinden geçtiğiniz için ayak sesinizi duymadım. Demek hâlâ köydesiniz?"
"Evet, hâlâ buradayım."
"Neden?"
Poirot omzunu silkti. "Burası insanın dinlenebileceği, sakin bir yer. Ben de dinleniyorum."
Lynn, "Burada kaldığınız için seviniyorum," dedi.
"Ailenizin diğer kişileri gibi bana, 'Londra'ya ne zaman döneceksiniz. Mösyö Poirot?' diye sormuyor ve cevabını da korkuyla beklemiyorsunuz."
"Onlar sizin Londra'ya dönmenizi mi istiyorlar?"
"Öyle gözüküyor."
"Ben istemiyorum."
"Bunun farkındayım. Neden, matmazel?"
"Burada kalmanız, sonuçtan memnun olmadığınızı gösteriyor. Yani Arden'i David Hunter'ın öldürdüğünü pek sanmıyorsunuz."
"Ve siz onun suçsuz olmasını istiyorsunuz." Belçikalı dedektif kızın güneşten yanmış yüzünün hafifçe kızardığını farketti.

"E, tabii bir insanın işlemediği bir suç yüzünden asılmasını istemem."
"Tabii, tabii."
"Polisin ise David konusunda önyargıları var. Çünkü David onları sinirlendiriyor. Onun en kötü yanı da bu zaten. Herkesin damarına basmaktan hoşlanıyor."
"Polis sandığınız kadar önyargılara bağlı değil, Miss March-mont. David konusunda asıl önyargıları olanlar jüri üyeleriydi. Onlar son önerilerini yerine getirmeye bile razı olmadılar. David'in aleyhinde karar verdiler. Tabii o zaman polis de kendisini tutuklamak zorunda kaldı. Ama size şunu söyleyebilirim: Polis de David aleyhindeki delillere pek inanmıyor."
Lynn heyecanla sordu. "David'i serbest mi bırakacaklar?"
Poirot omuzlarını silkti.
"Polis katilin kim olduğunu düşünüyor?"
Belçikalı dedektif ağır ağır, "O gece Geyik'e bir kadın gitmiş," diye cevap verdi.
Lynn bağırdı. "Hiçbir şey anlayamıyorum. Adamın Robert Underhay olduğunu sandığımız zaman her şey bize çok basit gözüküyordu. Madem Underhay değildi, o halde neden Bay Porter soruşturmada kalkıp onun Underhay olduğunu söyledi? Sonra adamcağız neden intihar etti? Ah, yine başladığımız noktaya geldik."
"Bu sözü söyleyen üçüncü kişisiniz."
"Öyle mi?" Kızın yüzünde şaşkın bir anlam belirmişti. "Siz ne yapıyorsunuz, Mösyö Poirot?"
"Rastladıklarımla konuşuyorum. Benim yaptığım bu. Sadece konuşuyorum."

"Ama onlara cinayet hakkında sorular sormuyorsunuz..."
Poirot başını salladı. "Hayır. Sadece... şöyle diyelim... dedikodulara kulak kabartıyorum."
"Bunun yararı oluyor mu?"
"Bazen oluyor. Şu son birkaç hafta içinde köydekilerin hayatı hakkında o kadar çok şey öğrendim ki, bilseniz şaşarsınız. Kim nereye doğru yürümüş... Kiminle karşılaşmış. Hatta bazen birbirlerine ne söylemişler. Örneğin, Arden adını kullanan adamın, köye giderken, Uzun Söğüt çiftliğinin önünden geçtiğini ve Bay Rowley'e yolu sorduğunu, yanındaki sırt çantasından başka bir eşyası olmadığını biliyorum. Sonra Rosaleen Cloade'un çiftliğe giderek, orada Rowley Cloade'la yarım saat kadar kaldığını ve bir çocuk kadar da mutlu olduğunu öğrendim. Genç kadın her zamanki gibi değilmiş."
Lynn, "Evet," dedi. "Bunu Rowley bana söyledi. Rosaleen'in daha çok, izinli bir hizmetçi kıza benzediğinden söz etti."
"Ah, Bay Rowley .böyle söyledi demek?" Poirot bir an durdu, sonra sözlerine devam etti. "Evet, köyde neler olduğunu biliyorum. Sonra... birçok kişinin dertlerini de öğrendim. Örneğin... sizin ve annenizin dertlerinin."
"Bizim gizlimiz yok. Hepimiz de Rosaleen'den para koparmaya çalışıyoruz. Siz de bunu kastediyordunuz, değil mi?"
"Ben böyle bir söz söylemedim."
"Ama bu doğru! Ayrıca herhalde ben, Rowley ve David konusunda bazı şeyler işittiniz..."
"Ama Rowley Cloade'la evleneceksiniz..."
"Öyle mi dersiniz? Keşke bunu bilebilseydim... Ben de o gün... David'in korudan fırladığı gün buna karar vermeye çalışıyordum. Kafamda bir soru işareti gibiydi bu. Acaba? Acaba? Hatta vadiden geçen tren de aynı şeyi soruyordu. Dumanı gökte bir soru işareti oluşturmuştu."
Poirot'nun yüzünde garip bir anlam belirdi. Lynn bunu yanlış anlayarak bağırdı. "Ah, Mösyö Poirot, anlamıyor musunuz? Bütün bunlar o kadar güç ki! Bunun David'le de ilgisi yok. Sadece benim-

le ilgili... Ben değiştim. Yıllardan beri Avrupa'daydım. Artık geri döndüm. Ama eski Lynn değilim. İşte benim gibi gençlerin en büyük derdi bu. Çıkıp gidiyorlar. Evlerine tümüyle değişmiş olarak dönüyorlar. Eski koşullara yeniden uymaya çalışıyorlar. Bir insan dışarı gidip bütünüyle başka yaşam sürerse, hepten değişir tabii. Değişmemesine olanak yoktur."

Poirot, "Yanılıyorsunuz," dedi. "Yaşamın kötü yanı insanların değişememesidir."
Kız şaşkın şaşkın ona bakarak başını salladı. "Hayır."
Poirot ısrar etti. "Gerçekten dediğim gibidir. Emin olun. Örneğin siz... neden çıkıp gittiniz?"
"Çalışmak istiyordum..."
"Bunu biliyorum. Neden çalışmak ihtiyacını duydunuz? Özellikle yabancı bir ülkede? Nişanlıydınız. Rowley Cloade'u seviyordunuz. İsteseydiniz, kendinize Londra'da bir iş bulabilirdiniz."
"Evet, herhalde bulabilirdim. Ama istedim ki..."
"Buradan kaçmak istediniz. Dışarı gitmeyi, dünyayı görmeyi arzu ettiniz. Belki Rowley Cloade'dan uzaklaşmak da istiyordunuz... Ve şimdi huzursuz ve sıkıntılısınız. Hâlâ... buradan kaçmayı arzuluyorsunuz! Hayır.matmazel, insanlar hiçbir zaman değişmezler."
Lynn kendini savunmak ister gibi bağırdı. "Dışardayken evimi çok özledim."
"Tabii, tabii. İnsan hep olmadığı yerlerde bulunmak ister. Belki sizin için her zaman böyle olacak. Kafanızda bir sahne canlandırıyorsunuz: Lynn Marchmont'un evine dönüş sahnesini... Ama bu hiçbir zaman gerçek olmuyor. Çünkü hayalinizdeki Lynn, asıl Lynn değil. O olmak istediğiniz Lynn."
Genç kız acı acı sordu. "Demek size göre ben hiçbir yerden memnun kalmayacak, hiçbir zaman mutlu olamayacağım?"
"Ben böyle bir şey söylemedim. Ama... buradan ayrıldığınız sırada, nişanlılık hayatınızdan memnun değildiniz. Bu gerçek. Artık geri döndünüz. Ancak nişanlılığınız sizi hâlâ memnun etmiyor."
153.
Lynn bir yaprak kopararak düşünceli bir tavırla çiğnemeye başladı. "Çok şeyi seziyorsunuz, Mösyö Poirot. Şeytandan farkınız yok."
Poirot alçakgönüllülükle, "Benim işim bu," diye mırıldandı. "Bir gerçek daha var. Ve sizin henüz bunu farkettiğinizi sanmıyorum."
Lynn çabucak, "David'i kastediyorsunuz, değil mi?" dedi. "Ona âşık olduğumu düşünüyorsunuz..."
Belçikalı dedektif tedbirle, "Bunu söylemek size düşer," diye cevap verdi.
"Ben bilemiyorum. David'de beni korkutan bir şeyler var. Çeken bir şeyler de olduğu gibi..." Bir an durdu. Sonra sözlerine devam etti. "Dün, onun arkadaşlarından biriyle konuşuyordum. Adam David'in tutuklandığını duymuş, bu konuda bir şey yapıp yapamayacağını anlamaya gelmişti. Bana David'in dünyanın en cesur insanlarından biri olduğunu anlattı. Mösyö Poirot, adamın David'i övmesine karşın bu konuda yine de emin olamadığını anladım. Belki David gerçekten katil, diye düşünüyordu."
"Siz de öyle değil misiniz?"
Lynn ağzını çarpıtarak hafifçe güldü. "Hayır... Çünkü benim David'e hiçbir zaman güvenim yoktu. Bir insan güvenemediği birini sevebilir mi?"
"Ne yazık ki... evet."
"David'e karşı hep haksızlık ettim. Çünkü ona güvenim yoktu. Bu yüzden de köy dedikodularına inandım. O iğrenç dedikodulara... Sözde David ağabeyisi değilmiş de, Rosaleen'in sevgilisiy-miş... David'in arkadaşıyla konuşurken kendimden utandım... O da İrlandalı ve David'in çocukluğunu biliyor."
Poirot, "İnsanların en olmayacak şeylere inandıkları görülmüştür. Bazen her şeyi tersinden alırlar," dedi.
"Ne demek istediniz?"
"Ne demek istediğim ortada. Ha, aklıma gelmişken. Cinayet gecesi Dr. Lionel'in karısı size telefon etti mi?"
_154 —
"Kathie Yenge mi? Evet, etti."
"Ne hakkında?"
"Yine bir şeyleri karıştırmıştı."
"Sizi evinden mi aradı?"
"Hayır. Evlerindeki telefon bozulmuş. Onun için çıkıp telefon kulübesine gitmiş."
"Sizi saat onu on geçe mi aradı?"
"Evet, öyle bir şey. Aslında saatlerimiz pek doğru değildir."
"Sizi o gece yalnız Kathie Yengeniz mi aradı?"

Lynn kısaca, "Hayır," dedi.
"David Hunter da Londra'dan telefon etti, değil mi?"
"Evet." Kız birdenbire parladı. "Herhalde onun ne dediğini öğrenmek istiyorsunuz?"
"Böyle bir küstalığa..."
"İsterseniz, söyleyeyim. Bana gideceğini, hayatımdan çıkacağını söyledi. İyi bir insan olmadığını, hiçbir zaman da düzelmeyeceğini açıkladı. 'Bunu senin için bile yapamam,' dedi."
Poirot, "Bu sözleri doğru olduğu için de," diye cevap verdi. "Bu konuşmadan hiç hoşlanmadınız."
"Onun gerçekten çıkıp gideceğini umarım... Yani beraat ederse demek istiyorum... O da, kardeşi de Amerika'ya ya da başka bir yere gitseler, çok iyi olur. Belki o zaman onları düşünmekten vazgeçer ve kendi ayağımızın üzerinde durmasını öğreniriz. Kötü niyetlerimiz de kaybolur gider."
"Kötü niyetleriniz mi?"
"Evet. Bunu o ilk gece Kathie Yengenin yemeğinde hissettim. Belki de nedeni, Avrupa'dan yeni dönmüş olmamdı. Sinirlerim iyice gerilmişti. Bana kötü niyetler havaya dalga dalga yayılıyormuş gibi geldi. Rosaleen'e karşıydı bunlar. Anlamıyor musunuz? Hepimiz de Rosaleen'in ölmesini istiyorduk. Ölmesini istiyorduk onun... İşte bu da korkunç bir şey. Size hiçbir kötülüğü dokunmayan birinin ölümünü dilemek..."
__155__
"Tabii işinize yarayacak tek şey de Rosaleen'in ölmesi olur." Poirot kesin ve ciddi bir tavırla konuşmuştu.
"Mali bakımdan mı demek istiyorsunuz? Rosaleen'in sadece buraya gelişi bile asıl önemli olan konularda bize zarar verdi. Bir insanı kıskanmak, ona sinirlenmek, ondan para istemek... Bütün bunlar hiç de hoş değildi. Ve şimdi de Rosaleen köşkte yapayalnız. Tıpkı bir hayalete benziyor. Müthiş korktuğu belli. Hatta... ah... hatta çıldırmak üzereymiş gibi bir hali var. Bizim ona yardım etmemizi de istemiyor. Bunu hepimiz denedik. Annem Rosaleen'e gelip burada bizimle kalmasını söyledi. Frances Yenge onu kendi evine çağırdı. Hatta Kathie Yenge, Rosaleen'e giderek, eğer isterse köşkte yatabileceğini söyledi. Onu yalnız bırakmamak için... Ama artık Rosaleen bizimle bütün ilişkisini kesmek istiyor. Onu hatalı bulmuyorum. David'in o eski arkadaşını bile görmek istemedi. Rosaleen hasta sanırım. Korku, kaygı ve acıdan hastalandı. Ve biz de bu konuda bir şey yapamadık. Çünkü yapmamızı istemedi."
"Ya siz? Siz de denediniz mi?"
Lynn başını salladı. "Evet. Dün köşke gittim. Rosaleen'e yapabileceğim bir şey olup olmadığını sordum. Rosaleen bana şöyle bir baktı..." Lynn birdenbire susarak titredi. "Sanırım benden nefret ediyor. Bana, 'Hele siz,' dedi. 'Hele siz...' David ona köşkte kalmasını tembih etmiş sanırım. Rosaleen de ağabeysi ne derse onu yapıyor. Rowley ona çiftlikten yağ ve yumurta götürdü. Bana kalırsa Rosaleen içimizde yalnızca Rowley'den hoşlanıyor. Ona teşekkür ederek, 'Çok iyisiniz,' dedi. Tabii Rowley gerçekten iyi bir insandır."
Poirot, "İnsan," dedi. "Bazı kişilere karşı büyük bir sempati ve merhamet duyar. Ağır yük taşıyan kimselere karşı özellikle. Ben Rosalene Cioade'a çok acıyorum. Elimden gelse, ona yardım ederim. Hatta şimdi beni dinlese..." Ani bir kararla ayağa kalktı. "Gelin, matmazel, köşke gidelim."
"Benim gelmemi de mi istiyorsunuz?"
"Cömertlikle ve anlayışla davranabilecekseniz..."
Lynn bağırdı. "Tabii! Tabii..."
— 156 —
31
Beş dakika sonra Furrowbank küskündeydiler. Kapıyı onlara açan orta hizmetçisi biraz.şaşırdı. Bayan Cloade'un onları görmek isteyip istemeyeceğinden pek emin değildi. "Hanımefendi henüz kalkmadılar," dedi. Ama Belçikalıyla genç kızı salona soktu. Kendisi de Rosaleen'e haber vermek için yukarı çıktı.
Poirot salonda etrafına bakındı. Eşyalar zevkli ve pahalıydı fakat Rosaleen odaya kendi damgasını vuramamıştı. Orada konuk gibi oturduğu anlaşılıyordu. Poirot, acaba... öbürü, diye düşündü.

Lynn'in, "Ne düşünüyorsunuz? Yüzünüzde korkunç bir anlam var," demesi üzerine daldığı düşüncelerden uyandı.
"Matmazel, 'Günahın bedeli ölümdür,' derler. Ama bazen insana günahın karşılığı lüksmüş gibi geliyor. Acaba bu daha mı iyi? İnsanın kendi ev hayatından uzaklaştırılması... Artık geri gönmesi imkânsız olduğu için özlediği yuvasına uzaktan bakması..." Birdenbire durdu.
Çünkü orta hizmetçisi koşarak içeri girmişti. Kadının o ukalaca tavırları değişmiş, yerini müthiş bir korku almıştı. "Ah, Miss March-mont," diye inledi. "Ah, beyefendi... Bayan Cloade... yukarıda... hali berbat... konuşmuyor... Onu uyandıramadım... Elleri de buz gibi."
Poirot çabucak dönerek salondan fırladı. Lynn'le hizmetçi de peşinden geliyorlardı. Merdivenleri tırmandılar. Sahanlıkta hizmetçi kapısı açık olan bir odayı işaret etti.
Geniş, güzel bir odaydı. Büyük oymalı karyolada Rosaleen yatıyordu. Uyurmuş gibi bir hali vardı. Başını yastıkta yana çevirmişti, uzun siyah kirpikleri yanağını gölgeliyordu. Bir elinde buruşuk bir mendil vardı. Ağlaya ağlaya uykuya dalmış kederli bir çocuğa benziyordu.
— 157_
Poirot, Rosaleen'in elini tutarak, nabzını bulmak istedi. Genç kadının buz gibi eli, Belçikalı dedektife tahmin ettiği şeyin doğru olduğunu haber veriyordu. Lynn'e usulca, "Öleli bir hayli olmuş," dedi. "Uykusunda can vermiş."
Hizmetçi bağırdı. "Ah, ne yapacağız?"
"Doktoru kimdi?"
Lynn cevap verdi. "Lionel Dayım."
Poirot hizmetçiye döndü. "Gidin, Dr. Cloade'a telefon edin." Kadın hıçkırarak dışarı fırladı. Poirot odada dolaşmaya başladı. Yatağın başucundaki komodinde beyaz bir kutu vardı. Üzerinde "Gece yatarken bir kapsül alınacak" yazılıydı. Poirot mendilini eline sararak kutuyu açtı. İçinde sadece üç kapsül kalmıştı. Poirot şöminenin üzerindeki rafa, daha sonra da yazı masasına baktı.
"Ne yapacağımı bilmiyorum... Artık devam edemeyeceğim... O kadar kötülük ettim ki. Birine söyleyip, huzura kavuşmam gerek... Başlangıçta bu kadar günah işlemek istememiştim. Bunun nelere neden olacağını bilmiyordum. Yazmam gerek..."
Cümle yarıda kalmış, mürekkep kalemi bir tarafa atılmıştı.
Lynn hâlâ karyolanın yanında durmuş, Rosaleen'e bakıyordu.
Kapı hızla açılarak David Hunter soluk soluğa içeri daldı.
Lynn ona doğru bir adım attı. "David! Seni bıraktılar demek?! Buna memnun oldum..."
Genç adam onu adeta sert denilecek bir hareketle bir yana itti.*' Yataktaki beyaz, hareketsiz kadının üzerine eğildi. "Rosa! Rosale-en!" Genç kadının eline dokundu, sonra da Lynn'e döndü. Yüzü öfkesinden allak bullak olmuştu. "Demek onu öldürdünüz? Sonunda onu ortadan kaldırdınız? Bu işi hep birden mi yaptınız? Yoksa biriniz mi? Hanginizin katil olduğu önemli değil! Onu öldürdünüz! Çünkü o lanetli parayı istiyordunuz! İşte artık sizin! Hepiniz de zengin olacaksınız! Hırsızlar! Katiller!"
Lynn bağırdı. "Hayır, David! Yanılıyorsun! Hiçbirimiz Rosale-en'i öldürmek istemedik. Böyle bir şey yapacak değiliz biz!"
"Onu içinizden biri öldürdü, Miss Lynn Marchmont! Bunu sen de benim kadar biliyorsun!"
"Yemin ederim ki, biz öldürmedik David."
Genç adamın bakışlarındaki, çılgınlık biraz geçer gibi oldu. "Belki senin bu işle bir ilgin yok, Lynn ama..."
"Gerçekten yok. Yemin ederim, David..."
Hercule Poirot biraz ilerleyerek hafifçe öksürdü. David çabucak ona doğru döndü. Belçikalı dedektif, "Düşünceleriniz fazla melodrama kaçıyor," dedi. "Kız kardeşinizin öldürdüğü sonucunu nereden çıkardınız?"
"Yani siz Rosaleen'in öldürülmediğini mi iddia ediyorsunuz? Sizce bu..."
Yataktaki cesedi işaret etti. "... Normal bir ölüm mü? Evet, Rosaleen'in sinirleri bozuktu, ama bir hastalığı da yoktu. Hele kalbi çok sağlamdı."
Poirot, "Kardeşiniz dün gece yatmadan önce oturup bir şeyler yazmış," dedi.
David onun yanından geçerek masadaki kâğıdın üzerine eğildi.
Poirot onu uyardı. "Ona dokunmayın."

David elini çekerek kâğıdı okudu. Hiç kımıldamıyordu. Sonra da başını çevirerek dikkatle Poirot'ya baktı. "Yani sizce intihar mı bu? Rosaleen'in intihar etmesi için ne gibi bir neden olabilirdi?"
Onun bu sorusunu Belçikalı dedektif değil, başmüfettiş yanıtladı. David döndü. Gözleri öfkesinden ateş saçıyordu. "Kız kardeşim salı gecesi Londra'daydı. On birde apartmana gittiğim zaman onu orada buldum."
Spence, "Evet, sizin öykünüz bu, Bay Hunter," dedi. Ve bundan vazgeçmeyeceksiniz. Ama sözlerinize inanmak zorunda değilim. Her neyse, artık çok geç..." Yatakta hareketsiz yatan genç kadını işaret etti. "Onu dava etmeleri imkânsız."

Spence, "David Hunter gerçekten hiçbir zaman itiraf etmeyecek," dedi. "Ama kardeşinin katil olduğunu o da biliyor sanırım." Başmüfettişin polis merkezindeki odasındaydılar. "Ne garip değil mi? Biz hep David Hunter'ın cinayet gecesi nerede olduğunu araştırdık. Rosaleen'e aldırmadık bile. Oysa genç kadının o gece Londra'da olduğunu gösterecek bir tek delil bile yoktu. Başlangıçtan beri Arden'in ölümünün iki kişinin işine yarayacağını biliyorduk. David Hunter'in ve Rosaleen Cloade'un... İş ortadaydı ama bunu farketmedik... Kadın pişmanlık ve suçluluk duygusu yüzünden yarı çılgına dönmüştü oysa."
Poiort, "Evet, onun müthiş bir günah duygusunun ağırlığı altında ezildiği kuşkusuzdu," dedi.
Spence düşünceli düşünceli başını salladı. "Herhalde ani bir öfkeye kapılarak Arden'e saldırdı... Başına turuncu eşarp sarmış olan da oydu tabii. Nasıl da farketmedim? Rosaleen Cloade hep portakal rengi elbiseler giyerdi. En sevdiği renkti." Bir an durdu. "Yalnız bir şeyi hâlâ anlamış değilim. Porter'i yalan söylemeye kim ikna etti? Bunun Bayan Jeremy olmadığını söylüyorsunuz."
Poirot, "Gerçekten değil," dedi. "Kadın bana bu konuda yemin etti. Ona inanıyorum... Bu konuda aptallık ettim. Porter'i kimin kandırdığını tahmin etmeliydim. Porter kendisi bunu bana söyledi."
"Söyledi mi?"
"Açık açık değil, canım. Ayrıca suçortağını ele verdiğinin de farkında değildi."
"Peki kimdi o?"
Belçikalı dedektif başını yana eğdi. "Önce size bir soru sormama izin verir misiniz?"
Spence'in yüzünde hayret dolu bir anlam belirdi. "Bana her istediğinizi sorabilirsiniz."
"Rosaleen Cloade'un başucundaki kutuda uyku ilacı vardı. Neydi o?"
"O mu? Zararsız bir şeydi. Brömür. Sinirleri yatıştıran bir ilaç. Rosaleen her gece bir kapsül alıyormuş. Tabii tozu tahlil ettirdik." " O ilacı kim vermiş?"
"Dr. Lionel Cloade." "Ne zaman vermiş?" "Epey zaman önce."
"Peki, Rosaleen'i öldüren zehir hangisi?"
, "Raporu henüz almış değiliz. Ama bu konuda fazla bir şüphemiz de yok. Rosaleen fazla dozda morfin yüzünden ölmüş." "Kadının odasında morfin bulundu mu?"
Spence merakla ona baktı. "Hayır... Bu soruları sormaktan amacınız nedir?"
Poirot cevap vermeyerek onun yerine, "Şimdi ikinci soruma geliyorum," dedi. "Salı gecesi David Hunter on biri beş geçe Londra'dan Lynn Marchmont'a telefon etmiş. Telefon konuşmalarını incelettirdiğinizi söylediniz. Londra'daki kattan sadece o saatte telefon edilmiş. Peki, dışardan apartmanı arayan olmuş mu?"
"Olmuş."
"Anlıyorum..." Poirot bir iki dakika hiçbir şey söylemedi. "O telefona cevap verilmiş mi? Yani santral, Londra numarasından bir cevap alabilmiş mi?"
: Spence ağır ağır, "Ne demek istediğinizi anlıyorum," diye cevap verdi. "Katta birinin olması gerek. David Hunter olamaz bu. Çünkü o sırada trendeymiş. Öyleyse Londra'da telefona cevap veren Rosaleen Cloade... O halde Rosaleen birkaç dakika önce Ge-yik'te değildi. Siz turuncu eşarplı kadının Rosaleen olmadığını söylemeye çalışıyorsunuz, sanırım, Mösyö Poirot. Demek ki, Arden'i öldüren Rosaleen değil. O halde genç kadın neden intihar etti?"

Poirot, "Bu sorunun cevabı basit," dedi. "Rosaleen intihar etmedi. Öldürüldü."
"Ne?"
"Rosaleen büyük bir soğukkanlılıkla öldürüldü."
"Öyleyse Arden'i kim öldürdü? Bu işi David'in yapmadığına karar verdik."
"Arden'i öldüren David değil."
"Şimdi Rosaleen'i de listeden şildiniz. Ama bu işde sadece ikisinin çıkarı vardı."
"Evet... Çıkarlar... Anlayacağınız, karşımızda iki ayrı cinayet var... Onun için de iki katil olmalı."
Spence hiddetle burnunu ovuşturdu. "Çok rica ederim, anlaşılır şekilde konuşun, Mösyö Poirot."
"Şimdi her şeyi açıklayacağım... Bu olayda üç kişi ölmedi mi? Arden, Porter ve Rosaleen."
Spence ona garip bir tavırla baktı. "Evet... Onlardan birinin hâlâ sağ olduğuna beni inandırmaya kalkmayacaksınız ya?"
Poirot, "Hayır, hayır," dedi. "Onlar öldüler. Yalnız nasıl ve ne şekilde?"
"Bu konuda düşüncelerimi biliyorsunuz. Ama size göre son ölüm intihar değil, bir cinayet."
Belçikalı dedektif, "Bana göre ise," diye cevap verdi. "Bu ölümlerden biri intihar, biri kaza, biri cinayet."
"Kaza mı? Rosaleen'in kendini kazara zehirlediğini mi düşünüyorsunuz? Yoksa Porter'in kendini vurması mı bir kaza?"
Poirot "Hayır," dedi. "Charles Trenton... diğer adıyla Enoch Arden kazara öldü."
"Kazara mı?" Spence patlayıverdi. "Kazara mı? O korkunç cinayete kaza mı diyorsunuz?"
Belçikalı dedektif sükûnetini bozmadı. "Kazadan kastım şu: Onu görmeye giden kimse aslında Arden'i öldürmek istemiyordu." "Peki, kim bu kimse?"
"Dediğim gibi, Porter farkında olmadan suçortağını ele verdi. Bir tek cümle söyledi... Ah, ne budalayım!"
"Sonra bu meçhul katil Rosaleen Cloade'u mu öldürdü?"
Poirot çabucak başını salladı. "Ne münasebet! O ikinci katilin işi. İlk olay gibi kaza değildi. Arden konusunu onunla konuşan kimse birdenbire kendini kaybetmişti. Rosaleen'i ise katil büyük bir soğukkanlılıkla ortadan kaldırdı. Ve Rosaleen'in katilinin asılmasını da sağlayacağım, Bay Spence." Ayağa kalkarak kapıya gitti.
Spence bağırdı. "Bir dakika! Bana isimleri vermelisiniz. Böyle kalkıp gidemezsiniz!"
"Kısa bir zaman sonra size her şeyi açıklayacağım! Ama beklemem gereken bir şey var. Deniz aşırı bir yerden gelecek bir mektup."
"Tanrı aşkına, çingene falcılar gibi konuşmayın."
Belçikalı dedektif doğru Dr. Lionel Cloade'un evine gitti. Ona kapıyı Kathie Yenge açtı. Poirot hiç zaman kaybetmedi. "Sizinle konuşmam gerek, madam."
"A, tabii, tabii... Buyurun... Korkarım toz alacak zaman bulamadım..."
"Size bir şey sormak istiyorum: Kocanız ne kadar zamandan beri morfinman?"
Kathie Yenge birdenbire hüngür hüngür ağlamaya başladı. "Ah, ah, ah... Bunu kimsenin farketmeyeceğini umuyordum... Birkaç yıl önce başladı... Çok yoruluyordu... Ayrıca baş ağrısı da çekiyordu. Korkunç baş ağrıları... O zamandan beri dozu azaltmaya çalışıyor. Gerçekten çalışıyor. Ama o yüzden bazen çok aksi oluyor..."

"Dr. Lionel'in bu yüzden de paraya ihtiyacı var, değil mi?"
"Evet... Ah, Tanrım... Mösyö Poirot, tedavi olmaya gideceğine söz verdi..."
"Sakin olun, madam. Ve şu soruma da cevap verin: Lynn Marc-hmont'a telefon ettiğiniz geceyi hatırlayın... O gece telefon kulübesine gittiniz değil mi? Meydanda birine rastladınız mı?"
"Ah, hiç kimseye rastlamadım, Mösyö Poirot."
"Ama anladığıma göre birinden iki peni borç almak zorunda kalmışsınız."
"Ah, sahi. Kulübeden çıkan kadından para istemek zorunda kaldım. O bana iki peni verdi..."
"Nasıl bir kadındı?"

"Fazla makyajlıydı. Başına turuncu bir eşarp sarmıştı. Ama işin garibi, bana onu daha önce bir yerde görmüşüm gibi geldi. Yüzün tanıdık buldum. Sanırım ölmüş biriydi..."
Poirot, "Teşekkür ederim, Bayan Cloade," diye mırıldandı.
33
Lynn çiftliğe doğru gidiyordu. Kararını vermişti artık. Bu sorunu daha fazla geciktiremezdi... Evet, kararını vermişti ama yine de tuhaf bir isteksizlik duyuyordu. David'le hayat bir kumardan farksız olacaktı. Ya da bir maceradan... Bunun sonunun neye varacağı da belli değildi... İyi de olabilirdi, kötü de... David birkaç saat önce ona, "Hayatından çıkmak niyetindey-dim," demişti. "Budalanın biriyim ben. Seni bırakabileceğimi düi şündüğüm için dünyanın en ahmak insanıyım. Londra'ya gider vi yıldırım nikahıyla evleniriz. Sana düşünceni değiştirme fırsatını ve recek değilim. Burada köklerin var. Seni bu köye bağlayan kökleıj
Seni kökünden çıkarıp götürmem gerek." Sonra da eklemişti. "Bunu Rowley'e, sen ancak Bayan David Hunter olduktan sonra haber veririz. Zavallı, böylesi daha iyi."
Ama Lynn diretmemekle birlikte Rowley'e konuyu daha önce açmaya karar vermişti. İşte şimdi de ona gidiyordu.
Çiftlik kapısına vurduğu sırada müthiş bir fırtına da başlamıştı. Kapıyı Rowley açtı ve Lynn'i görünce şaşırdı.
"A, Lynn. Neden telefon edip geleceğini haber vermedin?"
"Seninle konuşmak istiyorum, Rowley."
Genç adam onun girmesi için yana çekildi. Birlikte mutfağa gittiler. Rowley, "Buraya yeni şeyler alıyorum," diye söze başladı. "Evlendiğimiz zaman..."
Lynn bir an soluğunu tuttu. "Hayır, Rowley. Seninle evlenmeyeceğim... Sana bunu söylemeye geldim. Ben..." Kendinden nefret ediyordu ama başka çare de yoktu. "Ben David Hunter'la evleniyorum."
Rowley bir an ona baktı. "Ya demek David'le evleniyorsun? Neden?"
"Çünkü onu seviyorum."
"Sen beni seviyorsun, Lynn."
"Hayır. Buradan ayrıldığım zaman seni seviyordum... Ama o uzun yıllar beni değiştirdi. İkimiz de değiştik."
Rowley usulca, "Yanılıyorsun," dedi. "Ben değişmedim." Kıza doğru geldi. Yüzü morarmaya, alnındaki damarlar şişmeye başlamıştı. "Sen de değişmedin! Değişmiş olamazsın!" Gözlerinden müthiş bir öfkeye kapıldığını anlamak mümkündü. Lynn tarlada gördüğü azgın bir boğayı hatırladı. Genç adam, "Buradan gittin," diye bağırdı. "Hayatım cehenneme döndü o zaman! Sabırla seni bekledim. Sonunda döndün. Ama o zaman da acım sona ermedi. Kathie Yengenin yemeğinde, David Hunter'a nasıl baktığını gördüm! Fakat sen onun olmayacaksın! Duyuyor musun? Benim ola-mazsan, başkasının da olamazsın! Sen beni ne sanıyorsun?"
_164.
— 165_
"Rowley..." Lynn korkuya kapılmıştı. Bir iki adım geriledi. Karşısında bir insan değil, vahşi bir hayvan vardı artık.
Rowley Cloade homurdandı. "İki kişiyi öldürdüm. Artık bir üçüncüsünü öldürmekten kaçınacağımı mı sanıyorsun?"
"Rowley..."
Genç adamın iri elleri kızın boynunu kavradı. "Artık tahammülüm kalmadı..." Parmakları büküldü. Lynn'e oda fırıl fırıl dönüyormuş gibi geliyordu şimdi. Sonra ortalık karardı...
Birdenbire bir öksürük sesi duyuldu. Ciddi, biraz da yapmacık bir öksürük... Rowley durakladı. Elleri iki yanına düştü. Lynn yere yığıldı.
Hercule Poirot kapının hemen içinde durmuş, özür dilermiş gibi öksürüyordu. "Rahatsız etmediğimi umarım... Kapıya vurdum ama cevap veren olmadı... Herhalde işiniz vardı?"
Hava iyice gerginleşti.
Rowley, Belçikalı dedektife bakıyordu. Bir an sanki onun üzerine saldıracakmış gibi bir hareket yaptı. Ancak sonra döndü. Anlamsız bir sesle, "Tam zamanında geldiniz," dedi.
34

Hercule Poirot, "Galiba çaydanlık kaynıyor," diye mırıldandı.
Rowley aptal aptal, "Evet, kaynıyor," dedi.
"O halde lütfen çay yapar mısınız?"
Rowley robot gibi bu emre uydu.
Hercule Poirot cebinden çıkardığı büyük ve temiz bir mendili soğuk suya batırarak sıktı. Lynn'e yaklaşarak, "Bunu boynunuza sarın, matmazel," diyerek gülümsedi. "Evet, çengel iğnem var... Bu acınızı giderir."
__166__
Lynn boğuk bir sesle ona teşekkür etti. Genç kıza hâlâ korkunç bir kâbus görüyormuş gibi geliyordu. Sendeleyerek ayağa kalktı. Poirot onu şefkatle bir sandalyeye oturttu.
"Çay oldu mu?"
"Oluyor, oluyor..." Rowley biraz sonra bir fincan çay getirdi. Poirot bunu Lynn'e uzattı.
Rowley, "Buraya bakın," dedi. "Galiba durumu anlamadınız? Ben Lynn'i boğmaya çalıştım." Bir an durdu. "Vicdanımda iki ölümün ağırlığı var. Eğer gelmeseydiniz onlara bir üçüncüsü eklenecekti."
Poirot başını salladı. "Önce çaylarımızı içelim. Ve ölümden de söz etmeyelim. Matmazel Lynn'i sarsıyor."
Rowley hayretle ona bakıyordu. "Ah Tanrım..."
Sonunda çaylar içildi. Lynn fincanını masaya bırakınca, Poirot, "Eh," dedi gülümseyerek. "Artık konuşabiliriz. Daha doğrusu ben konuşacağım..."
Rowley içini çekti. "Charles Trenton'u öldürdüğümü biliyor musunuz?"
Belçikalı dedektif, "Evet," dedi. "Bunu çoktan anladım."
Kapı hızla açılarak David Hunter içeri girdi. "Lynn! Bana neden söylemedin..." Durakladı. Mutfaktakileri teker teker süzdü. "Lynn! Boğazına ne oldu?"
Poirot genç adama, "Oturun," diye emretti. "Şimdi üçünüz de Hercule Poirot'nun konferansını dinleyeceksiniz."
Lynn, bütün bunlar gerçek olamaz, diye düşündü. Bir kâbus bu.
Belçikalı dedektif, "Bir cinayetin nedeni bilenebilir mi?" diye başladı. "İşte size harika bir soru. Herkes cinayet işleyebilir mi?... Örneğin, Cloade'ları alalım... Gordon Cloade hayatta olduğu sürece hiçbiri sıkıntı çekmedi. Arkalarında daima Gordon vardı. Sonra birdenbire o öldü ve Cloade'iar ortada kaldılar. Hayatlarında ilk kez türlü güçlüklerle karşılaşıyorlardı. Eminim ki, her Cloade da zaman zaman, Rosaleen ölseydi, diye düşündü."
— 167_
Lynn titredi. Poirot sözlerine devam etti. "Herkesin genç kadının ölümünü düşündüğü kuşkusuzdu... Ama... bu düşünce yerini bir cinayet planına bıraktı mı?" Rowley'e döndü. "Rosaleen'i öldürmeyi istediniz mi hiç?"
Genç adam usulca, "Evet," dedi. "Çiftliğe geldiği gün. Evde hiç kimse yoktu. O zaman, Rosaleen'i kolaylıkla öldürebilirim, diye düşündüm. Çok içe dokunan bir hali vardı. Tıpkı kasaba gönderdiğim süt danalarına benziyordu. Evet, sigarasını yakmak için elinden çakmağı aldığım zaman onu öldürmeyi düşündüm."
"Rosaleen o çakmağı burada unuttu değil mi?"
Rowley başını salladı. "Onu neden öldürmedim bilmem? Buna bir kaza süsü verebilirdim..."
Poirot, "Bu size göre bir cinayet değildi," diye cevap verdi. "Siz önceden plan yaparak, soğukkanlılıkla kimseyi öldüremezsiniz. Siz elinizi kana ancak öfkeye kapıldığınız zaman bularsınız. O adamı da yine bir hiddet anında öldürdünüz sanırım. Ama... galiba... aslında ona bir zarar vermek istemiyordunuz."
"Tabii istemiyordum! Çenesine bir yumruk indirdim. Geri geri gidip başını şöminenin mermer tarafına vurdu. Onun öldüğünü fark-edince gözlerime inanamadım." Sonra hayretle Poirot'ya baktı. "Nasıl anladınız?"
Belçikalı dedektif, "Sizin o gece nasıl hareket ettiğinizi biliyorum," diyerek başını salladı. "Tahminlerimin doğru olduğunu sanıyorum. Geyik'e gittiniz. Beatrice Lippincot size duyduğu o konuşmayı anlattı. Onun üzerine amcanız Jeremy Cloade'a koştunuz. Ve orada amcanızla konuşmaktan vazgeçmenize neden olan bir şey gördünüz. Yani bir fotoğrafı..."

Rowley, "Evet," dedi. "Masada duruyordu resim. Birdenbire Ar-den'in o fotoğrafa ne kadar çok benzediğini farkettim. Bana tanıdık gelmesinin nedenini de anladım. Jeremy'le Frances, Rosaleen'den para sızdırmak için akrabalarından birini bu oyuna sokmuşlardı. Fena halde öfkelendim. Tekrar Geyik'e giderek, Arden'e sahtekârın biri olduğunu söyledim. Gülerek bunu itiraf etti. 'David Hunter bu
__168__
gece para getirecek,' dedi. O zaman hiddetim büsbütün arttı. Kendi ailemden olan kimselerin bana kalleşlik ettiklerini düşündüm. Ona, 'Köpek,' diye haykırarak bir yumruk indirdim. Dediğim gibi başını çarptı..."
Kısa bir sessizlik oldu.
Poirot sordu. "Sonra?"
Rowley ağır ağır cevap verdi. "O sırada o küçük altın çakmak cebimden düştü. Onu Rosaleen'e vermek için yanıma almıştım. Ölünün üzerine düştü... Aynı anda çakmağın üstündeki markayı gördüm. Bu Rosaleen'in değil, David'indi... Kathie Yengenin yemeğinden beri bazı şeyler... neyse, o konuyu açmaya gerek yok. Bazen çıldırmak üzere olduğumu düşündüm... Belki de çoktan çıldırmıştım... Bu David denilen adam ve Lynn... Neyse... Arden'i odanın ortasına sürükleyerek yüzüstü çevirdim. Sonra o ağır maşayı aldım... Neyse ayrıntının üzerinde durmayalım... Parmak izlerimi sildim. Şöminenin rafının köşesini de temizledim. Saati dokuzu on geceye getirdikten sonra camını kırdım... Beatrice'nin anlatacaklarından sonra herkesin David'in katil olduğunu sanacaklarından emindim."
David, "Teşekkürler," dedi.
Poirot, "Sonra," dedi. "Bana geldiniz. Bana Underhay'i tanıyan birini bulmamı söylerken iyi rol yapıyordunuz. Oysa aslında benden önce Porter'e gidip onu ikna etmiştiniz bile. Bütün Cloade ailesi gibi Jeremy size de Porter'in kulüpte anlattıklarını iletmişti." Bir an durdu. "Yaptığınız role inandım... Daha sonra sizinle kalkıp Porter'e gittik. Adam bana sigara ikram ettikten sonra size döndü ve, 'İçmiyorsunuz değil mi?' dedi. Sizin sigara içmediğinizi nereden biliyordu? Onunla ilk kez o zaman karşılaşmıyor muydunuz? Ve ben budala gibi o sözlerin ne anlama geldiğini anlamadım... Ama herhalde şimdi de budala olduğumu iddia edemezsiniz." Bir an etrafına öfkeyle baktıktan sonra sözlerine devam etti. "Ama Porter daha sonra pişman oldu. Bir cinayet davasına karışmak istemiyordu. Üstelik David Hunter'ı da daha çok onun tanıklığı dolayısıyla asacaklardı."
— 169 —
Rowley boğuk bir sesle, "Bana bu işi yapamayacağını yazdı," diye homurdandı. "Budala! Artık dönülemeyeceğini anlamamıştı! Londra'ya giderek aklını başına getirmeye çalıştım. 'Bu bir cinayet vakası,' dedi. 'Çıkıp mahkemede yalan söylemektense kendimi vurmayı tercih ederim.' Kente koştum. Ama geç kalmıştım. Evin kapısı açıktı. Yukarı koştum ve Porter'i o halde buldum... Neler hissettiğimi anlatamam. İki defa cinayet işlemiş gibiydim... Eğer beklesey-di... benimle konuşsaydı..."
Poirot sordu. "Porter intihar mektubu bırakmıştı değil mi? Onu siz aldınız sanırım?"
"Evet. Başım iyice beladaydı. Porter sorgu yargıcına bir mektup bırakmıştı. Soruşturmada yalan söylediğini, ölünün Underhay olmadığını açıklıyordu. Mektubu alıp götürdüm. Sonra da yaktım." Rowley yumruğunu masaya vurdu. "Korkunç bir kâbustan farksızdı bu. Bu işe başlamıştım, devam etmem gerekti. Lynn'le evlenebilmek için paraya ihtiyacım vardı. David'in de asılmasını istiyordum. Sonra anlayamadığım bir şey oldu. David'in aleyhindeki delillerin zayıflığından söz edilmeye başladı. Bir de ortaya bir kadın meselesi çıktı. Arden'in daha sonra bir kadınla konuştuğu söyleniyordu. Bunu hâlâ anlamış değilim. Hangi kadın? Arden öldükten sonra o kadın adamla nasıl konuşmuş olabilir?"
Poirot, "Kadın falan yoktu," dedi.
Lynn, "Ama Mösyö Poirot," diye itiraz etti. "Handaki yaşlı kadın... Arden'e gelen kadını görmüş."
Poirot güldü. "Hah! Peki ama kadın ne görmüştü? Pantolonlu tüvit ceketli birini. Bu gördüğü kimse başına turuncu eşarp sarmış, yüzünü de bol boyayla gizlemişti... Üstelik ışıklar da sönüktü... Anlattığına göre o pantolonlu şıllık kendisiyle karşılaşınca beş numaralı odaya tekrar girmiş ve içerde bir erkek 'Artık git' demişti. Ya da buna benzer sözler. O halde ihtiyar kadının yalnız

duyduğu değil, gördüğü de bir erkekti." Poirot, David'e dönerek sakin sakin ekledi. "Ama bu aslında parlak bir fikirdi, Bay Hunter."
.170.
David sert bir sesle sordu. "Ne demek istiyorsunuz?"
"Şimdi size bir öykü anlatacağım. O gece Geyik'e dokuza doğru gittiniz. Arden'i öldürmek değil, ona para vermek niyetindeydiniz. Oraya gidince neyle karşılaştınız? Size şantaj yapan adamın cesediyle. Üstelik o feci bir şekilde öldürülmüştü. Kafanız hızlı çalışıyor, Bay Hunter. Durumunuzun tehlikeli olduğunu anladınız. Sizi Geyik'e girerken kimsenin görmediğinden emindiniz. Onun için hemen Londra'ya kaçmaya karar verdiniz. Dokuz yirmi trenine yetişecek ve köye hiç gelmediğinize yemin edecektiniz. Trene yetişebilmek için kırlardan koşmanız gerekti, işte bunu yaparken beklenmedik bir anda Miss Lynn'le karşılaştınız. Aynı zamanda treni kaçırmış olduğunuzu da anladınız. Vadiden trenin dumanı yükseliyordu. Aslında Miss Lynn de dumanı farketmişti ama siz bunu bilmiyordunuz. Ancak o bunun, sizin artık trene yetişemeyeceğiniz anlamına geldiğini anlamamıştı. Ona saatin dokuz on beş olduğunu söyleyince de, buna inandı.
"Miss Lynn'i trene yetiştiğinize inandırmak için zekice bir plan tasarladınız. Zaten artık üzerinizden şüpheleri uzaklaştırmak için yeni bir plan yapmak zorundaydınız. Köşke dönerek kendi anahtarınızla kapıyı açtınız. Kardeşinizin turuncu eşarbıyla rujunu aldınız. Yüzünüze aşırı makyaj yaptınız. Geyik'e dönerek orada kalan yaşlı kadına göründünüz. Sonra beş numaralı odaya çıktınız. Yaşlı kadının geldiğini duyunca, kapıyı açtınız. Koridorda gözüküp tekrar içeri girdiniz ve normal sesinizle konuştunuz." Poirot durdu. "Evet, zekice bir oyun bu."
Lynn bağırdı. "Doğru mu, David? Doğru mu?"
Genç adam gülüyordu. "Ben kadın taklidi yapmasını iyi bilirim. Ah, o yaşlı kadının yüzünü görecektiniz!"
Lynn şaşkın şaşkın, "Madem saat onda buradaydın," dedi. "O halde bana Londra'dan nasıl telefon ettin?"
David Hunter, Poirot'ya bakarak, başıyla selam verdi. "O her şeyi biliyor... Evet, bunu nasıl yaptım?"
Poirot, "Basit," diye karşılık verdi. "Telefon kulübesinden Londra'yı arayarak kız kardeşinize talimat verdiniz. O da on biri dört geçe Miss Lynn'in evini aradı. Tabii santral, 'Londra arıyor,' dedi. Ya da buna benzer bir şey."
Lynn başını salladı. "Evet."
"Ondan sonra Rosaleen telefonu kapattı." Poirot, David'e döndü. "Sizin gözünüz saatteydi. Tam zamanında Miss Lynn'in numarasını çevirdiniz. Sesinizi hafifçe değiştirerek, 'Londra arıyor,' dediniz. İki konuşma arasındaki bir dakikalık duraklama kimsenin dikkatini çekmedi. Telefon konuşmalarında böyle şeyler normal sayılıyor nasıl olsa..."
Lynn usulca, "Demek bana bu yüzden telefon ettin, David?" diye mırıldandı.
Genç adam bir an ona baktı. Sonra da Poirot'ya dönerek teslim oluyormuş gibi bir hareket yaptı. "Gerçekten siz her şeyi biliyorsunuz! Açıkçası ödüm patlamıştı. Bir şeyler yapmam gerekti. Lynn'e telefon ettikten sonra, ilerideki bir kasabaya gittim ve oradan sabah postasına bindim. Apartmana giderek yatağımı karıştırdım ve Ro-saleen'le kahvaltı ettim." Bir an durdu. "Tabii Arden'i kimin öldürdüğünü bilmiyordum. Aslında onun ortadan kalkması sadece benimle Rosaleen'in işine gelirdi."
Poirot, "Evet," dedi. "İşin güç tarafı da buydu. Siz ve kardeşiniz Arden'in ölümünü isteyebilirdiniz. Cloade ailesinin Rosaleen'in ölümünü istemeleri gibi... Sonunda Rosaleen gerçekten de cinayete kurban gitti."
David bağırdı. "Rosaleen'i öldürdüler demek? Yani intihar etmedi?"
"Etmedi ya... Cinayet önceden planlanmış ve Rosaleen'in kapsüllerinden birinin içindeki bromürün yerine morfin konmuştu."
David kaşlarını çattı. "Kapsülün içine mi? Yani... Dr. Lionel Cloade..."
"Hayır, hayır... Aslında bütün Cloade'ler gibi Rosaleen'in ölmesi Dr. Lionel'in işine de gelirdi ama katil o değil... Cloade'ların hiçbiri
değil... Bu olay tersti zaten. Rosaleen Cloade'u ölümünden en fazla zarara uğrayacak olan kimse öldürdü. Yani siz, Bay Hunter."
David bağırdı. "Ben mi? Kız kardeşimi neden öldüreyim?"

"Rosaleen'i öldürdünüz, çünkü o sizin kız kardeşiniz değildi. Kız kardeşiniz... yani asıl Rosaleen Cloade o deprem gecesi Londra'da öldü. Burada öldürdüğünüz kadın ise o sırada kız kardeşinizin evinde hizmetçilik eden İrlandalı bir kızdı. Eileen Corrigan adında bir kız. Onun resmini bugün bana İrlanda'dan yolladılar." Konuşurken resmi cebinden çıkarmıştı. David yıldırım hızıyla resmi elinden kaptığı gibi dışarı fırladı. Rowley de öfkeyle kükreyerek onun arkasından atıldı.
Lynn'le Poirot yalnız kalmışlardı. Genç kız, "Olamaz," diye bağırdı. "Buna inanamam."
"İnanın, matmazel, David Hunter'ın Rosaleen'in ağabeyi olmadığını düşündüğünüz zaman gerçeği keşfeder gibi olmuştunuz. Bu duruma ters açıdan bakarsanız, o zaman gerçek de ortaya çıkar. Buradaki Rosaleen Katolikti. Underhay'in karısı ise Katolik değildi. Yoksa boşanmaya kalkmazdı. Burada Rosaleen çok dindardı, vicdan azabı çekiyordu ve David'e delicesine bağlıydı..." Belçikalı dedektif bir an durdu. "David'in o deprem gecesi hissettiklerini düşünün. Kız kardeşi ölmüştü. Gordon Cloade son nefesini vermek üzereydi. Eline geçen o milyonlardan yararlanamayacaktı artık. Sonra hizmetçi Eileen Corrigan'ı farketti. Kız Rosaleen'le aynı yaştaydı. Depremden bir David, bir de o kurtulmuştu. Kız baygındı... Herhalde David'in kızla bir ilişkisi de olmuştu, Eileen'e her istediğini yaptırabileceğinden emindi." Poirot, Lynn'e bakmadan alayla ekledi. "David kadınların başını döndürmesini iyi biliyordu." Genç kız kıpkırmızı kesildi.
Belçikalı dedektif sözlerini sürdürdü. "David fırsatçının biriydi. Deprem gecesi de yine eline geçen fırsattan faydalandı. Eileen'in kız kardeşi Rosaleen olduğunu söyledi. Kız kendine geldiği zaman David'i başucunda buldu. Genç adam Eileen'i istediği rolü oynamaya ikna etti... İlk şantaj mektubu geldiği zaman David'le Eileen'in ne

kadar endişelendiklerini tahmin edebiliyor musunuz? Ben daima kendi kendime, David ona böyle şantaj yapılmasına göz yumacak bir insan mı, diye sordum. Bana, David karşısındaki adamın Under-hay olup olmadığından emin değilmiş gibi geliyordu. Ama nasıl olurdu? Sonra David, neden Rosaleen'i Arden'i hiç görmeden doğru Londra'ya yollamıştı? Çünkü aslında David, Arden'in Rosaleen'i görmesinden korkuyordu. Adam Underhay olduğu takdirde tabii, 'Bu Rosaleen değil,' diyecekti, işte bu yüzden David şantajcıya para vermeye razı olmuştu. Ondan sonra da kızı alıp Amerika'ya gidecekti.
"Sonra beklenmedik bir şey oldu. Şantajcı öldürüldü. Porter adamın Underhay olduğunu söyledi. David o ana kadar böylesine tehlikeli bir duruma hiç düşmemişti. Daha da kötüsü Eileen soğukkanlılığını iyice kaybetmişti. Vicdan azabı çekiyordu, sinirleri de iyice bozulmuştu. Ergeç her şeyi itiraf edecekti. Tabii o zaman David de hapishaneyi boylayacaktı. Ayrıca genç adam, kızın isteklerine de sinirlenmeye başlamıştı. Çünkü size âşıktı, başkasını görecek halde değildi, işte bu yüzden Eileen'in ortadan kalkması gerektiğine karar verdi. Dr. Cloade'un verdiği kapsüllerden birinin içine morfin doldurdu. Eileen'e her gece ilacını içmesini söyledi. Cloade ailesinin onu öldürmeye hazırlandığından söz etti. Kız kardeşinin ölümü yüzünden David milyonlar kaybedeceği için hiç kimse onun katil olduğundan şüphe etmeyecekti... Onun kozu da buydu. Bu ölümden bir çıkarı olmaması. Dediğim gibi, bu olay tersti zaten."
Kapı açılarak Başmüfettiş Spence içeri girdi.
Poirot hemen, "Evet?" dedi.
Spence başını salladı. "İşler yolunda. Onu yakaladık."
Lynn usulca, "O... bir şey söyledi mi?"
"'Ne yapalım şansımız yokmuş,' dedi. 'Aslında ben kumarbazım. Ve son eli kaybettiğim de kesin.'"
Poirot mırıldandı. "Her insanın hayatında bir dönemeç vardır. Doğru yola saparsan, servete erişirsin... Ama bazen insan yanlış yola da sapar."
35
Pazar sabahıydı. Çiftliğin kapısı vuruluyordu. Rowley Cloade karşısında Lynn'i görünce şaşırarak geriledi. "Lynn!" "Girebilir miyim, Rowley?"
Genç adam yana çekildi. Birlikte mutfağa girdiler yine. Lynn, Rowley'e baktı. "Ben evime dönüyorum..." "Ne demek istiyorsun?"

"Evime geldim... Burası, senin yanın, benim evim. Anlamıyor musun, Rowley?"
"Sen ne dediğini bilmiyorsun, Lynn. Be... ben seni öldürmeye kalktım."
"Biliyorum..." Lynn yüzünü buruşturarak elini boğazına götürdü. "Tam beni öldürmeye kalktığın anda ne kadar büyük bir budalalık etmiş olduğumu anladım. Budalalık etmek... Ben daima seninle evlenmeyi istedim. Öyle değil mi? Sonra senden uzaklaştım. Artık bana çok uysal ve sakin gözüküyordun. Seninle geçireceğim hayatın güvenceli ve aynı derecede sıkıcı olacağını düşündüm. David beni çekti. Çünkü tehlikeli bir erkekti. Ayrıca -dürüst olalım- kadınları da çok iyi tanıyordu. Ama, sen beni başkasına bırakmayacağını söyleyerek boğazımı sıkmaya başlayınca aslında sana ait olduğumu anladım. Ancak artık çok geçti... Neyse ki Hercule Poirot içeri girdi de her şey düzeldi. Ben seninim, Rowley."
Genç adam başını salladı. "Olamaz, Lynn... Ben iki kişiyi öldürdüm..."
Lynn bağırdı. "Saçma! İnadın tutmasın. Melodram oynarmış gibi tavırlar da takınma. İriyarı bir adamla kavga ederken, o yediği yumruk üzerine yuvarlanırsa... bu cinayet olmaz. Hatta kazara adam öldürmek bile sayılmaz."
"Sayılır. Ve insanı hapse de atarlar. Sonra Porter'in ölümünden sorumlu olduğumu da unutma."

"Hayır, değilsin. O aklı başında, koskocaman bir adamdı. İsteseydi senin teklifini de rahatlıkla reddederdi. Teklifini bile bile kabul etti. Ama sonra pişman olarak en kolay yola saptı. Porter sadece zayıf karakterli bir adamdı."
Rowley inatla başını salladı. "İmkânsız... Benim gibi bir hapishane kuşuyla evlenemezsin."
"Senin hapse atılacağını sanmıyorum. Seni yakalayacak olsalardı polisler çoktan gelirlerdi."
Rowley ona hayretle baktı. "Ama... kazara adam öldürmek... Porter'e para vermek..."
"Polisin bütün bunları bildiğini nereden çıkardın?"
"Poirot biliyor ya!"
"O polis değil ki. Sana polisin ne düşündüğünü söyleyeyim. Onlar David'in yalnız Rosaleen'i değil, Arden'i de öldürdüğünü düşünüyorlar. Ama onu bu suçla itham etmeyecekler. Çünkü David Rosaleen'i öldürdüğünden, onu bu suçtan dava edecekler zaten."
"Ama Poirot..."
"Anladığıma göre Poirot bir ara Spence'e, Arden'in kazara öldüğünü söylemiş. Başmüfettiş de bu lafa gülmüş. Bana kalırsa, Hercule Poirot artık kimseye bir şey anlatacak değil. O çok şeker bir adam..."
"Hayır, Lynn. Kendini tehlikeye atmana razı olamam. Her şey bir yana... yani... bundan sonra kendime güvenebilir miyim? Ya, yine öfkelenirsem?.. Yani... şey... sen güvencede olabilir misin?"
"Bilmem... Ama seni seviyorum, Rowley. Sen o kadar acı çektin ki... Bana gelince... Ben de hiçbir zaman güvenlikte olmak istemedim..."
Agatha Christie Şeytan Dönemeci
www.kitapsevenler.com
Merhabalar
Buraya Yüklediğim e-kitaplar Aşağıda Adı Geçen Kanuna İstinaden
Görme Özürlüler İçin Hazırlanmıştır
Ekran Okuyucu, Braille 'n Speak Sayesinde Bu Kitapları Dinliyoruz
Amacım Yayın Evlerine Zarar Vermek Değildir
Bu e-kitaplar Normal Kitapların Yerini Tutmayacağından
Kitapları Beyenipte Engelli Olmayan Arkadaşlar Sadece Kitap Hakkında Fikir Sahibi Olduğunda
Aşağıda Adı Geçen Yayın Evi, Sahaflar, Kütüphane, ve Kitapçılardan Temin Edebilirler
Bu Kitaplarda Hiç Bir Maddi Çıkarım Yoktur Böyle Bir Şeyide Düşünmem
Bu e-kitaplar Kanunen Hiç Bir Şekilde Ticari Amaçlı Kullanılamaz
Bilgi Paylaştıkça Çoğalır
Yaşar Mutlu
Not: 5846 Sayılı Kanunun "altıncı Bölüm-Çeşitli Hükümler " bölümünde yeralan "EK MADDE 11. - Ders kitapları dahil, alenileşmiş veya yayımlanmış yazılı ilim

ve edebiyat eserlerinin engelliler için üretilmiş bir nüshası yoksa hiçbir ticarî amaç güdülmeksizin bir engellinin kullanımı için kendisi veya üçüncü bir kişi tek nüsha olarak ya da engellilere yönelik hizmet veren eğitim kurumu, vakıf veya dernek gibi kuruluşlar tarafından ihtiyaç kadar kaset, CD, braill alfabesi ve benzeri 87matlarda çoğaltılması veya ödünç verilmesi bu Kanunda öngörülen izinler alınmadan gerçekleştirilebilir."Bu nüshalar hiçbir şekilde satılamaz, ticarete konu edilemez ve amacı dışında kullanılamaz ve kullandırılamaz. Ayrıca bu nüshalar üzerinde hak sahipleri ile ilgili bilgilerin bulundurulması
ve çoğaltım amacının belirtilmesi zorunludur." maddesine istinaden web sitesinde deneme yayınına geçilmiştir.
T.C.Kültür ve Turizm Bakanlığı Bilgi İşlem ve Otomasyon Dairesi Başkanlığı
Ankara
Bu kitaplar hazırlanırken verilen emeye harcanan zamana saydı duyarak
Lütfen Yukarıdaki ve Aşağıdaki Açıklamaları Silmeyin
www.kitapsevenler.com
Tarayan
Süleyman Yüksel
suleymanyuksel6@hotmail.com
Skype
suleymanyuksel6
Agatha Christie Şeytan Dönemeci